THE WEEKLY
"WIELKOPOLANIN"
Appearing every Thursday
is the Official Paper of the
Polish R. C. Beneficial St. Joseph's Union of Pittsburg
and Western Pennsylvania.
Published at
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.

Best Social and Political Polish paper in Pittsburg and Vicinity. Has the largest (15,000) Circulation among the Polish speaking population in Western Pennsylvania. Best advertising medium; is read by all Poles in Pittsburg and in Western Pennsylvania.

If you wish to reach the Polish population, advertise in the
"Wielkopolanin"
56 - 22nd St. Pittsburg, Pa.
TEL. C D & F. T 2263 GRANT
P. & A. 2204 MAIN.

WIELKOPOLANIN

"WIELKOPOLANIN"
Organ urzędowy
Polskiej R. Katolickiej Unii św. Józefa,
Wychodzi w każdy Czwartek.
Korespondencye dotyczące redakcyi "Wielkopolanina" adresować należy:
"Wielkopolanin"
56 - 22nd Str., Pittsburg, Pa.
TELEFON C. D. & P. T. 2263 GRANT.
P. & A. 2204 MAIN.

Najlepsze Czasopismo Polskie do ogłaszania się w Pittsburgu i w zachodniej Pennsylvanii.

Prenumerata wynosi:

Rocznie	$1.50
Półrocznie	75c
Za granicami St. Zjedn.	2.50
Pojedyńczy numer	5c

Deus et Patria! ORGAN URZĘDOWY UNII ŚWIĘTEGO JÓZEFA W PITTSBURGU, PA. Bóg i Ojczyzna!

No. 21 Pittsburg, Pa., Czwartek, dnia 23 Maja 1907. Rok IX

Uwagi.

Tym razem, z powodu rozmaitych okoliczności, a najbardziej z powodu nawału ogłoszeń i wynikającego ztąd braku miejsca w gazecie, zmuszeni jesteśmy ścieśnić bardzo dział wiadomości ze świata, wiadomości miejscowych i Korespondencyi. Miejsca w gazecie nie ma, więc trudno! Trzeba to tylko zmieścić, co się zmieści. Zresztą niektórzy Szan. Korespondenci nadyłają korespondencye dopiero lada dzień po Niedzieli,— nawet korespondencye o Obchodach Majowych, odbytych 4go lub 12go Maja i to jeszcze tak, że otrzymaliśmy je w poniedziałek gdy gazeta już przepełniona. Te korespondencye, acz z wielką przykrością, — musimy odłożyć do następnego numeru. Rzeczy już przedtem w druk ustawionych odstawiać na bok nie możemy, gdyż byśmy nigdy gazety nie wykończyli.

* * *

Z powodu braku miejsca możemy tylko w streszczeniu podać różne sprzeczne wieści o wrzekomych nominacyach polskich księży w Ameryce na urzędy biskupie. I tak: „Polak Amerykański" — (pana Ślisza) z Buffalo, z dnia 17 maja pisze, że z R... „i to z wiarogodnego źródła" dowiedział się, że:

„tryumf ameryk. Polaków jest kompletny, bo Przew. ks. Jan Pitass naznaczony będzie suffraganem biskupem do Buffalo".

Zaś „Dziennik Chicagoski" z dnia 17go głosi, że z Rzymu, ze źródeł **jedynie prawdziwych i kompetentnych,** dowiedział się, że:

„wszelkie pogłoski o polskich biskupach suffraganach dla Ameryki są absolutnie nie prawdziwe i wszelkiej podstawy pozbawione".

Zaś sobotni „Polak w Ameryce" własny dziennik ks. Pitassa, pisze dyplomatycznie:

„właśnie, ponieważ jesteśmy dobrze poinformowani, to senzacyjnych bajek nie piszemy. — Po co mamy z buzi robić cholewę?..."

O biskupach polskich nic Polak w Am. nie pisał do soboty choć on on najbliższy wielkiego ołtarza. — Z tych wieści najprzód taki sens wychodzi, że kawa cukrem się słodzi, — a potem i to także a jakże, że w owym Rzymie są widać rozmaite „inaksze" źródła: jedne **warogodne,** drugie **jedynie prawdziwe,** „inaksze" zaś **kompetentne,**.... stosownie do tego kto z nich czerpie lub do nich nalewa.

Laik od „Wielkopolanina" przychodzi do przekonania, że to wszystko to krwawe kpiny!..... Było by o czem szeroko pisać, ale miejsca brak w gazecie...

* * *

— Z Rossyi i z Polski dużo było wiadomości lecz tylko ważniejsze podać możemy, a mianowicie, że Duma rozpoczęła po feryjne obrady dnia 18go, że socyalni posłowie Dumy aż w Londynie wiec swój odbywali i że w Petersburgu odkryto szeroko rozgałęziony spisek na życie cara, Wkgo. księcia Mikołaja i samego nawet prezesa Dumy: Stołypina. Spiskowców po części już wyłapano.

— W Odessie ubito trzech wyższych oficerów policyi a przytem Czarne Sotnie urządziły sobie w poniedziałek pogrom żydów, z których około 100 śmiertelnie poranili.

— W mieście Łodzi dnia 17go napadli socyaliści na wóz pocztowy w pobliżu fabryki Kontnera przy ulicy Łąkowej, ubili żołnierzy i uciekli. Gdy w miejsce to nadbiegł oddział kozaków i nikogo nie zastał, — kozacy zaczęli strzelać rotowym ogniem do okien i na podwórze fabryki i uśmiercili 28 spokojnych robotników i robotnic a około 50 okropnie poranili. — Tak to Polsce służą socyaliści!... Sami mordują i jeszcze powodują kozaków do mordowania niewinnych robotników!...

* * *

Korespondencye: z Gallitzin, z Erie, z Claridge itd. z powodu ich spóźnienia i braku miejsca, odłożone do następnego numeru.

AMERYKA.

Belvernon, Pa.

Niejaki W. L. Cate, dawniejszy szef policyi tutejszego miasteczka zastrzelił we czwartek po południu Thomasa L. Guess, teraźniejszego szefa policyi.

Uczynił on to ze zemsty za to, że Guess zwyciężył go w ubieganiu się o ten urząd.

Cate upił się i wyprawiał awantury, za co go Guess aresztował i zaprowadził do więzienia. We drzwiach więzienia zbrodniarz strzelił Guessowi w głowę a sam uciekł, — lecz obywatele go schwytali. — Ludność chciała go zlynczować, lecz szeryf go wydarł z rąk tłumu i osadził w więzieniu w Uniontown. — Guess umarł z postrzału w piątek rano w szpitalu Mercy w Pittsburgu.

Zbrodniarz zostanie z pewnością powieszony.

Robotnicy z Azyi

Osławiony trustowicz kolejowy Harriman, budujący obecnie nową kolej w Meksyku, sprowadził do tej roboty ludzi aż z Władywostoku z Azyi: moskali i chińczyków, około 1500 robotników,— gdyż ci będą mu robić napół darmo!

Canonsburg, Pa.

Osada Houston, położona o milkę ztąd nawiedzona została znacznym pożarem nad ranem dnia 18 maja.

Spaliło się kilka domów a szkody wynoszą około 30 tysięcy dol. Ogień wszczął się w piekarni przy Pike ulicy.

Nie chcą żydów.

Z najbogatszego i najwspanialszego hotelu „Marlborough-Blenheim", w mieście Atlantic City, należącego do angielskich arystokratycznych rodzin tegóż nazwiska, — wydalił zarządzca hotelu dnia 18go maja trzy bardzo bogate amerykańskie żydówki.

Mieszkała w tym hotelu od kilku dni bogata pani Leja Rayner Frank, rodzona siostra senatora ze stanu Maryland, Raynera (żyda) i gdy dnia 18go maja zgłosiły się do tegóż hotelu o mieszkanie dwie jej kuzynki, żydówki, — zarządca hotelu oświadczył wyraźnie, że nie mogą mieszkać w tym hotelu gdy są żydówkami! Rozgniewana o to starsza żydówka natychmiast z tego hotelu się wyprowadziła, i narobiła w dziennikach wiele hałasu o „nietolerancyi" hotelisty. — (Poznawają się widać na żydach już nawet amerykanie!...)

Ambasador Conger umarł.

Wmieście Passadena w Kalifornii umarł słynny ex-ambasador amerykański, major E. H. Conger w wieku lat 64.

Urodzony w stanie Illinois w r. 1843cim, brał udział w wojnie domowej, później był kilka razy senatorem obrany; później był dwukrotnie ambasadorem w Brazylii i ostatnio, przed kilku laty był ambasadorem w Chinach i tam podczas słynnego powstania „Bokserów" przecierpiał wiele wraz z innymi ambasadorami i konsulami w Pekinie podczas oblężenia części miasta, obleganej przez bokserów. — Jak wiadomo, — wojska kilku państw odpędziły ostatecznie bokserów a cudzoziemców wybawiły.

Podczas owego oblężenia popadł w chorobę, która mu ostatecznie zgon przyspieszyła.

Marki „Special Delivery".

W Stanach Zjednoczonych, jak wiadomo, można po miastach mieć list odniesiony natychmiast z poczty i doręczony adresatowi (we dnie tylko), jeżeli oprócz zwykłej marki nalepi się także na kopertę osobną (specyalną) markę „Special Delivery" kosztującą 10 centów. Nawet po wsiach, jeżeli adresat mieszka nie dalej od poczty jak milę (amerykańską) poczta musi przez posłańca list tak „markowany" nadesłać adresatowi.

Niedawno jednakże minister Poczt rozporządził, że od 1go Lipca 1907 chcąc mieć list doręczony przez umyślnego posłańca, — nie potrzeba będzie nalepiać nań owej specyalnej marki, lecz jakiekolwiek zwykłe marki wartości 10 centów. — Tymczasem bardzo wielu ludzi, nie zrozumiawszy owego nowego prawa, już teraz, zamiast owej „specyalnej" marki nalepiali inne, wartości 10 centów i myśleli że to wystarczy, —lecz tylko stracili 10 centów a list nie był natychmiastowo doręczony. — Rząd tymczasem zarobił grubo na owej pomyłce, bo sprzedał wiele marek.

Prawo to będzie czynnem dopiero od 1go Lipca bieżącego roku, a nie wcześniej. — Wtedy wystarczy marka zwyczajna 10centowa, albo inne marki, byle kosztowały 10 centów, a nad nią ma być napisane „Special Delivery" a wtedy list doręczony będzie przez umyślnego posłańca. jak obecnie pod marką „Special Delivery".

Beaver Falls, Pa.

Dnia 18go maja umarł tu niejaki George Brown, woźnica z browaru, który trzy dni przedtem kopnięty został przez konia w swej stajni.

Skromni bogacze.

Z miasta Cleveland, Ohio, donoszą, że panna McGorray, która wkrótce ma wyjść za Edwarda Schwaba, brata słynnego Pittsburskiego milionera, oświadczyła że ani ona ani jej miły nie przyjmią od brata obiecanych im na ślubny podarek dwóch milionów dolarów!...

Młoda idealistka oświadcza, że oboje zamierzają żyć ubogo i boją się milionów, by się snać nie popsuli! — Oświadcza ona dalej, że sama będzie dla obojga warzyć strawę, a co ona nie będzie umiała ugotować, to jej młody mąż upitrasi!

Ona liczy lat 18 a on lat 22. — (Najprawdopodobniej rozmyślą się inaczej i miliony przyjmią od braciszka z pocałowaniem ręki, gdy im się poetyczna uprzykrzy sielanka.)

..Pastor a rozwody.

Pastor Ewans, z sekty Kongregacyonalistów, który niedawno dał ślub w New Yorku rozwiedzionemu Pittsburskiemu, milionerowi Corey'owi z aktorką Gilman, — został wykluczony z grona pastorów przez synod kongregacyonalistów. —

Żaden inny pastor w New Yorku nie chciał dać ślubu Corey'owi, gdyż bez powodu rozwiódł się z zacną bardzo żoną.

.. Walka o prezydenturę.

Walka o to, kto ma być postawiony w przyszłym roku przez partye, jako kandydat na urząd prezydenta Stanów Zjednoczonych, zaostrza się coraz bardziej. W wielu Stanach odbywać się będą konwencye różnych partyi i na nich będzie omawiana ta kwestya stanowczo.

W Stanie Ohio toczy się o to walka między senatorem Forakierem a ministrem wojny Taftem — tego ostatniego popiera usilnie sam Roosevelt. — W Harrisburgu odbędzie się Konwencya republikańska Stanu Pennsylvanii dnia 6go Czerwca, a politykierzy myślą proponować na kandydaturę senatora Knoxa z Pittsburga. — Cała ta politykierya bardzo niesmacznie wygląda. — Lud chciałby tego człowieka, a prowodyrowie przeprowadzają zwykle kogo innego.

I to się nazywa że lud rządzi w Ameryce?....

Awantury w. Youngstown, Ohio.

Gazety angielskie donoszą, że w mieście Youngstown, Ohio, miała miejsce zeszłej niedzieli brzydka awantura we włoskim tamtejszym kościele.

Od kilku miesięcy włoski proboszcz tamtejszy Lops (?) ma spór z Biskupem Horstmanem, tak że Biskup musiał upartego włocha exkomunikować. — Tej niedzieli zebrali się stronnicy exkomunikowanego księdza i zabrali z tego kościoła wszystko doszczętu, zostawiając same tylko gołe ściany!

Lops zakłada w pobliżu włoską niezależną parafię.

Możliwy strajk telegrafistów.

— Z New Yorku donoszą, że wszechstanowa Unia telegrafistów zamyśla nakazać strajk wszystkim telegrafistom, jeżeli kompanije telegraficzne nie dadzą im wszystkim obiecanej o 10 procent podwyżki w płacy.

New Castle, Pa.

W miejscowości Bessemer, odległej ztąd o kilka mil, włoch Gazianna postrzelił w sobotę swoją żonę Leonorę i jej przyjaciółkę 19letnią, Ludwikę. Powód zbrodni niewiadomy.

Reading, Pa.

Dnia 19go przywieziono tu z Kalifornii koleją 17 trupów tutejszych obywateli, — którzy dnia 11go maja ponieśli śmierć podczas wykolejenia się z nimi pociągu w Kalifornii.

Razem z trupami przybyło jeszcze 10 osób, pochodzących z Reading, które też były w tej katastrofie, lecz uszły z życiem choć odniosły bolesne uszkodzenia. — Podczas owej katastrofy poniosło śmierć około 50 osób; byli oni wszyscy delegatami loży masońskich, a do Kalifornii pojechali na Konwencyę czyli Sejm.

Podczas pogrzebu i w dzień przywiezienia owych pozabijanych, całe miasto Reading przybrało się w grubą żałobę.

Japonki w Kufrach.

Do portu Victoria w brytyjskiej Kolumbii przybył w sobotę okręt Oanfa z Japonii, — a ponieważ ktoś miał ospice na okręcie, przeto urząd zdrowia nakazał wykadzić siarką cały okręt. Za chwilę po zapaleniu siarki usłyszano silny kaszel w paru ogromnych kufrach czy skrzyniach w przedzia le towarowym i przekonano się że w 6 skrzyniach zamknięte siedziało sześć młodych japonek, przeznaczonych do domów rozpusty.

Japonki chciano w ten sposób przemycić do Stanów Zjednoczonych! Winnych i winne aresztowano.

W POLSCE

pod zaborem rosyjskim święcą rocznicę Konstytucyi 3go Maja

Niebywałe od kilkudziesięciu lat święto obchodzili polacy pod zaborem moskiewskim, a mianowicie: Obchody Konstytucyi 3go Maja!

Do niedawna jeszcze, bo jeszcze przed dwoma laty, pod najsroższemi karami więzienia i Sybiru, nie wolno było wspominać nawet o takich rzeczach!... Dziś, dzięki Bogu, — wolno tam publicznie obchodzić to święto, mieć mowy patryotyczne, wyraźnie mówić i pisać o naszych krzywdach i ucisku!

Wielka to, wielka bardzo, na dobre, zmiana!

Poniżej podajemy wyjęty z „Gazety Polskiej" warszawskiej — opis Obchodów 3go Maja, urządzanych w Warszawie.

Parę dni przedtem, nieśmiertelnej sławy i czci Sienkiewicz wydał do narodu orędzie, nawołując do popierania w całym kraju Szkolnej Macierzy i podał projekt aby przy Obchodach Konstytucyi 3go Maja urządzić wszędzie składki na Polską Macierz Szkolną, co też wszędzie uczyniono.

Składki te nazwano **„Darem Narodowym".**

Poniżej podajemy opis tych Obchodów w Warszawie, jak go podała warsz. „Gazeta Polska" w numerze z dnia 4go Maja:

„Pierwszy dzień Macierzy". — Obchód rocznicy wczorajszej konstytucyi 3go maja, połączony ze składkowaniem na rzecz „Macierzy", rozpoczął się nabożeństwami we wszystkich świątyniach o godz. 10ej zrana. Najsolenniej odprawione było nabożeństwo w kościele archikatedralnym, gdzie zgromadził się zarząd główny Macierzy, komitet „Daru Narodowego", oraz tłumy publiczności. Po mszy świętej, odprawionej przez ks. kan. Dębnickiego, wszedł na mównicę ks. Jan Gralewski i natchnioną mową na cześć twórców konstytucyi, w której odmalował ciężkie walki o odrodzenie bytu narodowego, wzruszył do łez słuchaczów.

Od g. 1ej w poł. rozpoczęła się sprzedaż wentowa i rabatowa w sklepach na rzecz Daru Narodowe go dla Macierzy. Sprzedaż z udziałem pań odbywała się w 150 sklepach, procent rabatowy od sprzedaży ofiarowało około 1500 kupców.

Ruch w sklepach, na ulicach, pomimo pochmurnej i wietrznej pogody, był znaczny, zarówno jak w miejscach wskazanych na składanie ofiar. Płynęły tam długie szeregi ofiarodawców, składających drobne kwoty, zebrane w kółkach rodzinnych, od domowników gości i służby.

Do biura Macierzy wpłynęło bezpośrednio około 5,000 rb. prawie wyłącznie z ofiar drobnych, poza tem na ręce prezesa Osuchowskiego złożono kilka deklaracyi na znaczniejsze sumy, ogółem na 25,000 rb. „Czarna kawa" w Bristolu udała się doskonale. Zebrano tam na Dar narodowy bez mała 1000 rubli.

Wieczorem odbyły się w pięciu miejscach odczyty. W Dolinie Szwajcarskiej p. Władysław Radski, mówiąc o ruchu umysłowym w Wielkiem Księstwie Poznańskiem, scharakteryzował opłakane warunki polityczne, w jakich ta prastara dzielnica Polski się znajduje. O konstytucyi 3go Maja mówili: p. St. Krzemiński w Sali Techników, p. M. Dzierżanowska w sali Tow. Wioślarskiego i p. H. Radziszewski w sali Resursy obywatelskiej.

Odczyt p. Dzierżanowskiej ilustrowany był obrazami nikłącemi, na których przesuwały się kolejno postacie twórców konstytucyi: Małachowskiego, Ignacego Potockiego i Kołłątaja, oraz wybitnych w tej dobie mężów: Adama Czartoryskiego, Ursyna Niemcewicza, Józefa Weysenhofa, Stanisława Kublickiego, Jana Dekerta i Józefa Wybickiego.

Odczyt piąty miał prof. Edmund Jankowski w sali Muzeum. Mówił pięknie o umiłowaniu przyrody ojczystej.

Wszystkie odczyty odbyły się przy przepełnionych publicznością salach. Słuchacze rozchodzili się z uczuciem świadomości współudziału w wielkim obchodzie, łączącym wszystkie serca w miłość ojczyzny.

Późnym wieczorem w gmachu Tow. Wioślarskiego zebrało się liczne grono gospodarzy honorowych „Dnia Macierzy", ażeby podzielić się wrażeniami dnia ubiegłego. Podczas skromnej uczty przemawiali: poseł ks. Jan Gralewski, prof. Edmund Jankowski, Henryk Radziszewski, prof. Białowiejski, p. Dzierżanowska, mec. Krypski, dr. Rottermund, mec. Zahorski, L. Kobyłecki, Starzyński i t. d.

Pierwszy „Dzień Macierzy", który stanie się niezawodnie uroczystością doroczną, przyniósł obfity plon, podwójny: dał poważną pomoc naszej instytucyi narodowej i przyczynił się do podniesienia naszego ducha narodowego.

(Nadesłane).

ROZMOWA

pewnego Ks. proboszcza z kilku parafianami.

(Ciąg dalszy).

Proboszcz. — W końcu, spowiedź powinna być odprawiona z **duchem, gotowym na wszystko,** t. j. trzeba do spowiedzi przystępować z gotowością przyjęcia i wykonania wszystkiego, co spowiednik zrobić nakaże.

Otóż, Bracia moi, wyjaśniłem wam przymioty spowiedzi. Jeszcze raz powtarzam, że od **ważności** sakramentu Pokuty św. koniecznymi są: rachunek sumienia, żal, mocne postanowienie poprawy, szczera spowiedź i zadosyć uczynienie; inne zaś przymioty, które wymieniłem, należą tylko do sposobów spowiadania się i do doskonałości spowiedzi.

Z tego co powiedziałem o Spowiedzi, spamiętajcie sobie, że:

1) **Nie szczerze** spowiada się: Kto grzechy swoje tai ze wstydu lub bojaźni; kto lekkomyślnie liczbę grzechów zmniejsza albo powiększa; kto nie ważnych okoliczności grzechu. —

2) **Nie szczerze** spowiada się: kto nagrzeszywszy bardzo wiele, stara się wszelkimi sposobami uniewinnić winę swoją; kto zamiast wyznania grzechów, wylicza cnoty swoje albo czego nie zrobił; kto różne grzechy łączy w jedno, n. p. mówiąc: **obmawiałem albo gniewałem się, kradłem albo przeklinałem;** jakby obmowa, gniew, kradzież, było jedno i to samo. —

3) **Nie szczerze** spowiada się: kto tak mówi na Spowiedzi: możem posądzał albo obmawiał; „gdy tymczasem obmawiał lub spotwarzał jaknajgorzej. — Nie można posądzania brać za mówienie lub obmówienia, jak zapałki niepotartej jeszcze, nie można brać za ogień albo pożar. —

4) **Nie szczerze** spowiada się, kto grzechy **pewne, rzeczywiste, istotne,** podaje za **wątpliwe;** n. p. **możem** skłamał; **możem** się gniewał; przed każdym grzechem doda je słowo **może,** gdy tymczasem nie **może** ale **napewno** zgrzeszył.

5) **Nie szczerze** spowiada się: kto nie odpowiada wyraźnie na zapytania Spowiednika; kto jedne grzechy podaje za drugie; n. p. miewałem złe myśli — gdy tymczasem dopuszczał się złych czynów;

Kto dla ukrycia swego złego nałogu, coraz to innego szuka spowiednika, a zwłaszcza takiego, który jest pobłażliwy i słucha pospiesznie.

6) **Nieważnie** spowiada się i ciężko grzeszy, kto przystępuje do spowiedzi. nie pomyślawszy ani o rachunku sumienia, ani o żalu za grzechy, bo mu się zdaje, że spowiednik to obowiązkiem porachować mu grzechy i pobudzić go do żalu.

7) **Nieważnie i świętokradzko** spowiada się:

a) Kto wyznając cielesne grzechy swoje, chlubi się w duchu, że miał **honor** grzeszyć z takim lub taką, tak jak gdyby światowa wielkość odejmowała szpetność plugastwu;

b) Kto dla wyznania grzechu **dawno** zatajonego, robi spowiedź generalną, nic przy tem nie mówiąc, że grzech ten kiedyś był zatajony;

c) Kto **jaki zły czyn** rozmyślnie zataiwszy, tłómaczy się potem, jako by nie był wiedział, że on był grzechem,

d) Kto spowiada się z kilku grzechów, niektóre zaś myśli wyspowiadać dopiero w godzinę śmierci;

e) Kto myśli, po odprawieniu spowiedzi, wrócić do najbliższej okazyi do grzechu, bo spowiada się tylko dla oka ludzkiego.

Jeszcze kilka uwag;

Grzechy dzielą się na grzechy **umysłu, serca i ust,** czyli na grzechy popełnione **myślą, pożądliwością i słowami.** —

Do **całości i ważności** spowiedzi należy wyznanie grzechów popełnionych **myślą, pożądliwością i słowem.**

1) **Co do myśli.** Trzeba wyznać ich **jakość** czyli gatunek, bo zła myśl staje się takim grzechem, jaką cnotę obraża. — Ztąd bywają myśli **próżne, puste, zazdrośne, nieczyste, mściwe** i t. d. — Nie wystarcza zatem powiedzieć ogólnikowo: „miałem złe myśli."

2) **Co do pożądliwości.** Gdy się z myślami złemi łączy pożądliwość, to się i grzech większym staje i wtedy pożądliwość staje się grzechem takiego gatunku, do jakiego się ona przedmiotu odnosi. — A zatem, pożądliwość może być do kradzieży, obmowy, potwarzy, porubstwa, cudzołóstwa, świętokradztwa i t. d.

3) **Co do słów.** — Do grzechów popełnionych usty czyli słowami, należą: złe mowy, n. p: obmowa, potwarz, kłamstwo, szpetne rozmowy, nieskromne piosneczki, klątwy i t. d.

Jakób. — Proszę Jegomości, czy na spowiedzi trzeba wymienić słowa jakiemi się klęło? ja słyszałem że nie, i że nawet nieprzyzwoicie wymieniać te słowa. —

Proboszcz. — Dobrze mój Jakóbie, żeś takie pytanie zadał. — Słuchaj, zaraz ci odpowiem i to z wytłómaczeniem. —

Słowo klątewne, wyrzeczone **bezmyślnie, bez złej intencyi,** wymówione **żartem,** nie jest ciężkim grzechem, a więc w takich razach może się obejść bez wyliczania ich na spowiedzi. Wymawianie jednak słów: n. p. **jucho, psiakrew, ścierwo, bestyo,** jest wadą, która czasem prowadzi do grzechu ciężkiego. —

A więc ani żartem ani ze zwyczaju nie trzeba wymawiać słów grubijańskich, zwłaszcza przy małych dzieciach, które daleko łatwiej spamiętają takie słowa, aniżeli pacierz. — Ale jeżeli ktoś z wielkiej złości a co gorsza ze złą intencyą i nałogowo trzaska drugich **piorunami,** odaje go **djabłom, chorobom, cholerze, nagłej śmierci** — i t. p. to taki ciężko grzeszy i jest zobowiązany na spowiedzi wyliczyć wszelkie słowa jakich używał, przeklinając drugich. —

Także ciężkimi grzechami są wszelkie słowa **nieskromne, bezwstydne,** zwłaszcza gdy się je wymawia w obec dzieci. —

Jednakże, **bezwstydnych, nieskromnych** słów nie trzeba wymieniać na spowiedzi, ale wystarczy powiedzieć; używałem **słów bezwstydnych, obrażających skromność, cnotę czystości,** w obec takich lub takich osób. —

I szpetnych piosneczek nie trzeba powtarzać, ale powiedzieć: nieprzyzwoicie, szpetnie, szkaradnie albo bezwstydnie śpiewałem, w obec tytu a tylu młodych osób lub dzieci.

Bartłomiej. — Jegomość widać skończył, bo już nic nie mówi. — Ja bym prosił jeszcze o to, aby nas Jegomość nauczył sposobu spowiadania się. —

Proboszcz. — Mój Bartłomieju uczynię to najchętniej, ale na drugi raz, bom dziś już się dosyć zmęczył. — Przyjdźcie więc w przyszły Czwartek wszyscy. —

Dobranoc! idźcie z Bogiem. —

(Ciąg dalszy nastąpi).

— Chcesz wiedzieć, co się dzieje w świecie? Zapisz sobie „Wielkopolanina"!

KORESPONDENCYA.

Erie, Pa., dnia 12go Maja br..

Szan. Red. Wielkopolanina!

Polacy w Erie, jak co rok, tak i w tym roku mieli piękny Obchód

Obchód w parafii św. Stanisława odbył się w przeszłą Niedzielę w hali parafialnej, dnia 5go Maja.

Towarzystwa parafialne zgromadziły się do hali przed nieszporami a z hali wymaszerowały ulicami: 12ą, Ash i 13ą do kościoła na Nieszpory.

Podczas nieszporów, Wny ks. Ignasiak wygłosił stosowną do święta naukę. Po nieszporach znów, Towarzystwa, z polską Kapelą Białego Orła na czele, maszerowały do hali ulicami: 13ą, Ash, 14ą i Wallace.

W hali, obywatel Jan Górny, jako Przewodniczący otworzył Obchód w krótkich słowach i powołał na sekretarza ob. Jana Chojnackiego.

Pierwszym mówcą był Wny ks. Fr. Robaczewski a po jego mowie nastąpił śpiew „Stuletnia Rocznica"; potem kapela B. O. zagrała hymn narodowy, a następnie przemówił p. Fr. T. Nagorski, — nasz polski adwokat. — Po tej mowie nastąpił śpiew „Cześć Polskiej Ziemi, Cześć", — na czem Obchód zakończono.

Po raz pierwszy urządzono okazały Obchód w tutejszej parafii św. Trójcy, za staraniem Towarzystw i Wgo ks. Niedbalskiego.

Wszystkie Towarzystwa przybyły incorpore do kościoła na nieszpory.

Po nieszporach, wszystkie polskie Tow. z par. św. Trójcy, oraz Towarzystwa Słowiańskie i Tow. św. Stanisława, pomaszerowały do hali East Erie Turner Hall ulicami: 22ą, Ash, 18ą i Parade.

W paradzie było 15 jeźdźców na koniach i 10 powozów i dwie Kapele. — Hala choć obszerna, była szczelnie zapełniona tak, że nawet wielu nie mogło się już dostać do hali.

Obchód na hali zagaił ob. W. Stachowski i powołał na przewodniczącego Wgo ks. Niedbalskiego a ten na sekretarza powołał ob. Lewandowskiego.

Pierwszą mowę wygłosił Doktor Fronczak z Buffalo, a po nim przemówił burmistrz naszego miasta, p. M. Liebel, szkólny kolega dra Fronczaka.

Trzecim mówcą był ob. Rożan z Buffalo a po nim przemówił ks. Niedbalski, proboszcz tejże parafii i urządził składkę na pomnik Kościuszki.

Słowacy w Erie zamierzają budować kościół i w tym celu odbyli zebranie w hali par. św. Stanisława pod przewodnictwem ks. Ignasiaka. — Sprawa nie jest jeszcze całkiem ukończona, bo jedni chcą mieć kościół na rogu ulic: 23ej i Reed, a drudzy na 10ej i Hess Avenue.

Reporter.

— A gdzie tak spieszysz?
— A, bo co, przecież idę na Bal tych Kaźmierczyków, którzy to zawsze najlepsze Bale urządzają. — Pójdź i ty.
Bal ten odbędzie się 30 Maja w „Decoration Day".

Nadesłane.

OŚWIATA.

(Ciąg dalszy).

„Cześć duszy i jej przeznaczeniu!'' oto hasło religii św. — „W górę ciało i jego żądze!'' oto hasło świata postępowego. — Dwa te wręcz przeciwne hasła mają swoje dziedziny, swoją literaturę i sztukę. —

Religia krzewi i krzewić każe uczciwą literaturę, t. j. tę, z której wyłania się potężny duch chrześciański, ten sam, który krwawy chrzest brał w pieczarach rzymskich, i który wnikając do dusz naszych, znajduje tam oddźwięk wiary i miłości

Świat zaś postępowy, krzewi i krzewić każe literaturę, która szerzy zło, w naturalistycznych romansach, w bezbożnych dziełach w sprośnych obrazach, w nagich rzeźbach.

Piśmiennictwo i sztuki są odbiciem ducha danej Epoki, są stwierdzaniem cywilizacyjnej doj rzałości narodu, świadectwem jego zasad.

Jak po stylu poznać człowieka, tak po literaturze ocenia się społeczeństwo.

Jak też świadczy o nas piśmien nictwo dzisiejszych czasów? — Co do dzieł naukowych, specyalnych, dzieł takich mamy bardzo mało, mniej niżby nas stać było. — A czemu?

Częściowo można to wytłómaczyć, tem, że żyjąc w wyjątkowych stosunkach, Polacy wiele dzieł drukują w obcych językach, za granicą i dla tego często prace polskie musimy przyswajać sobie jako obce.

Dalej, wiele zdolności naukowych zabiera praca zawodowa i ciężka walka o chleb powszedni. My ludzi mamy, bo nam Bóg zdolności nie odmówił, i do pracy się bierzemy, ale cóż, kiedy często nie mamy poparcia, lub sposobności do wyrobienia się.

Napisać bowiem coś płytkiego, to nie sztuka, ale na dzieła naukowe, trzeba czasu, spokoju, sposobności i poparcia.

Mało jest dzieł poważnych, ale mnóstwo książek, gazet, pamfletów, w których zawarte są hymny ciała i jego rozkosze. — Świat coraz więcej traci prawdę i cnotę i kieruje się li tylko poczuciem estetycznem.

Co najgorsze to jest to, że chociaż mało mamy uczciwej literatury, nowoczesnej, jeszcze i z tego ludzie korzystać nie umieją, bo nie umieją czytać rozsądnie.

Czytanie u większej części ludu naszego, jest zabawką, rozrywką zabiciem czasu, ale nie zajęciem, nie nauką.

Gorączkowo chwytają ludzie sensacyjne powieści, zaostrzające niezdrową ciekawość, budzące niebezpieczne myśli, uczucia i pragnienia.— A jakiż tego rezultat? Przy tem gwałtownem wchłanianiu sensacyjnych powieści, traci się wszelki smak, poczucie stylu i opisu, ginie rozsądna rozwaga, a pozostaje tylko odrętwienie umysłu i osłabienie woli.

Kto raz zasmakuje w takiem czytaniu, tego dzieła naukowe nie zajmą.

Wydawnictwa poważne nie są popierane, więc nakład się nie opłaca; pierwsze lepsze romansidło liche i nędzne w oryginale, a jeszcze lichsze w przekładzie, znajduje prenumeratorów, nabywców, czytelników, a nakładcy przynosi znakomite dochody.

Chętnie ludzie czytają książki, w których jest mowa przeważnie o potrzebie ciała, o żądzy ciała, o popędzie najmniej ludzkim, o popędzie płciowym.

Popęd zmysłowy przedstawia się w romansach, powieściach jak olbrzym, a prąd duchowy jak karzeł.

Takie książki zyskują niezmierną poczytność.

Nic więc dziwnego, że byle wypieczone kurcze literackie, chcąc sobie zyskać sławę, puszcza się śmiało na pole piśmiennictwa, boć przecież głębokiej erudycyi nie potrzeba, aby malować wybujałe żądze ciała, a duszę przedstawiać skarłowaciałą.

Po co trudzić się na poważne dzieła, kiedy one nie popłacają, a liche nowele zyskują uznanie, ba! nawet nagrody biorą, nie dla wartości i zalet wewnętrznych, ale dla tego, że ciału i namiętnościom jego się podobają.

Lichy malarz smaruje nagie postacie; — lichy rzeźbiarz wykonuje nagości; lichy poeta gryzmoli plugawe wiersze, wesołe kuplety; — słowem fabrykują dziś na gwałt truciznę dla serca i duszy.

Zatruta literatura wciska się pod każdą strzechę. — Tego właśnie pragną postępowi nauczyciele oświaty. —

Nie chcą Boga, nie cierpią moralnego życia, dla tego jedynem ich i gorącem pragnieniem jest to, aby jaknajwięcej mieli zwolenników.

Kościół zbiera złe książki, umieszcza je w indeksie, i każdą taką książkę opatruje napisem: **„Ostrożnie! to moralna trucizna''**

Postępowcy gniewają się o to bardzo lżą kościół katolicki i nazywają go instytucyą zacofaną.

(Ciąg dalszy nastapi).

o

Głos Organisty.

Pieśni polska! Twe echo tak potężne i straszne, jakkolwiek często ciche i słodkie, że kruszy najzatwardzialsze serca, te twierdze żadną inną siłą nie zdobyte, a fale twe są częstokroć silniejsze od fal morza.....

Śpiewem pieśni ojczystych zbieramy sobie niezliczone zasługi. W pieśniach polskich i serce polskie, myśl polska i cały duch polski. I w szkołach i w domu, na obchodach narodowych i zebraniach polskich nie powinno braknąć pieśni polskiej, bo ta pieśń ogrzeje serca i nauczy miłości brata, miłości bliźniego, bo ta pieśń nauczy czcić ojca i matkę i szanować starszych, bo tą pieśń zachęci do pełnienia obowiązków narodowych, do pracy i nauki, nauczy miłości Ojczyzny, nakłoni do zgody i jedności.

Śpiewy narodowe pobudzały całe zastępy młodzieży do wielkich poświęceń dla ojczyzny, do czynów bohaterskich — a w spokoju do pracy dla Ojczyzny.

To są owoce śpiewów narodowych.

Niezrównanie większą mają wartość śpiewy religijne i pieśni pobożne, bo te są poświęcone jedynie i wyłącznie Bogu. „Kto śpiewa, dwa razy się modli" powiedziano w piśmie świętem. Śpiew piękny, wykształcony, wielogłosowy, harmonijnie w jedną całość złożony, posiada nieocenioną wartość. Każdy przyzna, że śpiew taki usposabia bazdzo modlitwy i zmiękcza serca najzatwardzialszych grzeszników nawracając je do pokuty, do skruchy i żalu za grzechy, podnosi ducha obojętnych do Boga i budzi w sercu człowieka uczucia, tchnące bogobojnością i miłością ku naszemu Stwórcy i Panu wszelkiego stworzenia.

Pieśnią zarowno jak modlitwą, chwalimy Boga i podnosimy Jego wiekuistą chwałę.

Śpiew, ażeby być miłym Bogu, powinien być poważnym, majestatycznym, może być po złożonym z wielu głosów i głośnym lecz musi być pokornym, bez żadnych wybryków i dziko teatralnych. Taki śpiew nazywamy chóralnym czyli cecyljańskim.

W ostatnich czasach, zwłaszcza kiedy posady organistowskie poczęli zajmować ludzie z cokolwiek lepszem wykształceniem muzycznem, były rozpanoszyły się prawie po wszystkich kościołach śpiewy zupełnie teatralne. Msza św. były śpiewane z kompozycyi autorów żydowskich, luterańskich a najczęściej bezwyznaniowych, którym nie chodziło o modlitwę do Boga skuteczną lecz o zadowolenie wybrednych uszu słuchaczy. Utworem tym nie można odmówić piękności ani braku harmonii, tylko są za wesołe i niezgodne z modlitwą pobożną. Sam widziałem jak w czasie śpiewu, „Dona nobis" z trzeciej Leonarda mszy św. młodzież gorętszej natury siedząca na chórach podnosiła się z siedzenia i marsza wywijała nogami i całem korpusem..... Rzecz pewna że i wszyscy ludzie w kościele nie myśleli o czem innem, jak tańcach i balach, bo je śpiew do tego mimo woli usposabiał.

Więc czy tolerowanie takich utworów w kościołach nie jest to profanacyą miejsca świętego? Aby temu koniec położyć, w starym kraju już dawniej, a w Ameryce teraz wyższe duchowieństwo stanowczo poczęło wyrzucać z kościołów takie utwory „teatralne" a wprowadzać śpiew gregorjański, który nazywany figuralnym.

Natem zakończę o śpiewie.

Czytałem korespondencyę w „Wielkopolaninie" p. G. organisty z Homestead, Pa. i p B. organisty z Natrona, Pa. Ani jeden ani drugi nie powiedział czego właściwie chce. A może bali się publicznie wypowiedzieć co boli, ażeby tem nie obrazić i nie zagniewać swego Ks. Proboszcza i nie utracić gorzkiego kęska chleba, jaki mają.

Niesłuszna obawa! Bo czyż może znaleść się taki któryby potępił starania się o polepszenia swego bytu? Wszak najmiejsza uczciwa praca jest poświęconą na to aby z niej miał człek korzyść, a Bóg chwałę. A taką pracą jest praca nasza — organistów. My chcemy i nam wolno domagać się jakiejś lepszej opieki, pewniejszego bytu, lepszego wynadgrodzenia, bo tem samem domagamy się polepszeniu kościelnego śpiewu i muzyki a Bogu powiększenia chwały. Jeżeli nie będzie nasza praca lepiej szanowaną i wynadgrzadzaną — nie będzie lepszego śpiewu ani muzyki w kościołach. Bo czyż może organista pomyśleć o lepszem śpiewie w kościele lub samokształceniu się w muzyce, który wstaje codziennie punktualnie o g. 5tej rano ażeby zadzwonić punkt 6tą, później spełniwszy różne funkcye, jako to: odkopanie śniegu w koło kościoła i plebanii, podpalanie w piecach kilku, które poprzednio trzeba wyczyścić z popiołów, wytarcie z kurzu wszystkich ławek w kościele, — zasiada w szkole (tu jako profesor, nie zamiatacz) i uczy dzieci blizko aż do g. 4tej p. p. Uwolniwszy się mniej więcej około godziny 5, bo musi patrzeć żeby szkoła na jutro była czystą, ma chwilę odpoczynku. Zaczem idzie dzwonić na szostą i uczyć śpiewu często aż do g. 10ej wieczór? A wynadgrodzenie? 30 do 50 dollarów miesięcznie i dochody — ile łaska.

Organista w Ameryce, jeżeli chce być pewnym że go za miesiąc nie wyrzucą z posady, powinien być dobrym muzykiem, pilnować ażeby na czas zadzwonić, być w łasce u ks. Proboszcza, dogodzić komitetowi, żyć dobrze ze śpiewakami i ... „trzymać język za zębami". Jeżeli kilka domów parafialnych jest dzierżawionych płatnym lokatorom a organista musi mieszkać aż kilka mil od kościoła z braku porządnego mieszkania w pobliżu, o tem trzeba milczeć

Tak jesteśmy traktowani w Ameryce, lecz narzekać nie mamy na kogo, sami starajmy się i domagajmy polepszenia stosunków naszego bytu a pewni bądźmy że nikt tego nie weźmie za złe. Najpierw starajmy się zespolić wszyscy w jedność, bo w jedności siła. A początek ku temu już jest poczyniony. Później musimy się koniecznie starać o zaprowadzenie we wszystkich Rzymko-Katolickich kościołach jednolitego kościelnego śpiewu co w jedności nam bardzo łatwo przyjdzie i żadnego nie będzie trudu ani w odnalezieniu prawdziwego dyrygienta, kto go szukać będzie ani w poprowadzeniu naprzód kościelnego śpiewu. Tak czyniąc śmielej będziemy mogli domagać się lepszych warunków naszego bytu i prędzej takowe otrzymamy.

Dla tego niech każdy organista przybędzie na „mityng" Stowarzyszenia Polskich Litewskich i Słowackich organistów na dyecezyę Pittsburgską, który odbędzie się w hali parafialnej, przy kościele św. Stanisława K w Pittsburgu, w sobotę, 1 Czerwca, o g. 1szej p. p., wstąpi do stowarzyszenia i zgodnie z kolegami po lutni pracuje

To będzie jeden krok naprzód.

Z poważaniem,

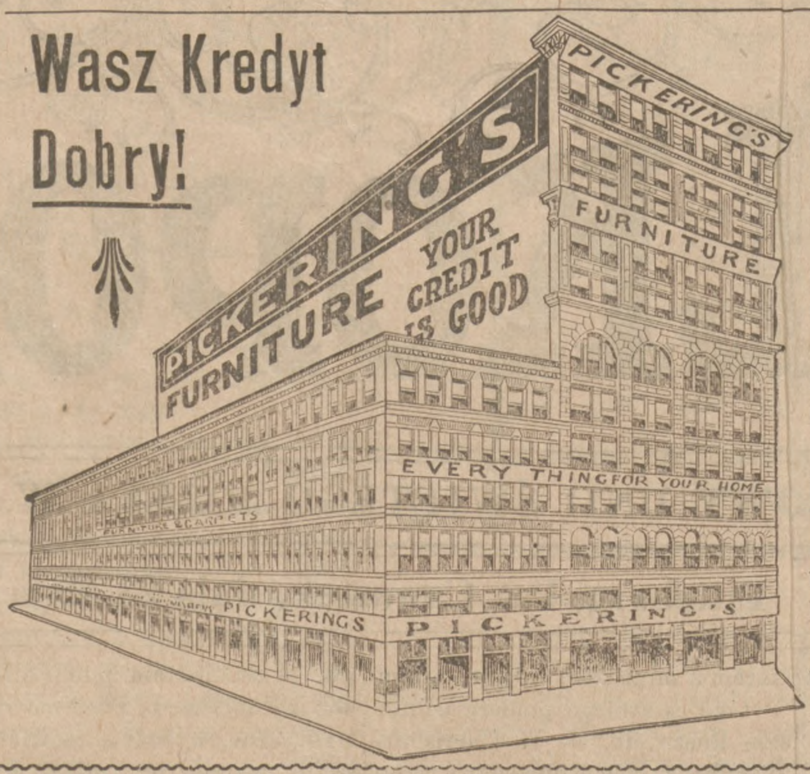
A. Sierpiński,

Organista przy kościele św. Józafata.

PICKERING

10-ta i Penn Avenue.

Wasz Kredyt Dobry!

Ten wielki Skład Mebli mieści się w dwóch budynkach, jeden 12-piątrowy, a drugi 6-piątrowy Oba te domy są frontem 84 stop szerokości do Penn ave., a 160 stóp długości do 10ej ulicy.

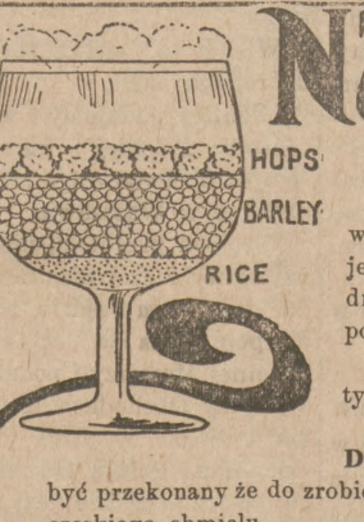
Zajmują one 4 akry przestrzeni, na których jest 20 piątr i dwa bezymenty.

Trzydziestu klerków oczekuje na kupujących, a wszystkich razem pracuje u nas 160 ludzi.

PICKERING sprzedaje najlepsze meble. Wszystko, co potrzebujecie do domowego urządzenia, dostaniecie w tym wielkim składzie. — Kredytujemy każdemu, a przesyłkę opłacamy 100 mil od Pittsburga. Karpety szyjemy DARMO!

10-ta i Penn Ave.

NUTRITION

Tutaj są dwie szklanki jednakowej wielkości. Jedna z nich napełniona jest piwem **DUQUESNE BEER** — druga zaś wskazuje ile ingredyencyi potrzeba do wyrobu tej szklanki piwa.

Nie widzieliście, aby kto używał tyle kawy lub herbaty na 1 szklankę.

Lecz każdy raz, gdy pijecie szklankę **DUQUESNE BEER** powinien o tem być przekonany że do zrobienia go, potrzeba dwie trzecie tejże jęczmienia i prawdziwego czeskiego chmielu.

Z tego to powodu piwo **DUQUESNE BEER** dodaje używającym go sił, wzmacnia i orzeźwia każdego.

Ludzie, którzy piją regularnie i umiarkowanie piwo **DUQUESNE BEER** — są czerstwi i zdrowi, ponieważ piwo to wyrabiane jest z czystego jęczmienia i chmielu.

UWAGA: — Najgłówniejszym składnikiem piwa jest dystylowana woda, ponieważ jest absolutnie czysta. Powyżej w szklance widzicie, ile piwo nasze zawiera ryżu, jęczmienia i chmielu.

Zamówcie baksę do domu.

Independent Brewing Co
Pittsburgh

West Warren, Mass.

Z powodu tego że Superintendent fabryk Warren Cotton Mill zaczął sprowadzać ludzi do West Warren narodowości greckiej, czy też portugalskiej, — wybuchł wielki strajk. W strajku brało udział 800 ludzi z tych 500 polaków a 300 innej narodowości, na drugi dzień strajku przyszło do burzliwej sceny. — Polacy i Polki zastawili wszystkie bramy do fabryki, niedając żadnego dostępu; zawołana policya zaczęła potrząsać polakami, strasząc ich rewolwerami, lecz nikt policmańskich rewolwerów się nie lękał, co superintendent widząc zgromadzony tłum przed bramą nie bojący się wcale rewolwerów, zaczęli lać wodą z wężów pożarowych, lecz Polacy zamiast uciekać przed wodą, to stali na drodze, łamiąc sztachety i rzucając je w okna fabryki. Co też widząc superintendent kazał przestać wodą lać i zwołał wszystkich na Hale chcąc zawrzeć z nimi ugodę.

Dużo Polacy żądali od Superintendenta i dużo otrzymali i musieli Polacy wygrać choć ku końcowi zaczęli innonarodowcy psuć strajk i osłabiać siłę polaków, lecz na nic ich usiłowania, polska siła tak wysoko wzrosła że innych narodowości siły muszą przed polską ulegać. A więc brawo bracia Polacy z West Warren. Dzielnie się w strajku spisaliśmy. Takich Polaków więcej, nasze imię polskie tu w West Warren i okolicy słynne i zwycięzkie zostanie na długie czasy, choć nas tam w niektórych Gazetach opisywali angielscy a i z polaków podobno, lecz nam ich uszczepki nic nie zrobią, bo Polacy w West Warren teraz idą ręka w rękę i jak tak będzie do końca to miłość Bratnia i Bratezstwo zakwitnie jak kwiatki w Maju, czego wam z całego serca życzymy.

— W zeszłą niedzielę po południu około godziny 5ej powstał pożar na Stacyi kolejowej w składzie ciężarowych towarów. Szkoby wynoszą 2,000 dollarów.

— W sobotę dnia 11 Maja, pociąg osobowy Boston and Albany R. R. wjechał na jeden wagon ciężarowego pociągu pomiędzy East Brookfield a Brookfield i popsuł dwa wagony osobowego pociągu i powybijał 13 szyb, z pasażerów nikt nie odniósł ważnego uszkodzenia.

Ludwik W. Topór,
Agent „Wielkopolanina".

Odpowiedź chłopca.

Nauczyciel Arnold odezwał się ostro do tępego chłopca w szkole, chłopiec spojrzał w twarz nauczyciela i powiedział: „Dlaczego mówisz z gniewem, panie? Naprawdę ja robię jak umiem najlepiej''. Jaki postęp świat zrobiłby naprzód w krótkiem czasie, gybyśmy wszyscy usiłowali czynić jaknajlepiej umiemy? My znamy ludzi którzy wiedzą dobrze co im szkodzi a jednak trzymają się tego; My znamy ludzi którzy poznali co mogłoby ich podnieść w świecie, lecz pomimo tego zaniedbują się; My znamy ludzi którzy są pewni że w chorobach żołądka i kiszek nera Amerykański Eliksir Gorzkie niema lepszego lekarstwa nad Trigo Wina, a jednak robią próby z lekarstwami nieznanemi. Trinera Amerykański Eliksir Gorzkiego Wina jest zawsze najlepszy ponieważ wzmacnia każdy system trawienia. Wy napewno zrobicie co możecie najlepszego używając Trinera Amerykański Eliksir Gorzkego Wina we wszystkich nieporządkach trawienia. Apteki Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

o

Gospodarna.

(Żona do męża powracającego z Ameryki, gdzie przez lat dziesięć przebywał): I jak na złść powracasz do domu teraz, kiedy wyprawiam huczne chrzciny!

o

Wybór mydła.

Kobiety powinny wybrać Severy Lecznicze Mydło Skórne do toalety i kąpieli, ponieważ jest ono wolnem od wszelkich szkodliwych substancyj i nie zatyka por skóry, czem spowodowałoby choroby skórne. Severy Lecznicze Mydło Skórne czyści należycie i usuwa pryszcze, blackheads, wysypki i wszelkie wyrzuty skórne. Czyni ono najbardziej szorstką skórę gładką i piękna. Od Severy Leczniczego Mydła Skórnego znikają zmarszczki w wieku starszym, jeśli użyte w połączeniu z Severy Maścią Różaną. Posiada ono miły zapach, który przypadnie do gustu każdemu. Wystarczy ono na długi czas. Cena 25 centów. We wszystkich aptekach. Spory kawałek na próbę wysłany będzie darmo każdemu, kto przyszle 2 centowy znaczek pocztowy na koszta przesyłki. Adresować: W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa, Dept. M.

NERKI TRZEBA WYLECZYC.

Niebezpieczeństwu można zapobiedz jeśli zauważycie co pisze pittsburgski obywatel.

Dla czego tylu ludzi naraża się na różne niebezpieczeństwa i choroby jako to: ból w krzyżach, trudności moczowe, ból głowy, dla czego tają się kalekami na życie, gdy wyleczenie zupełnie jest możebne.

Doan's Kidney Pills jest najlepsze lekarstwo na ból nerek i działa na nerki o tyle, że je leczy zupełnie.

Jeśli chorujecie chociażby tylko na jedną z powyżej wymienionych chorób, używajcie to lekarstwo zanim stan wasz się pogorszy. Czytajcie co piszą z Pittsburga:

W. P. Koonsman, molder, mieszkający na Karl Ave. 37 warda, pisze: "Przestraszam się, gdy pomyślę jakie bóle cierpiałem przez lata. Nie mogłem pracować po 4, 5 lub 6 dni. Często dostawałem takie ataki w plecach, że musiałem się kłaść na podłogę w odlewarni i czekać aż bóle mijały. Miałem także schorzałe nerki, często w nocy wstawać musiałem z moczem. Chodziłem do różnych doktorów, lecz nic mi nie pomagało. Gdym się przekonał, że nerki sprawiały mi te przykrości i gdym usłyszał o Doans Pigułkach przeciw bólowi nerek, kupiłem pudełko i używałem. Stało się to 10 lat temu i od tego czasu czuję się zdrów i nic mi nie dolega. Zadziwi się każdy gdy powiem, że cierpiałem przez ośm lat przedtem, nim użyłem Doans Kidney Pills. Rekomenduję każdemu chorującemu, aby w razie, gdy się chce wyleczyć, używał Doans Kidney Pills".

o

— Kupujcie tylko u tych, co się ogłaszają w „Wielkopolaninie"!

ZARZĄD
Ochronki Polskiej
w Emsworth, Pa.

Na rok P. 1907.

Przew. ks. Jan Górzyński, prezes.
Pan Władysław Dogonka, wice-prez
Pan Jan M. Horodyski, kasyer.
Ks. Cezar Tomaszewski, sekr. fin.
Ks. Antoni Smelsz, sekr. prot.

Dyrektorzy:

Pan Michał Posłuszny,
Pan K. Żuławski,
Pan M. Starzyński.

Opiekunowie Kasy.

Ks. Jan Sutkajtys,
Ks. M. Orzechowski,
Pan A. Ratajewski,
Pan W. Pisula.

Potrzeba natychmiast zdolnych górników do kopalni węgla

JAMISON COAL & COKE COMPANY.

Stała praca. Dobra zapłata gwarantowana. Pierwszej klasy zajęcie. Pomocników i wózków do węgli poddostatkiem. Piękne pomieszkania do wynajęcia. Kopalnie znajdują się przy Alexandria Branch Pennsylvańskiej kolei niedaleko Greensburga.

Nie ma gazu w kopalni.

Zgłosić się do No. 1, 3 i 4 Jamison Coal & Coke Co., lub do ofisu: — 21 —

Barcley Building, Greensburg, Pa.

Insertd by U. S. Foreign Press, Vanderbilt Bldg,, N. Y.

Sztab składający się z 6ciu doktorów W AMERICA-EUROPE CO., w New Yorku.

Sześciu słynnych Doktorów na następujące choroby: Reumatyzm, Rozstrój nerwowy, Syfilis, Wyrzuty na skórze Nocne upławy, Niepłodność, Dyspepsyę, Epilepsyę, Krwawą Dyaryę, Laksę, Zatwardzenie, Gwałtowne bicie serca, Malaryę, Krosty, Dychawicę, Suchoty, Katar, Zatrucie krwi, Wypadanie włosów, Kurcze, Plucie krwią, Choroby sekretne tak mężczyzn jak i kobiet, Zawrót głowy, Choroby nerek, wątroby i wszystkie inne cierpienia które przez wiedzę lekarską są do wyleczenia.

POLACY OCKNIJCIE SIĘ Z LETARGU.

Czy brak wam prawdziwej pomocy lekarskiej? Czy zwątpiliście o wiedzy doktorskiej i odzyskaniu zdrowia? Czy wpadliście w ręce szachrajów [illegible], którzy z Was pieniądze wyzyskali, dając w zamian słodkie obiecanki, które niestety nigdy się nie urzeczywistniły? Przestańcie już wierzyć w szalbierstwo bo

BRAMY DLA ZDROWIA SĄ DLA WAS OTWARTE.

Naszem hasłem jest nieść Polakom prawdziwą radę i pomoc lekarską, nieomylnie zbadać i sprawdzić chorobę każdego pacyenta od czego jedynie zależy skuteczne wyleczenie każdego chorego. Posiadamy doświadczonych i sumiennych doktorów specyalistów, których podobiznę w niniejszem ogłoszeniu podajemy, ponieważ nie jest możliwem, ażeby tylko jeden doktor mógł być specyalistą na wszystkie choroby. Nasi doktorzy wspólnie, dealicznie badają każdą chorobę z osobna, co znaczy że pomyłka w rozpoznaniu choroby, diagnozie jest wykluczona, a nasi doktorzy leczą tylko choroby wchodzące w zakres ich korupcyi. Ażeby nasz cel osiągnąć używamy importowane

SŁAWNE LEKARSTWA Z LABORATORYUM „OROSI".

które u [illegible] życzenie słynnego profesora Vulpiau wyrzeczone w francuskiej Akademii medycznej w Paryżu, w dniu 22 października 1882 roku w obecności najsłynniejszych mężów wiedzy. Kompozycya tych znakomitych lekarstw jest rezultatem długich i niezmordowanych studyów chemicznych i przy pracy naszych doktorów, którzy nad skutecznem badaniem i leczeniem jednej tylko choroby wiele lat spędzili, ale też dziś są z dumą w stanie dać każdemu następującą **GWARANCYĘ:** Jeżeli nasze lekarstwa nie okażą się w pięciu dniach skutecznemi, zwracamy każdemu pieniądze, jeżeli nie więcej niż jedna trzecia część takowych jest użyta.

Ta gwarancya chyba wystarczy, aby poświadczyć, jak głęboko jesteśmy przekonani o skutecznem działaniu naszych lekarstw Polacy! Czy może Wam kto inny ofiarować podobną gwarancyę?—może Wam się lepsza okazać nad rzecz, niż w niejednym części jakiejbądź choroby oddać się z całem zaufaniem w ręce trzech doktorów wielkiej sławy i doświadczenia, którzy używają najlepsze lekarstwa w świecie. Słynne lekarstwa z laborat. Orosi".

A więc spróbójcie naszych znakomitych Lekarstw z Laboratoryum „Orosi" spróbójcie wiedzy i doświadczenia naszych słynnych doktorów, a stanie się zadość Waszemu życzeniu, bo osiągniecie największy skarb na świecie, t. j. zdrowie. Porada darmo. Na zapytania prosimy dołączyć znaczki pocztowe. Godziny Ofisowe od 9 rano do 5 wieczór. Ofis znajduje się na rogu 67-ej ul., i Columbus Ave.

Prosimy w listach nadmienić nazwisko gazety.

Adres: AMERICA-EUROPE CO, 161 Columbus Ave., NEW YORK.

Leopold Buchholz,

Kontraktor i Budowniczy,

3025 Brereton Ave., — Pittsburg, Pa.

Przyjmuje kontrakta na wszelkiego rodzaju budowle; murowane i drewniane; i wykonuje je **stosownie do przepisów budowlanych, trwało, gustownie i tanio.** Wykonuje również wszelkiego rodzaju reperacye. *Poleca się poparciu Rodaków.*

Jan Kalinowski

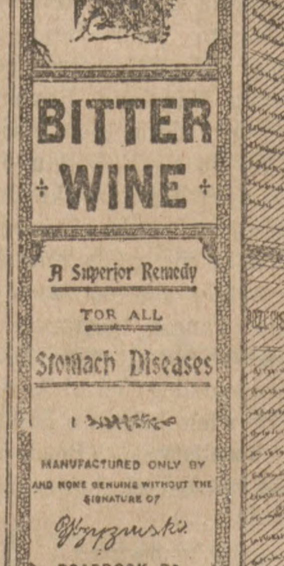
3110 Brereton Avenue,

PIERWSZORZĘDNY

WYRĄB MIĘSA (BUCZERNIA)

i Skład Wiktuałów (Grosernia)

Handel zaopatrzony jest w najświeższe mięso i doskonałe wędliny, Grosernia w najlepsze towary. Ceny niskie, usługa uprzejma i szybka. Waga uczciwa. Popierajcie Swego.

Dyspepsia. Cóż to jest? Jest to rozprężenie się sił rozkładowych w żołądku. Nie jest to zaiste ciężka choroba, lecz bardzo łatwo może się w takową rozwinąć jeśli się ją zaniecha.

W bardzo wielu wypadkach choroby przyczyną jest brak odpowiedniego odżywiania, a to znów powoduje dyspepsyę, która jest chorobą żołądka.

Nie rozchodzi się wiele pokarmu spożywamy, lecz wiele tegoż może być strawionym i odpowiednie soki rozdzielone. To co oznacza właściwe odżywianie się.

Najwłaściwsze symptomy tej choroby są nadzwyczajny, a chwilowy apetyt, który czasami w zupełności zanika, uczucie zgagi, oraz ociężałość w okolicy żołądka po spożyciu jadła, często poprzedzany biciem serca, dychawicą lub przygnbieniem całkowitem. W takich razach odczuwa się gorycz w ustach, zawrót głowy, oraz pryszcze pod wargami.

Przeciw dyspepsyi i chorobie żołądka znakomitym środkiem leczniczym jest

CZYŻEWSKIEGO
GORZKIE WINO,

które jest jednocześnie pożywieniem i lekiem i uleczy wszelkie żołądkowe dolegliwości.

Do nabycia w aptekach lub wprost ze źródła, to jest od

B. J. CZYZEWSKI,

1102 Washington ave., BRADDOCK, PA.

Specyalne Agentury: Apteka Braci Kamińskich, 3101 Brereton Ave., Pittsburg, Pa.; Apteka S. H. Minor, 809 Carson St., South Side, Pittsburg, Pa. i South Side Pharmacy, [illegible] Sahah Street, South Side, Pittsburg, Pa.

CENA BUTELKI $1.00

Upraszają o Składki

Polskie Sierotki

W EMSWORTH, PA.

ZIEMIE POLSKIE POD MOSKALEM.

Trzech zabito z powodu nazwiska.

Warszawskiej „Gazecie Polskiej" donoszą z miasta Łodzi, że tamże podczas dokonywania rewizyi w jednym z domów, — dozorca rewirowy, nie chcąc aby obecni wiedzieli jak się rewidujący policyant nazywa, — nazywał go wobec nich: „panem Nowakowskim". — Skutek tego był fatalny aż dla trzech prawdziwych, a Bogu ducha winnych Nowakowskich gdyż socyaliści, chcąc ubić owego domniemanego ‚Nowakowskiego" zastrzelili aż trzech prawdziwych Nowakowskich, nie mających nic wspólnego z policyą!...

Radom.

Dnia 20 Kwietnia, na ulicy Lubelskiej zabito wystrzałami rewolwerowymi w plecy urzędnika pocztowego nazw. Lietke.

Zabójcy uszli. Zatrzelono go za to, że w roku 1905ym przeszkadzał strajkierom pocztowo-telegraficznym.

Kielce.

W powiecie kieleckim ukazała się szajka bandytów, złożona z 20 ludzi, uzbrojonych w karabinki meuserowskie i rewolwery. Banda ta rabuje sklepy monopolowe i inne rządowe kassy.

Łódź.

— Uciekło czterech więźniów z więzienia przy ulicy Nowo-Cegielnianej.

— Fabryka I. K. Poznańskiego zaczęła przyjmować majstrów, którzy podpisują dekleracyę, że w razie niesumiennego, lub lekkomyślnego traktowania obowiązków lub niespełniania zleceń zwierzchników, wydalenie ich może nastąpić bez uprzedniego wymówienia.

— Socyalni demokraci wydal odezwę w sprawie walk bratobójczych, zwalając całą za nie odpowiedzialność na narodowych demokratów. Prowokująca ta odezwa wywołała oburzenie.

..Warszawa.

„Gazeta Polska" donosi:

— Komunikują nam, iż warszawskie sfery biurokratyczne przyjęły wieść o złożeniu przez Koło Polskie Dumie wniosku o autonomii Królestwa Polskiego obojętnie. Kancelarya generał-gubernatora w dalszym ciągu pracuje nad gromadzeniem materyałów o samorządzie ziemskim i miejskim w Królestwie, którego projekt wniesiony będzie do Dumy wczasie kadencyi jesiennej. W razie rozwiązania Dumy z zaprojektowanych reform w Królestwie Polskiem rząd ma zamiar wprowadzić, na mocy §87 ustawy zasadniczej, znanego artykułu, tylko ustawę o samorządzie miejskim, zaprowadzenie zaś samorządu ziemskiego ma być odłożone, ponieważ gmina wiejska w Królestwie poniekąd może realizować niektóre potrzeby ludności wiejskiej. Tutejsza liberalna biurokracya twierdzi, że rząd w żaden sposób nie zgodzi się nawet na autonomię prowincyonalną, do póki Królestwo nie przejdzie przejściowego okresu przez samorząd ziemski, który ma złagodzić wytworzoną przez ubiegły okres 40-toletni nienawiść ludności polskiej do państwowości rosyjskiej.

W obronie kościoła.

W Zaświrzu, pow. święciańskim — istnieje nieduża cerkiew murowana. Dawniej był to kościół katolicki, a stał przy klaszt. księży Karmelitanów i należał do parafii katolickiej świrskiej. — Dowiedział się był o tem pewien młodzieniec, Wincenty Samko, — gdy jeszcze w roku 1905 na jesień powrócił ze szkół z dalekiego miasta do matki, w okolicy Zaświrza zamieszkałej. Samko, chociaż sam prawosławny, wielce się oburzał, gdy mu opowiadano o przerobieniu kościoła na cerkiew, aż w końcu dotknięty tą niesprawiedliwością postanowił zachęcić ludność katolicką, żeby spróbowała wystarać się o zwrot kościoła i sam ułożył dla katolików odezwę pod tytułem: „Do wszystkich poniżonych i zelżonych katolików parafii zaświrskiej", i rozpowszechnił ją w całej okolicy, zwołując jednocześnie zebranie w tej sprawie do Zaświrza. — W odezwie napisał, że katolicy powinni, zebrawszy się wspólnie, powiedzieć duchownemu prawosławnemu, który mieszka przy cerkwi, żeby się usunął,a świątynie oddał katolikom bo jest ich własnością; tłómaczył też Samko i prawosławnym, że w cudzych, gwałtem zabranych świątyniach, modlić się nie godzi. Na skutek tej odezwy zgromadziłysię w Zaświrzu na wiec tłumy włościan okolicznych. Samko wystąpił przed gromadę, odczytał wszystkim odezwę i, w obecności naczelnika straży ziemskiej, który także przybył na zgromadzene, kilkakrotnie przemawiał, potępiając obalanie krzyżów katolickich, zabieranie kościołów i nawracanie na prawosławie zapomocą rózeg i batogów.

Chciał też wytłómaczyć włościanom, dlaczego Polska powinna otrzymać samorząd, ale o tem naczelnik ziemski nie pozwolił mu mówić.

Na przemówienie Samki zgromadzone tłumy odpowiadały głośnemi okrzykami, a potem śpiewały pieśni nabożne po polsku. W końcu wszyscy rozjechali się spokojnie do domów. Za urządzenie tego zebrania Samko oddany został pod sąd pod zarzutem poduszczenia ludzi do przewrotu państwowego.

Sprawę sądziła izba sądowa w Wilnie. Świadkowie zeznali, że oskarżony nikogo nie pobudzał do walki z rządem, że tylko chciał dopomódz włościanom do odzyskania ich własnego kościoła. Naczelnik ziemskiej straży i inni urzędnicy, którzy byli na wiecu, zeznali, że Samko potępiał tylko bążenie do zruszczania i sprawosławiania ludności nierosyjskiej i nieprawosławnej i mówił, że kiedy ma być wolność, to dla wszystkich i dlatego należy oddać katolikom zabrane dawniej kościoły.Samko oświadczył, że jest Białorusinem, ale uważa siebie na równi z Polakami i Litwinami za syna jednej, wspólnej z nimi matki ziemi.

Izba sądowa zawyrokowała, że oskarżony nie popełnił żadnego przestępstwa i uniewinniła go.

Trzeci Maj w Łodzi.

We wszystkich kościołach katolickich i ewangielickim św. Trójcy odbyły się uroczyste nabożeństwa z okazyi rocznicy 3go maja. Tłumy przepełniały świątynie i porządek nigdzie zakłóconym nie był.

Większa część fabryk była nieczynna. Sklepy pootwierane, odbywała się w nich sprzedaż rabatowa na rzecz daru dla Macierzy i szła bardzo pomyślnie; na ulicach ruch znaczny; nastrój świąteczny. Tramwaje, jak w dniu 1go maja. kursowały pod osłoną wojska.

— W Zgierzu i Pabianicach również odbyły się uroczyste nabożeństwa, a większa część fabryk była nieczynna.

Trzeci Maj na prowincyi.

W Lublinie panował przez cały dzień nastrój świąteczny, zrana odbyły się nabożeństwa we wszystkich kościołach; — do południa wszystkie sklepy, instytucye finansowe i kredytowe były zamknięte.

— W Kaliszu również odbyły się uroczyste nabożeństwa. Wieczorem w sali Towarzystwa muzycznego poseł Alfons Parczewski wypowiedział odczyt o Konstytucyi.

— W Łomży gubernator tamtejszy zabronił urządzenia zapowiedzianych już odczytów.

Napad na szosie.

W tych dniach na szosie pod Opocznem banda rozbójników napadła na trzy dyliżanse, idące dla większego bezpieczeństwa jeden za drugim. Rozbójnicy zrewidowali pasażerów i zabrali im wszystkie pieniądze i kosztowności, jakie przy nich znaleźli, a także paszporty. Po wypytaniu poszkodowanych, naczelnik powiatu opoczyńskiego bar. Kleist, który osobiście zajął się śledzeniem, doszedł do wniosku, iż rozbójnicy byli to żydzi i działali po uprzedniem porozumieniu z woźnicami dyliżansów, także żydami. Dwóch rozbójników już schwytano.

Jeden z nich, przetrząsając rzeczy któregoś z pasażerów natrafił na nóż i przeciął sobie rękę. Po tej ranie odszukano go. Skonfrontowany z poszkodowanym, został poznany. Jest nadzieja, że cała szajka dostanie się w ręce policyi

Żydoscy socyali.
Pierzyny zamiast chorągwi

Kuryer Zagłębia podaje charakterystyczny obrazek.

W Sosnowcu na niektórych ulicach, zamieszkałych przez żydów na balkonach domów porozwieszano pierzyny i poduszki bez powłoczek.

Czerwony kolor poduszek miał imitować... sztandary socyalistyczne! — Przy jednym zatem ogniu upieczono dwie pieczenie: zamanifestowano sympatyę dla proletaryatu i wywietrzono poduszki.

Poświęcenie sztandaru.

„Goniec Częstochowski" donosi, że w dniu 2go maja o godz. 10ej rano odbyło się poświęcenie sztandaru narodowego, sprawionego kosztem pracowników fabr. Peltzerów. W uroczystości tej brało udział 12 dziewcząt oraz kilku mężczyzn, strojnych w ubiór narodowy, oprócz tłumu wier- Sztandar wyobraża z jednej strony Matkę Boską, na białem tle, z drugiej zaś Orła polskiego na tle amarantowem.

ZIEMIE POLSKIE POD PRUSAKIEM.

Strzelce.

W Ligcie Czamerowskiej zgorzały w nocy domy, należące do gospodarza Murca i kobiety Pawlikowej. Przyczyna pożaru nieznana.

Środa.

Wielkie nieszczęście spotkało rodzinę Łopatków. Mąż zmarł po krótkiej chorobie w sile wieku Wdowa po jego utracie dostała obłędu i umarła, a pozostało ośmioro sierot w wieku od 3 do 15 lat.

Opole.

Ustonowieni lub przeniesieni zostali: Ksiądz proboszcz Kuig z Wielkich Lasowic jako taki do Szczedrzyka; ks. P. Ernst z Głogówka jako proboszcz do Roznochowa.

Aktuaryuszem archi-presbyteryatu raciborskiego wybrany został ks. proboszcz Bresler z przedmieścia raciborskiego Starawieś.

Bojkot pism polskich.

Poznański „Postęp" ogłosił okólnik tajny komendy wojskowej, zakazujący podoficerom i żołnerzom uczęszczania do teatru polskego, oraz do polskich restauracyi, cukerni, piwiarni itd. Do okólnika dołączono spis imienny 99 firm polskich, które należy bojkotować.

W tym spisie 25 firm zaznaczono tłustym drukiem, jako szczególnie zakazane.

Katowice.

Jak dwa koguty walczyło tutaj na ostatnim targu dwóch żydów z Galicyi, którzy obok siebie wystawili na sprzedaż cebulę,czosnek i inne tym podobne pachnidła.— Jeden miał widocznie więcej szczęścia jak drugi i robił lepszy interes. To wzbudziło zazdrość w drugim handlarzu i zaczęło się od przemówek i plucia sobie w brody a potem zawrzała straszna walka. Szarpali się za brody i za pejsy, kopali się wzajemnie, a przytem jeden piszczał, drugi wrzeszczał. Zabawne to widowisko przywołało naturalnie gromadę ludzi, którzy się dobrze ubawili. W końcu zjawiła się policya i rozdzieliła ich. Jeszcze raz wybuchnęli nienawiścią i chcieli skoczyć ku sobie, ale ich policyant wstrzymał i zapisał na karę.

Strzelno.

Czteroletni synek robotnika Stefana Wesołowskiego w Kościeszkach wpadł w Gopło i utonął. — Zwłoki natychmiast wydobyto, lecz wszelkie środki ratunkowe okazały się bezskutecznymi.

Wybuchł wielki pożar w stodole Kazimierza Myślińskiego w Nowejwsi pod Wójcinem. Oprócz stodoły spaliła się przyległa stajnia. Dom mieszkalny, znajdujący się również w niebezpieczeństwie uratowała sikawka z Wójcina.— Zgorzały wielkie zapasy paszy i maszyny rolnicze. Ogień wznieciły dzieci Myślińskiego,bawiące się zapałkami w pobliżu stodoły. M. zabezpieczony był tylko na 300 marek.

Wyrodny Skowronek.

Z Karmunkowa w powiecie oleskim na Szlązku donoszą:

Skowronki polskie uciekają na wiosnę! Dwóch Polaków jak siekiery wzgardziło swojem nazwiskiem polskiem, a przybrało „fajniejsze" pruskie.

Zamiast Skowronek nazywać się odtąd będą „Lerche". Naturalnie otrzymali na to pozwolenie od władzy; ale zapewno nie zapytali przedtem coby też na to powiedzieli ich przodkowie.

Poznań.

Patryotyczne stanowisko, jakie zajmuje w walce o naukę religii polskie duchowieństwo w Księstwie i Prusach Zach., do rozpaczy wejściu w życie w r. 1909 ogólnodoprowadza hakatę pruską. Z tej też strony coraz nowe nowe pojawiają się pomysły, mające na celu osłabienie lub zgermanizowanie polskiego kleru.

Świeżo, na jednem z zebrań hakaty berlińskiej, były burmistrz Poznania ,a obecny dyrektor wielkiego banku berlińskiego. dr. Witting, wzywał rząd, ażeby koniecznie zamknął poznańskie seminaryum duchowne.

Młodzież polska, pragnąca poświęcić się stanowi duchownemu, ma być zmuszona do odbywania studyów w niemieckich seminaryach innych dyecezyi.

Jakie stanowisko wobec tego pomysłu zajmuje rząd — nie wiadomo dotychczas.

Dobrek Szlązk.

Przy kopaniu fundamentów pod nowy dom gminny, znaleziono trzy szkielety ludzkie, których pochodzene nie jest znane. Być może, iż tam w tem miejscu był niegdyś cmentarz; może tam grzebano niegdyś dawniej zmarłych na jaką zarazę.

Może to jest tem prawdopodobniejsze przez to, że na miejscu stoi krzyż kamienny.

ZIEMIE POLSKIE POD AUSTRYAKIEM.

Ruch wyborczy w Galicyi.

— We Lwowie i w całej Galicyi wre ruch wyborczy. Kandydaci mnożą się jak grzyby po deszczu Na sto coś mandatów znalazło się przeszło tysiąc kandydatów, a najbliższe dni przyiosą ich znacznie więcej. Każde bowiem stronnictwo ogłasza coraz to nowsze kandydatury.

Pokazuje się, że mamy tu nie najgorsze apetyty na mandaty. ale mniej wyrobione pojęcie polityczne. Pomimo jednak krzyku i hałasu stronnictw radykalnych i socyalistycznych kto wie czy nie wyjdzie z urny wyborczej zastęp posłów wcale poważny.!. — Tym czasowo jednak stronnictwa ; kierunku staczają ze sobą istne karambole, o których słysząc lub czytając, nie wiedzieć co podziwiać więcej czy wściekłość jednych wyborców wobec drugich czy cierpliwość kandydatów, których partye (rozumie się z przeciwnych obozów,) mięszają równo z błotem i wyciągającnajgorsze bru mianowany został kapitanem fre-

Prym w tem wiedzie oczywiście lektrycznej rozpoczęto w ulicy św. nie ma już nic świętego.

Kołomyja.

Z Kołomyi donoszą:

— Na wiecu przedwyborczym w jednej ze wsi powiatu kołomyjskiego napadli zwolennicy kandydata „ukraińskego" na kandydata partyi staroruskiej dr. Dudykiewicza, pobili go ciężko, a znęcając się nad pawalonym na ziemię, napchali mu do ust ekskrementów ludzkich i całą twarz nimi mu oblepili.

Kraków.

Rozbicie kartelu naftowego — z Wiednia donoszą: Z powodu rozbicia kartelu naftowego rafinerzy zniżyli ceny z 33½ na 27 i 29 koron. Zawarte już takie umowy aż do wiosny 1908 r.

Wadowice.

Cesarz ułaskawił skazanego na karę śmierci Andrzeja Kurka,morderce policyanta Dietricha w Wadowicach i wieśniaka Hojdysa.

Najwyższy sąd skazał go na dożywotnie więzienie.

Stowarzyszenie urzędników.

Towarzystwo urzędników prywatnych w Galicyi, które od dwóch lat przekształciło się na Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń, posiada 1,943,607 kor. kapitału i liczy 2,034 członków, mających 9,240 udziałów, czyli 924,000 ubezpieczonych rocznych płac.

Towarzystwo istnieje od 1867 r. i skupia dotychczas jeszcze przeważnie oficyalistów. czyli,r jak mówi się w Galicyi, urzędników gospodarczych wiejskich. Po państwowej ustawy emerytalnej dla urzędników pryatnych zakres działania Towarzystwa nieco się zmieni, ale zarazem rozszerzy. — Obecnie przedmiotem jego starań jest ustawa, regulująca stosunki służbowe i utworzenie reprezentacyi zawodowej urzędników prywatnych.

— **Ogłaszaj się w „Wielkepolaninie"!**

M. FIFER
Polski pogrzebowy
2317 Penn Ave Pittsburg, Pa.
318 Olivia St. McKees Rocks, Pa.
Wynajmuje bryczki i powozy na wesela chrzciny, pogrzeby itd.
Trumny po Najniższych Cenach.
Usługa prawdziwie polska.

Nie kosztuje Cię ani Centa!
Nie potrzebujesz Doktora ani Apteki!

Sam możesz się wyleczyć ze złych i zastarzałych chorób Przyślij swój dokładny adres i znaczek 2c., a otrzymasz książeczkę, która ci poda sposób.

Jak być pięknym?
Jak być zdrowym?

Jak wyleczyć wszystkie choroby, pochodzące z żołądka i nieczystości krwi. — Jak powstrzymać włosy od wypadania. — Jak nabyć włosy na łysej głowie. — Nie zwiekaj, załącz 2c. markę i pisz dzisiaj do:

The RUTKOWSKI Co.
73 W. Eagle Street. BUFFALO, N. Y.

Czytajcie, co Pan Andrew Sperka z pod No. 80 E. Superior st, Chicago, Ill, pisze:

Szanowny Panie Rutkowski Co.: — Zasyłam Panu stokrotne podziękowanie za pańskie medycyny, których używałem dopiero dwa tygodnie, a już mam całą głowę pokrytą włosami. a zanim używałem pańską „Oazę", to nie miałem nic włosów ale teraz wiem, że Oaza jest skuteczną. — Przedtem nie wierzyłem nikomu jak mi mówili i radzili używać Oazę, ale teraz się sam przekonałem, że jest prawda i że to jest środek nieoceniony. Polecam te medycyny wszystkim moim kolegom i znajomym, a kto nie wierzy, niech się przekona jak ja. A teraz proszę mi przysłać jeszcze tej samej medycyny dla mojej żony, ale zamiast grzebienia, bo już mam jeden, proszę mi przysłać Pigułek Kalonowych, bo są bardzo skuteczne i jeszcze raz stokrotnie dziękuję za utrzymanie mi włosów. Pozostaję z głębokim szacunkiem.
Andrew Sperka.

CHOROBY
uznane za niewyleczalne były całkiemusuniętеprzezkuracyę
WIEL. NEWMANA

Reumatyzm, niestrawność, słabość nerwowa, kaszel, plucie krwią, zaziębienie, choroby skórne różnego rodzaju, słabość niewiast po połogu, słabość mężczyzn i dzieci, ból w krzyżach, opuchlina it. d. wszystkie są jak najdokładniej leczone, aby nie powróciły.

Cierpiała na rozstrojenie nerwów w najgorszym stanie

ani Antonina Hudsik w zgłaszaniu się opisała chorobę w następujący sposób: Wiek 23 lat, matka 3-ga dzieci. Cztery tygodnie temu zaczęłam się martwić i kłopotać i od tego czasu wydaje mi się, że rozum mnie opuścił. Wyobrażam sobie różeńści, jestem bardzo bojaźliwą i gniewam się o byle co, robi mi się zimno a potem gorąco. Poce się słabnę, jeść nic nie mogę. Nie sądzę, że cielesne bóle mogą przewyższyć podobne cierpienia. Wprost nic nie mogę robić ylko wciąż czuję się roztargnioną.

Po krótkiem użyciu lekarstw pisze następujący list:

Wielebny Ks. Newmanie!

Dzięki serdeczne zasyłam za wyleczenie mnie. Czuję się zupełnie zdrową po użyciu tylko trzeciej części lekarstwa, a czwarta część jest mi już niepotrzebną.

Jeszcze raz Ci dziękuję za tak starannie doprawione lekarstwo. Jestem przekonaną, że skuteczniejszych lekarstw znaleśćbym nie mogła.

Wiem, że masa niewiast jak i mężczyzn, cierpią na podobne choroby i mam nadzieję że będą korzystać z mej praktyki, pozostaję z głębokim szacunkiem,

Antonina Hudsik, Box 66 Brokston, a.

DARMO wyślę wam pouczającą książkę sposobu mojego leczenia. Piszcie dzisiaj a nie odwlekajcie jednego dnia. Zawsze załączyć 2c markę, Adres:

REV. NEWMAN,
1361 W. Lake, Chicago, Ill.
W zgłaszaniu się wymień gazetę Wielkopolanina.

Chcecie
Dobrych, Czystych LIKIEROW?
My tylko takie mamy na składzie.
ZYTNIOWKA, WINO, JAŁOWCOWKA, RUM i BRANDY po:
$2, $2.50, $3.
ZA GALON.
SLIWOWICA, TORKOLY, DROPOWICA, GRAPPA.
$3.00 i $4.00
ZA GALON
Max Klein & Sons,
Hurtowny Skład Likierów
1318-20 Penn Avenue.
Dwa bloki poniżej Union dypa.

Naszym miejskim agentem jest p. Leonard R. Borczyński, 2511 Jane st., S. S., Pittsburg, Pa.

Uwaga Rodacy!
Ja nie obiecuję wielkich ofert przez szumne ogłoszenia, jednakowoż w moim składzie można towar kupić taniej. aniżeli w każdym innym
Mam Obuwie w każdym gatunku, Towary galanteryjne, łokciowe i Ubrania dla chłopców.
Michał Konopiński,
3030 Brereton Ave.

Niewidomi i Głusi Wyleczeni!

SLEPOTA: Łużczki, błonki, łuski na oczach, ropienie oczu, choroba nerwu ocznego i inne słabości pow. dujące ślepotę. leczymy bez noża bez cięcia. Nawet, jeżeli inni okuliści uznali cię za nieuleczalnego, nasi słynni specyaliści zapewniają, że dopóki jest choć trochę wzroku, dopóty jest nadzieja. Leczymy bez noża, bez bólu i bez niebezpieczeństwa.

Oczy Zezowate
prostujemy bez bólu i bez noża.

GŁUCHOTĘ i KATAR nie można wyleczyć, dopóki nie usunie się ich przyczyny. 95 na 100 wypadków głuchoty pochodzi z kataru, — a my za pomocą naszego sposobu elektryczno absorbującego leczymy całkowicie i najgorsze wypadki.

STATE INSTITUTE
720 Penn Ave. Pittsburg, Pa.
Dr. L. Rosedale.
GODZINY: Od 9ej rano do 7ej w tygodniu — i od 9 rano do 3 popoł. w niedzielę

PHONE: Either 12. Założone 1854.
SMITH BROS.,
ZAKŁAD FARBIARSKI,
OFISY: 124 Fourth Avenue. 1511 Carson Str,, S. S.
FARBIARNIA:
70 S. 9th Str., SOUTH SIDE. Pittsburg, Penna.

Georg Eckert
ZAKŁAD RZEZBIARSKI.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres rzeźbiarski wchodzące jako to:
Pomniki i Nagrobki z napisami,
które wyrabia z najlepszych materyałów po bardzo przystępnych cenach.
Pamiętajcie adres:
ECKERT
wielki napis jeden blok od kary idąc drogą na Cmentarz Polski, po lewej stronie drogi.

POLSKI HOTEL,
A. McLON, Proprieter.
Wyborne Trunki, Piwa i Likiery.
Wyśmienity obiady i przekąski o — każdej porze i godzinie. —
2746 LIBERTY AVE.

G. S. TARKOWSKI
HURTOWNY SKŁAD WIN - WÓDEK - LIKIERÓW - - PIWA - -
krajowych i importowanych
2824 Penn ave., Pittsburg.

Czyś bogaty, czyś chudzina.
Jeśli potrzebujesz wina,
Piwa albo gorzałczyny
Na wesela lub na chrzciny,
Nie chodź po to do obcego
Lecz kupuj to u swojego,
Kazimierza Tarkowskiego!
On da towar pierwszej klasy
W cenie niskiej na te czasy,
Towar ma importowany
Lub w tym kraju wyrabiany,
Miary dobrej nie żałuje
Każdego grzecznie przyjmuje,
Kto więc trunków potrzebuje
Niech u niego je kupuje,
Popierajcie więc swojego
Kazimierza Tarkowskiego.

2824 Penn av., Pittsburg, Pa.
Phons: Bell 458 Fisk. P. & A. 3 Lawrence.

RODACY!
W mojej aptece dostaniecie zawsze świeże lekarstwa, gdyż sprowadzam je z najsłynniejszego laboratorium
OROSI.
Co do skuteczności nie zawodzą one nigdy, a recepty lekarskie wykonuje ściśle krajowy prowizor, przeto macie najlepszą pewność co do akuratnśoci.
Adres: **L. E. GUTELIUS,**
2003 Penn Ave., — Pittsburg, Pa.

W. Moszczyński,
Polski Malarz.
wykonuje wszelkie roboty w zakres malarstwa wchodzące **TANIO i DOBRZE.**
Poleca się poparciu Rodaków.
3032 Brereton Av., Pittsburg, Pa.

Bell 4093 Fisk. PHONE: P.-&A. 92 Lawrence.
JOHN FINK,
NOTARYUSZ PUBLICZNY,
Sprzedaż Realności, Zabezpieczenie od ognia,
KOLEKTUJE RENT.
3609 PENN AVENUE.

Makes Good Coffee Cheaper Makes Cheap Coffee Better

Nietylko oszczędność, lecz zadowolenie i wielkie polepszenie w gatunku kawy spowodowane jest gdy się używa

Prawdziwy Franck Dodatek do Kawy

Czyni smak i zapach kawy lepszy, oraz neutralizuje wszelkie szkodliwe efekta, czyniąc kawę prawdziwym zdrowotnym napojem. **Prawdziwy Franck** był długo używany przez najlepszych kucharzy starego świata. Można go teraz kupić u pierwszorzędnych groserników w Ameryce, a obecnie szybko wzrasta w popularności w Ameryce.

Zapytajcie się waszego grosernika o **Prawdziwy Franck Dodatek,** i bądźcie pewni że znaczek z **młynkiem do kawy** znajduje się na każdej paczce.

HEINRICH FRANCK SOHNE & CO.,
Amerykańska filia—Flushing, New York.

DRUKARNIA
"WIELKOPOLANINA"
56==22nd Street
PITTSBURG PA

Wykonuje wszelkie prace w zakres drukarstwa wchodzące
w Polskim, Angielskim, Niemieckim, Słowackim, Litewskim, Włoskim
i innych językach
SZYBKO, GUSTOWNIE a TANIO!
Druki kolorami są naszą SPECYALNOŚCIĄ.

Konstytucye, Książki kwitowe, Nagłówki na listy, Bilety wizytowe, Programy, Powinszowania, Zaproszenia ślubne Dyplomy, Plakaty, Cyrkularze itd.
Zamówienia przyjmujemy także przez telefony:
BELL: 2263 GRANT.
P. & A.: 2204 MAIN.

Gdy Szanowne Towarzystwa zamierzają dać coś do druku, upraszamy o łaskawe zgłoszenie się do nas. Drukarnia nasza zaopatrzona jest w najnowszy wybór czcionek, ozdób i obwódek, dlatego jesteśmy w stanie zadowolić najwybredniejsze wymagania.

Dr. WIX mówi:
Lecze codziennie rozmaite gatunki
RUPTURY
Bez lekarskiej operacyi. Bez wstrzymania od pracy. A za małą zapłatę.

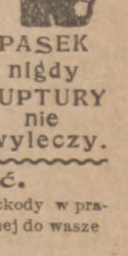
Jestem graduowanym i licensowanym lekarzem; mieszkam w Pittsburgu od wielu lat i mam tutaj jak najlepszą reputacyę. Jestem najlepszym doktorem w tym kraju co do leczenia ruptury i sekretnych chorób. Wyleczyłem tysiące ludzi z Pittsburga i okolicy, których możecie o to zapytać. W ostatnich czasach żaden lekarz nie ma takiego rekordu jak ja. Chciałbym, abyście sami ocenili mą pracę. Dr. WIX.

MOJ REKORD. Wyleczyłem tysiące osób z Ruptury, więc i ciebie wyleczę.

WARICOCELE I HYDROCELE
(Fałszywa Ruptura.) (Wodna Ruptura.
Wyleczenie Gwarantowane.

Tysiące czytelników tego pisma i ich przyjaciele cierpią tortury, spowodowane przez rupturę i noszenie paska. Dużo z was pracuje ciężko i musi użyć całej siły. Człowiek, mający rupturę, zmuszony jest nosić pasek, który podczas pracy dokucza mu straszliwie. Rzućcie pasek. gdyż nie robi różnicy, ile za niego zapłacicie, on was nigdy nie wyleczy Jeżeli przypuszczacie że pasek was wyleczy, będziecie cierpieć całe życie i nosić go do grobu.

PASEK nigdy RUPTURY nie wyleczy.

Czytajcie, co dla Was mogę zrobić.
Mogę gruntownie wyleczyć was z Ruptury bez użycia noża i przeszkody w pracy, co czynię już od wielu lat. Wyleczyłem tysiące ludzi z Ruptury podobnej do wasze i są oni teraz zdrowi i zdolni do najcięższej pracy bez noszenia paska.

Czemu nie chcecie, abym was wyleczył?
Moj sposób leczenia Ruptury nie jest bolesnem, a że czyni to specyalista jak a, więc absolutne wyleczenie jest pewnem. Oparacya nożowa, jak robią to w szpitalach, jest zdradliwa, musisz przeleżeć kilka tygodni w łóżku, a wyleczenie nie jest pewnem.

Więc co wolicie?
Przyjdźcie do mnie, Za egzaminacyę nie liczę nic. Jeżeli mieszkacie blisko, możecie przychodzić do mnie raz w tygodniu aż do wyleczenia; jeżeli zaś mieszkacie za daleko, przyjedźcie do mnie, a w przeciągu dwóch tygodni was wyleczę.
Piszcie po książkę, drukowaną po polsku, a ta was objaśni o moim leczeniu.

HEMOROIDY, FISTULA i choroby Kiszki Leczę zupełnie, bez noża, ani też innych instrumentów.
Hemoroidy i Fistula, sprawiające nieznośne bóle, które lekarstwami tylko cośkolwiek uśmierzyć można, leczę radykalnie według mojej metody

Piszcie po ilustrowane książki DARMO!
Książka No. 1. Ruptura i Hydrocele.
Książka No. 2. Waricocele.
Książka No. 3 Hemoroidy i Fistula.

Porada darmo! Ceny umiarkowane. Ugoda na kredyt.

Dr. G. B. WIX, SPECYALISTA RUPTURY. I KISZKI ODCHODOWEJ. Pokój 201-202 New Werner Bld.
631 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

GODZINY OFISOWE: od 9 rano do 4.30 popoud. i od 6 do 8 wieczór
GODZINY OFISOWE: w niedziele od 1 do 4 popołudn.

WIELKOPOLANIN

PUBLISHED EVERY THURSDAY BY THE
POLISH PRINTING AND PUBLISHING CO.

Rev. C. TOMASZEWSKI, President & Treasurer.
L. MACHNIKOWSKI, Managing Editor.
56—22nd St., Pittsburg, Pa.
C. D. & P. T. TELEPHONE, 2263 GRANT.
P. & A. TELEPHONE, 2206 MAIN.

„WIELKOPOLANIN"
Tygodnik poświęcony sprawom Polsko-Katolickiego ludu w Północnej Ameryce
WYCHODZI W KAŻDY CZWARTEK.

Wszelkie korespondencye adresować należy:
„WIELKOPOLANIN"
56—22nd Street, Pittsburg, Pa.

Wszelkie przesyłki pieniężne adresować:
POLISH PRINTING AND PUBLISHING CO.,
56—22nd Street, Pittsburg Pa.

PRENUMERATA:
Rocznie w Stanach Zjednoczonych.....$1.50
Po za obrębem Stanów Zjednoczonych..$2.00
Pojedynczy numer.............................5 c

ENTERED AT THE PITTSBURG POST OFFICE AS SECOND CLASS MAIL MATTER.

KORESPONDENCYE.

Glasport, Pa. 14-go Maja.

Szan. Redakcyo!

Upraszam o łaskawe umieszczenie następującej korespondencyi:

U nas w Glassport za staraniem Grupy 750 Zw. Nar. Pol. po raz pierwszy urządzono Obchód Konstytucyi 3-go Maja. Choć grupa jeszcze młoda a już wzięła się do dzieła tąk trudnego, — prawda, — że i Wieleb. ks. prob. Jąstrzębski wiele się przyczynił.

Już o godz. 10ej przybył pociąg specyalny z Pittsburga, S. S. a w nim Tow. Gwardya św. Michała Arch. z parafii św. Jozefata pod dowództwem maj. Fr. Szewczyka i kap. St. Kranca; ulice były przepełnione, gdy dzielni Rycerze szli pochodem do hali szkolnej i tam zabawili do wymarszu. Serce każdego było wzruszone, że z tak daleka nieszczędziło Towarzystwo czasu i kosztów, ale dzielni Gwardziści okazali braterstwo. — Cześć wam drodzy Bracia i Bóg zapłać za trudy! My także będziemy pamiętać o was w potrzebie!

O godzinie 2ej zaczęły się schodzić Towarzystwa na miejsca wyznaczone i wymarsz rozpoczął się o 3ej godzinie. Najprzód postępowali policyanci, za nimi jen. marszałek Fr. Królikowski z dwoma adjutantami, następnie orkiestra, Tow. Sokołów z Braddock, Tow. Białego Orła gr. 154 i orkiestra, Tow.Synowie Korony Polskiej, Tow. św. Jąna gr. 740 która ten obchód urządziła; za nimi w powozie otwartym Wlb. ks. prob. Jastrzębski, major miasta J. P. Helley, nasz prezes grupy i jeden delegat Tow.Krakusów; w następnym powozie pięknie ozdobionym zaprzężonym w 4 czarne rumaki siedziało ośm w bieli przebranych deklamatorek i śpiewaczek, następnie postępowały inne powozy. — Przechodzono głównemi ulicami — umiejętnie kierowanemi przez jen. marszałka Fr. Królikowskiego. Gdy pochód przybył do Halli rozpoczęto mowy, deklamacye itd.

Prezes grupy 750 p. Leszczyński w krótkich słowach zagaił Obchód i powołał na przewodniczącego Wielb. ks prob. Jastrzębskiego, który wypowiedział wzruszającą mowę. Szan mówca opowiedział cały przebieg Konstytucyi 3go Maja i poruszył nas do łez, gdy wspomniał jak nasi praojcowie dla dobra ojczyzny pracowali. Mowa trwała około godzinę. — Dzięki Tobie składamy zacny kapłanie-patryoto! takich Kapłanów nam więcej potrzeba. Na znak podziękowania Wlb. Ks. Proboszczowi grupa 750 ofiarowała odznak Z. N. P. czysto złoty, który prezes p. Leszczyński przypiął księdzu do surduta.

Następny punkt śpiew Sokołów z Braddock na cztery głosy pięknie wykonany, dalej deklamowała Marta Piotrzkowska „Do boju Bracia" nadzwyczaj dobrze, czego dowodem była burza oklasków; następnie deklamowała Wanda Rumińska, sokółka z Braddock, dalej mowa Burmistrza miasta J. P. Kelley, mówca rozbierał szczegółowo Konstytucyę 3go Maja i przytoczył Kościuszkę i Puławskiego, za co mu publiczność nie szczędziła oklasków; dalej spiew Sokołów pięknie wykonany na cztery głosy, oklaski grzmiały bez ustanku i zmusiły do powtórnego śpiewu

Potem rozpoczęła się kolekta; orkiestra „Gwiazda Wolności" grała wesołego marsza; następnie wygłosił mowę p. Cużytek z Pittsburga. Mowca skierował mowę na wychowanie dzieci i postępowanie młodzieży.

Deklamowała A. Melerska „Prusak męczy polskie dzieci" bardzo dobrze, za co obdarzono burzą oklasków. Deklamacya R. Walkowskiej „Patrz Kościuszko na nas z nieba" wypadła również dobrze. Orkiestra Gwiazda Wolności grała hymn polski. Deklamowała Ag. Walkowska, deklamatorka była nieco zalęknioną, jednakowoż deklamacya wypadła dobrze — oklaski sypały się zewsząd. — Mowa druha Szymorowskiego sokoła z Braddock, mówca nie był wstanie wypowiedzieć swej mowy, gdyż przerywano mu co kilka słów oklaskami. Orkiestra grała wesołego marsza. Deklamowała M. Malerka „Jak tam strasznie"; deklamacya wykonaną była bardzo dobrze, tylko że deklamatorka ma lat dopiero 10, więc głos cichy, mimo to nagrodzono ją oklaskami. Deklamacya Agn.Markuszewskiej „Dalej Bracia" wypadła bardzo dobrze.

Śpiew dzieci „Chór św. Cecylii" (koscielny) odśpiewał „Witaj Majowa jutrzenko" bardzo dobrze wykonany; oklaski bez przerwy zmusiły dyrygenta do powtórzenia i odśpiewano „Polska powstaje" bardzo dobrze, ogromne oklaski.

Zawdzięczyć należy p J. P. Piotrzkowskiemu, miejscowemu organiście za podjęte trudy w wyćwiczeniu chórów i deklamacyi, który upiększył Obchód; cześć Tobie Związkowcze i sekretarzu grupy 750.

Potem nastąpiły ćwiczenia Sokołów z Braddock, które wykonano nadzwyczaj dobrze; czołem wam Sokoli za wspaniałe wykonanie i podjęty trud!

Prezes p. B. Leszczyński podziękował Szan. Publiczności za współudział w Obchodzie i wezwał do odspiewania „Boże coś Polskę" wraz z orkiestrą Gwiazda Wolności.

Serdeczne podziękowanie składa Komitet grupy 750 w Glassport Wlb. Ks. Proboszczowi i wszystkim gościom z okolicy, Szan. Towarzystwom i całej Polonii w Glassport i za współudział i braterstwo Szan. Tow. z Pittsburga.

Sekretarz Obchodu.

OBCHÓD MAJOWY
w New Bedford, Mass

Obchód 116 letniej rocznicy 3go Maja odbył się tu dnia 12go bm. urządzony staraniem czynnego Tow. Sokół Polski.

Program rocznicy był następujący:

1. Zagajenie przez druha P. Stelmaszczyka, prezesa Tow. Sokołów i powołanie na przewodniczącego p. St. Kaszyńskiego, który na sekretarza powołał ob. A. Roga.
2. Odczyt: „O Konstytucyi 3go Maja" — druh P. Rytelewski.
3. Śpiew: „Mazur 3go Maja" — chór parafialny, na trzy głosy.
4. Deklamacya: „3ci Maj" — J. Soliwoda.
5. Śpiew: „Dalej bracia do pałasza" — Sokoli na jeden głos.
6. Deklamacya: „Pacholę" — panienka Maryanna Płaza.
7. „Widzenie cara" — druh W. Deptuła.
8. Śpiew. „Cześć Polskiej ziemi" — szkólne dzieci, na jeden głos.
9. Deklamacya: „Polka" — panna A. Niewolska.
10. Śpiew: „Polonez Kościuszki" — chór parafialny na trzy głosy.
11. Mowa: — miejscowy Proboszcz ks. E. A. Umiński.
12. Śpiew: „Marsz Dembińskiego" — chór par. na trzy głosy.
13. Deklamacya: „Prusak męczy polskie dzieci" — chłopczyk L. Mikołajczyk.
14. Śpiew: „Boże Ojcze" — szkólne dzieci na jeden głos.
15. Deklamacya: „Do braci na tułactwie" — druh P. Stelmaszczyk.
16. Śpiew: „Barkarola" — solo Izydor Ziemniuch, organista.

Na zakończenie: „Boże coś Polskę" — odśpiewali wszyscy, poczem w nastroju ducha i spokojnie publiczność się rozeszła.

Występy wypadły nadspodziewanie; szczególniej śpiewy i deklamacye małych dzieci przy akompaniamencie byłego organisty p. A. Piórkowskiego — publiczność hucznie oklaskiwała.

Piękną i pouczającą była mowa miejsc. Proboszcza.

Z chlubą zaznaczam, że publiczność w czasie obchodu zachowała się wzorowo, — z czego widać, iż nauki i przestrogi ks. Proboszcza że urządzanie obchodów pamiątkowych dni narodowych — nie idą na marne.

Na przemówienie ks. Umińskiego, by obecni byli łaskawi ofiarować coś dla rodziców męczonych dzieci pod Prusakiem i na zapłacenie hali — zebrano $15.55 za co niniejszem składam Bóg zapłać w imieniu tych dziatek prześladowannych przez hakatę.

Wynajęcie hali wynosi $2.00,— zatem $13.40 odsyłam wprost do komitetu w Poznaniu. Przesyłka pieniędzy i listu kosztuje 15 centów.

Wszystkim, którzy brali czynny udział w obchodzie, należy się szczere uznanie, zwłaszcza p. organiście.

Czołem!

Andrzej Róg, sekr obch.

New Bedford, Mass., 14 maja, '07

— Ogłaszaj się w „Wielkopolaninie"!

Gierpienia wskutek zimna,

jako to: Reumatyzm, Newralgię, Ból w biodrach, piersiach, krzyżach, Grypę i Influenzę wszystkie bez wyjątku zwalcza

Dra Richtera
Kotwiczny Pain Expeller.

Środek to do zewnętrznego użycia, którego sława sięga tak daleko jak cywilizacya; sporządzany przez doświadczonych chemików podług lekarskich wskazówek.

„Dra Richtera Kotwiczny Pain Expeller jest znakomitym jako środek na Bóle w krzyżach, Podagrę, Reumatyzm itd." mówi Dr. John Kennedy z Wsch. 29tej Ul. w Nowym Yorku.

Uważaj na to, że nasz znak ochronny „Kotwica" znajduje się na każdem opakowaniu.

Butelki po 25 i 50 ctw. we wszystkich aptekach.

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Str.,
NEW YORK.

Piszcie po broszurkę „Dlaczego?"

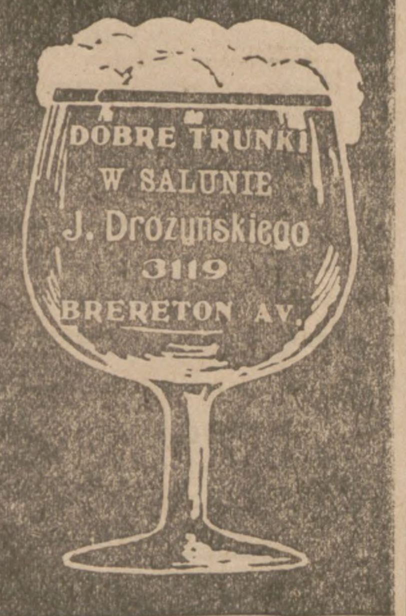
SPECYALNE CENY
— dla —
PANOW CZŁONKOW UNII Sgo. JOZEFA.

Trwałe bukowe lub dębowe ramy, politurowane stosowne do oprawy dyplomów Unii św. Józefa. Z oprawą i tak dalej przez miesiąc Maj lub dokąd starczą tylko po 48c. Inne ramy i obrazy przez Maj po zniżonej cenie. Oprawiam pamiątkowe obrazy do ołtarzyków a także pamiątki pogrzebowe, ślubne i od 1szej Komunii Świętej głęboko po przystępnej cenie.

Przynieście stare ramy do odnowienia luq pamiątkowe obrazy do oczyszczenia.

Pamiętajcie adres:

S. NIEMOJOWSKI,
SPECYALISTA OBRAŹNIK.
2208 PENN AVENUE.

FARMY w Clark County Wisconsin przy Miasteczku OWEN,

gdzie grunt jest dobry, klimat zdrowy roboty pod dostatkiem, warunki kupna bardzo przystępne bo można dostać na łatwe wypłaty. Targ jest dobry na wszystko, co uchowacie. Polaków w okolicy jest dużo i prawie wszyscy się dobrze mają. Kościoły i szkoły są blisko tych gruntów.

Po bliższe informacye zgłoście się do:

EDMUNDA SZAJKOWSKIEGO,
2593 MILWAUKEE AVE.
CHICAGO ILL.

JACKSONS
954-956 Liberty Ave.

Nie potrzebujesz głęboko sięgać do kieszeni twych spodni starych, przy zakupnie nowych u nas. Mamy na składzie „Jackson made" special, modne w pasach, worsted: spodnie w czarnych deseniach po **$5.00**, wartujące każdej pory od $7.00 do $7.50. W lekkich spacerowych spodniach mamy różne desenie w karzmirach welonach wełnianych, szarawych i innych wszystkie spodnie są szyte z najlepszej materyi i parują pod wszelkim względem od **$3.00** do **$7.50**.

Jackson roboty czyli wyrobu ubrania są wynikiem 34 letniej pracy w postępny sposób szycia ubrań. z każdym rokiem robota coraz lepsza z niższemi cenami.

Powinnineś przyjść do nas i przyglądać się naszemu zapasowi ubrań, a przekonacie się że są najlepsze.

DOROWNAJCIE NAM JESLI MOZECIE.

JACKSONS
954-956 LIBERTY AVE.
PITTSBURG, PA.

— Chcesz robić dobry interes, ogłaszaj się w Wielkopolaninie.

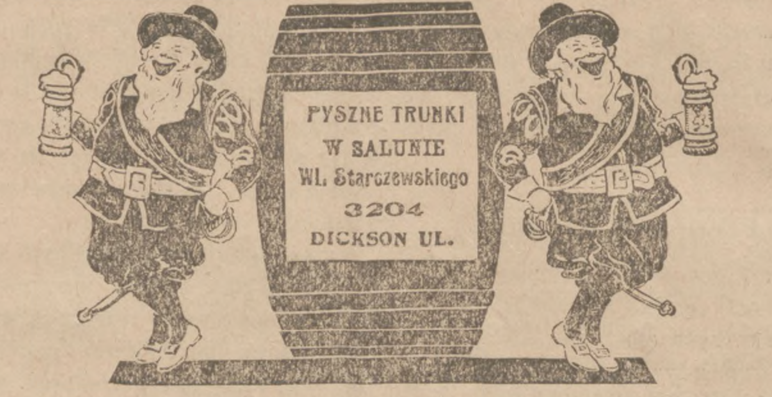
P. Walser,
Hurtowny Skład

Win, Wódek, Likierów i Piwa.

2710 Penn Ave.

Phone: P. & A. 1242 Main. BELL: 189 J. Fisk

— Kupujcie tylko u tych, co się ogłaszają w „Wielkopolaninie"!

NAJWIĘKSZY BAL

urządza w tym roku

Tow. Młodzieńców św. Kazimierza

w dniu 30-go Maja 1907
(Decoration Day)

W Helvetia Hali S. Canal ul,

Allegheny, Pa.

Początek o godzinie 2ej po południu

Wstęp dla pary 50c. **Wstęp dla Pań 25c.**

Spodziewając się, że Szanowna Publiczność ubawi się i natańczy na tym balu do woli, przeto do jaknajliczniejszego współudziału zaprasza

KOMITET.

L. M. WIECHECKI
BANK
2617 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Niniejszem donoszę Szanownym Rodakom zamieszkałym w Pittsburgu i okolicy, iż interes bankowy po Dr. L. Sadowskim, który pan Jan Nowak prowadził przez długie lata, przejąłem na własność i prowadzić go będę rzetelnie i uczciwie; dołożę wszelkich starań, aby Publiczność Polską zadowolnić pod każdym względem i udowodnię, że taki interes, rzetelnie prowadzony, może mieć powodzenie. Załatwiać będę wszelkie interesa bankowe zagraniczne i tutejsze, jako to:

Wysyłki pieniędzy do wszystkich części świata, Sprzedaż szyfkart do i z Europy, Wymianę pieniędzy, Asekuracyę od ognia; wszelkie sprawy notaryalne, jako to: Pełnomocnictwa, Kontrakty, Prośby w różnych językach. Pieniądze wymieniać będę podług bieżącego kursu.

Przez lat 12 prowadzę interes w Pittsburgu, a że prowadziłem go rzetelnie, poświadczą za tem setki moich kostumerów i przyjaciół, więc każdy, bez żadnej obawy powierzyć mnie może swe sprawy, a załatwione będą szybko, rzetelnie i za umiarkowanem wynagrodzeniem. Nadmienić tu wypada, że w tym roku nadano prawo, na mocy którego wszelkie interesa bankowe podlegają kontroli rządowej, dla zapobieżenia przeciw jakiejkolwiek nieuczciwości.

Mam nadzieję, że Szanowni Rodacy raczą obdarzyć mnie łaskawymi względami i poparciem, powierzając mnie swoje interesa bankowe, szyfkartowe i inne powyżej wymienione.

Swój zawsze do usług gotowy,

LEON M. WIECHECKI,

Telefon P. & A. 4751 F. 2617 i 2641 Penn Ave.

CZYSTY DOCHOD PRZEZNACZONY
— NA —
POLSKĄ OCHRONKĘ, w EMSWORTH: PENN'A.

WIELKI ★ BAL! ★

— urządzony przez —
TOWARZYSTWO RYGERZY ŚW. MICHAŁA
Numer I.

— odbędzie się —
WE SRODĘ DNIA 29-go MAJA 1907 r.

w **HELVETJA HALI** przy Canal ulicy, Allegheny, Pa.

WSTĘP 50c. Początek o 7.30 wiecz. DLA PAN 25c.

Dr. E. C. Collins,

Właściciel wielkiego lekarskiego „Colins Medical Institute" w New Yorku, leczy skutecznie wszelkie choroby i słabości mężczyzn, kobiet i dzieci. Leczenie chorób sekretnych, pochodzących z zepsutej krwi jest specyalnością tego Zakładu. — Wyleczył tysiące chorych, na co ma tysiące świadectw i poświadczeń. W razie nawet i najbardziej zastarzałych chorób możecie się do mnie zwrócić z ufnością a jeśli choroba w za jest do uleczenia to my was wyleczymy, gdyż mamy w naszym Instytucie wielu znakomitych specyalistów od różnych chorób. — Piszcie do:

Dr. E. G. Collins Medical Institute
140 West 34-th Str. New York.

Starsi niech piszą do mnie po bardzo pożyteczną książkę p. t.

„Poradnik Lekarski"

o 224-ech stronicach ale muszą na to przysłać 10 centów. — W książce tej znajdziecie najlepsze rady, co się tyczy zdrowia, poznanie chorób i ich leczenie. — Piszcie do: Dr. E. C. Collins Medical Institute, 140 West 34-th Str., New York.

WIELKI BAL!

— urządza Towarzystwo —

Konfederatow Barskich

— pod opieką św. Jana Kantego —

30 Maja 1907 r.

w Vorwaerts Hali

5137 Holmes Str.

— dwa bloki powyżej Butler ul. —

Wstęp: dla pary 50c dla Dam 25c
Początek o godz. 3ej po połud.

Do licznego współudziału zaprasza Szanownych Rodaków i Rodaczki

KOMITET.

Goldstein's Goldstein's

Niektóre Fakta.

Jest niezaprzeczoną prawdą, że podróżujący agenci sprzedają właścicielom składów więcej towaru, aniżeli ci chcą kupić.

Chcemy przez to powiedzieć, że hurtowni sprzedawacze lub fabrykanci wmówią w kupca towar, nie zważając na to czy on się będzie podobał kupującym lub nie.

Ludzie jednakowoż chcą dobry i modny towar i idą tam, gdzie go dostać mogą.

Dlatego też my, kupując towar, nie słuchamy zachwalań fabrykantów, lecz wybieramy najnowszej mody najlepszy towar i ten zamawiamy, nie dbając o to, czy się to fabrykantowi podoba lub nie.

Nasz skład jest jednym z kilku w Stanach Zjednoczonych, który za zakupiony towar płaci gotówką, o czem wiedzą fabrykanci, że jak tylko otrzymamy zamówiony towar, natychmiast dostaną pieniądze.

Czy oni nas lubią osobiście lub nie, to nas to nic nie obchodzi, gdyż za gotówkę nie u jednego to u drugiego możemy kupić to, co nam się podoba, a czego inni na kredyt nie dostaną.

Sprowadziliśmy obecnie podług najnowszej mody ubrane damskie ubránia i różne rzeczy i zapraszamy was, abyście przyszli je oglądnąć!

Najnowszej mody Lawny w kolorze białym, niebieskim lub w kwiatk — yard 10c.
Paryskie Lawny w kwiatki, yard 15c.
Jedwabne Lawny, yard 50c.
Plaidy w paski i kwiatki Lawny, — yard 25c.
Plaidy w piaskowym i czarnym kolorze, yard 25c.
Mohair w rozmaitych cieniach, yard 50c. do $1.50.
Płótno panamskie, yard 50c.
Najnowszej mody tęczowe jedwabie, — yard 25c.

Damskie Lawnowe ubrania od $3.00 do 15.00.
Białe Mohairowe ubrania od $6.00 i wyżej.
Białe i niebieskie jedwabne ubrania od $10.00 i wyżej.

Lawnowe Bluzki od 98c. do $3.30.
Jedwabne Bluzki od $1.98 do 8.00.

Czarne Voilowe suknie, artystycznie ubrane po $9.00 i wyżej.
Czarne, niebieskie, piaskowe mohairowe suknie po $5.00 i wyżej.

- - Otrzymaliśmy wielki zapas letnich trzewików dla Dzieci - -
OXFORD, SANDALS itd. Z PATENTOWANEJ SKÓRY LUB BIAŁE PŁÓCIENNE.

DUBELTOWE ZNACZKI
w Soboty i Poniedziałki.

GOLDSTEIN'S
Departamentowy Skład
2720-24 PENN AVE. PITTSBURG, PA.

ZA DOLARA NAJWIĘCEJ KUPISZ U GOLDSTEIN'A.

Jedyny Polski Hurtowny Skład

TOMASZ POLAŃSKI

Wódek krajowych i importowanych

Jedyny Polski
Hurtowny Skład Win, Wódek i Likierów
krajowych i zagranicznych
W BRADDOCK i OKOLICY.

Piwo na składzie IRON CITY uznane jako najlepsze butelkowe, w beczkach, półbeczkach, ćwiartkach i ósemkach, dostarczam do domów,

Mam na składzie europejskie Wódki, Rum, Koniak, Benedyktynę, Wina: Shery, Port, Tokay, Reńskie i t.d. Sprowadzam z Węgier, Hiszpanii, Francyi, Niemiec i Włoch — w wielkim wyborze.

Ceny Trunków:

Czerwona lub biała Zytniówka	$2.00, 2.50, 3.00	Galon
„ „ „ „ stara	$3.50, 4.00, 5.00	„
Gin (Jałowcówka)	$2.00, 2.50, 3.00, 4.00	„
Kiimmel (Kminkowa)	$2.00, 2.50, 3.00, 4.00	„
Sliwowica	$3.00, 3.50, 4.00	„
Koniak	$3.00 do 5.00	„
Rum Jamaica	$2.00, 2.50. 3.00, 4.00	„
Blackbery	$2.00, 2.50, 3.00, 4.00	„
Czysty spirytus (alkohol)	$3.00 do 4.00	„
Wino: Port, Shery, Tokay, Zołądkowe Gorżkle	$2.00, 2.500, 3.00, 4.00	„

Zamówienia od $5.00 i wyżej odsyłam bezpłatnie.— Pieniądze posyłać na Money Order lub w registrowanym liście.

Piwa IRON CITY

Tomasz Polański
848 Talbot Ave.
Braddock, Pa.
P. A. Telef. 661-1 Braddock,

Win krajowych i importowanych

GRUNTA, FARMY, DOMY.

Mamy rozmaite farmy.

My mamy zniżone ceny i damy długi czas do wypłaty ostatnich sum.

Dwie (2) duże koleje żelazne w toku budowy.

Jedna wielka kolej żelazna przechodzi przez Sobieski.

Wszystkie farmy prędko się podnoszą w ceny.

Wolny obwóz ze Sobieski po farmach.

Piszcie po informacye i przyjedźcie zaraz.

J. J. Hof Land Company,
SOBIESKI, WIS.

ZAWIADOMIENIA.

Niniejszem zawiadamiam członków Tow. św. Józefa gr. I iż miesięczne posiedzenie odbędzie się w przyszłą niedzielę dnia 26 b. m. o drugiej godz. po południu w Sali parafialnej św. Stanisława K. Prosi się o obecność wszystkich członków ponieważ są bardzo ważne sprawy do załatwienia. A mianowicie niech się stawią wszyscy ci, którzy zalegają po kilka miesięcy i w razie jeżeli nie raczą uiścić i wyrównać swej zaległości zmuszeni będziemy ich wykreślić z listy członków,

Z uszanowaniem

Józef Walkowski, sekr. prot.

Niniejszem zawiadamiamy Tow. Matki Boskiej N. P. iż w przyszłą niedzielę dnia 26 b. m; odbędzie się zaraz po sumie nasze posiedzenie na sali szkolniej parafii św. Stanisława Kostki. Obecność wszystkich członków jest koniecznie potrzebną.

Wszyscy ci, którzy nie należą do żadnego Towarzystwa, są proszeni na to posiedzenie gdyż wstęp jest wolny.

Z uszanowaniem

M. Pukalski, prez.
P. Bakanowski, sekr.

Zawiadamia się członków Tow. św. Władysła króla, w parafii św. Wojciecha B. i M, że posiedzenie regularnie odbędzie się w niedzielę dnia 26go Maja zaraz po sumie, w hali zwykłych posiedzeń przy 15-tej ulicy. Obecność wszystkich członków jest wymaganą, gdyż będą ważne sprawy do załatwienia. Prosimy również tych, wszystkich, którzy mają zamiar, przystąpić do tego Towarzystwa, by raczyli przybyć na to zebranie.

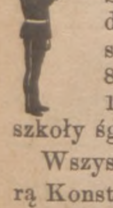
Z szacunkiem

Józef Góralczyk, prez.
Józef Domański, sekr.

Niniejszem zawiadamia się członków Tow. św. Jana Kantego w Sharpsburgu. iż miesięczne posiedzenie odbędzie się w niedzielę dnia 26 maja br. zaraz po sumie w hali włoskiego kościoła przy 6ej ulicy. Obecność wszystkich członków jest koniecznie potrzebnę, gdyż mamy ważne sprawy do załatwienia. Również zapraszamy tych wszystkich, którzy nie należą do żadnego towarzystwa, aby przybyli na to zebranie, a będą mile przyjęci.

Z szacunkiem

Waw. Handzlik, prez.
Jan Kruszyński, sekr. p.

Ćwiczenie czyli Mustra Strzelców śtej Jadwigi oddział No I odbędzie się w sobotę wieczorem o pół do 8ej, dnia 25go Maja i dnia 1go Czerwca na dziedzincu szkoły śgo Stanisława Kostki.

Wszyscy mają się stawić pod karą Konstytucyi.

Jan Kozłowski, kapitan.

NOTATKI Z MIASTA.

P. V. Obiecunas & Co., róg 12 i Carson ulicy, Pittsburg, Pa. Jest to jedyny Bank Polski z kapitałem $75.000, który został zorganizowany i charterowany pod tytułem: „**All Nations Deposit Bank**" i jest pod dozorem rządu stanu Pennsylvania. Przyjmuje pieniądze do banku i płaci 4 procent od sta. Wysela pieniądze, sprzedaje szyfkarty, a także wyrabia pełnomocnictwa i akta kupna i sprzedaży gruntów i t. d.

— **G. W. Schmidt i Co.**, 100 Szósta ulica w Pittsburgu, posiadają **największy i najwyborniejszy skład win, wódek i likierów** i zaraszają przyjaciół do odwiedzenia ich składu. **Szósta ulica i Duquesne Way**, gdzie doznają jak najmilszego przyjęcia. Ceny nasze są nader umiarkowane, a towar niezrównany. Gdy załatwiacie wasze zakupna, nie zapominajcie o nas.

— Pierścionki ślubne u Snydera są szczerozłote. On wam powie prawdę co do szczerości złota. Ceny od $3.50 i wyżej.

C. E. Snyder,
3711 Butler st., Pgh., Pa.

— **DARMO.** Obraz w ramach wielkości 16x20 cali dostanie każda młoda para weselna u **F. Cieślaka, Starszego.** 2641 Penn ave., albo 318 Olivia st., McKees Rocks Penna.

F. Cieślak, Starszy.

— **Metropolitan** National Bank róg 41ej i Butler ulicy sprzedaje najtańsze szyfkarty.

Jednym z największych, najbogatszych i najbezpieczniejszych banków do składania pieniędzy na procent, jest kontroloawny przez rząd amerykański, „**German Savings and Deposit Bank**" na rogu Carson i 14ej ulicy, South Side. W tymże banku można wykupić arty okrętowe, przesłać pieniądze do wszystkich części świata i załatwić wszelkie sprawy notaryalne.

J. F. Erny, prezydent,
A. P. Miller, kasyer,
A. Curzytek, zarządzca od. z.

— Snydera ślubne pierścionki warte są swej ceny, jaką za nie płacicie. Szczerozłote 18-karatowe pierścionki, także 14to i 10cio karatowe od $3.50 i wyżej.

C. E. Snyder,
3711 Butler st., Pgh., Pa.

Jeden jedyny Hurtowny Polski Skład najwyborniejszych krajowych i importowanych Szampanów, Win, Wódek, Piwa i przeróżnych najlepszych Likierów.

Hasłem mojem jest mieć towar dobry i ceny umiarkowane, każdy kupujący będzie jak najgrzeczniej i najszybciej obsłużony.

Obstalunki można zamawiać listownie lub też nawet telefonicznie.

Popierajcie przedewszystkiem swego Rodaka.

Tomasz Polański
Phone P. &A. 661 Braddock....
Adres: 848 Talbot Ave.,
Braddock, Pa.

— Na każdym ślubnym pierścionku lub obrączce, sprzedanych u mnie, jest stemplowane moje nazwisko i stopień złota. Jest to najlepsza gwarancya, że moje pierścienie i obrączki ślubne są szczerozłote. Ceny od $3.50 i wyżej do $12.50.

C. E. Snyder,
3711 Butler st., Pgh., Pa.

— **Metropolitan** National Bank róg 41ej i Butler ulicy posyła najtaniej pieniądze do kraju.

DROBNE OGŁOSZENIA.

PRACA.

Ameryka jest wolnym krajem, dla każdego, i czemu by nie miała być wolnym dla ciebie, dla czego pracujesz za bezcen jeśli możesz nauczyć się golarstwa tylko za $30. instrumenta bezpłatnie i będąc swojem panem. Zgłosić się można; Nossokoffa szkoła golarstwa i fryzyerstwa i pielęgnowania paznogci. 1405 Penn ave.

Potrzeba organisty i zarazem nauczyciela znającego dobrze muzykę i język angielski. Zgłosić się do: **313, Natrona, Penna**

Potrzeba natychmiast zdolnego mężczyzny do prowadzenia agentury sprzedaży szyfkart, wysyłki pieniędzy do Europy i tp. Zgłosić się do **L. M. Wiechecki 2641 Penn ave., Pittsburg, Pa.**

Potrzeba
50 agentów na Pittsburg i Okolicę. Płaca od $2.00 do $3.00 dziennie. Zgłosić się co sobotę od 12ej do 2ej po południu.
Pokój 1005 — 10-te piętroCommonwealth Building, 318 Fourth Avenue. 21

Masz ty pracę? —Bo jeżeli nie, lub życzysz sobie mieć lepsze zajęcie, to czemu nie przyjdziesz do nas, my ci się o nią postaramy, to jest zajęcie i dobrą zapłatę.

Zgłoś się do:
Biura robotniczego 1106 Penn ave
Pittsburg, Pa. 20—22.

Potrzeba odpowiedniego organisty i zarazem nauczyciela lub nauczycielki znających doskonale muzykę, śpiew i język angielski. Oferty proszę wnosić:

Box 295 — Duquesne, Pa. 29

Potrzeba Agentów. Na $1.00 daje $6.00 zarobku. Załączcie znaczek,
DR. J. AMBORSKI
Duluth, Minn.

— **Potrzeba mężczyzn na stałą pensyę do rozdawania ogłoszeń.** 900.00 dol. rocznie i ekspensa. Każdy może się tem zająć. Doświadczenia nie potrzeba. Piszcie, załączając znaczek; bez znaczka nie będziemy odpowiadać. **The Salutary Co., Dept. W. 313 E. 5th st., Duluth, Minn.**

Potrzeba dziewczyn do pracy w fabryce śrub — Pittsburg Screw and Bolt Company. Dobra płaca i stała praca. Zgłosić się do Mr. Welsh, w offisie, róg 24-ej i Penn ave.

Na sprzedaż grosernia położona w dobrem miejscu. Na rogu 24-ej. Dobry zapas w składzie. Zgłosić się do: 2329 Penn ave. 20—21.

Potrzeba chłopca do polskiej balwierni z cokolwiek doświadczeniem lub też bez. — Zgłosić się pod No. 3051 Brereton Ave. Pittsburg, Pa.

NA SPRZEDAŻ.

Na sprzedaż Dom o trzech pokojach z dużą piwnicą i poddaszem (garet) w bardzo dobrem i korzystnem położeniu, bardzo tanio gdyż tylko tysiąc dolarów. Zgłosić się pod No. 310 Downing str., Pittsburg, Pa. 23

Na sprzedaż buczernia w dobrem miejscu, dobre miejsce dla Polaka. — Zgłosić się pod No. 2427 Penn Ave., Pittsburg. Pa. 23

Na sprzedaż — Eleganckie nie omal nowe meble, sprzedam takowe za bardzo nizką cenę, z powodu iż wyjeżdżam z powrotem do Europy. — Zgłosić się do Władysława Jotcz, 3029 Brereton ave., Pittsburg, Pa. 23

Na sprzedaż 32 ławek kościelnych i Organ. — Zgłosić się do Fr. Wiernicki, 2643 Penn ave., Pittsburg, Pa. 24

Na sprzedaż — 5 Lot, rozmiar 25x175 po $300.00 jedna. — Zgłosić się do: Fr. Wiernicki, 2643 Penn ave., Pittsburg, Pa. 24

POSZUKIWANIA

Poszukuję mojego męża Jana Smith'a, który dnia 15 Grudnia 1906 wyjechał z Wampum, Pa. Wysoki mężczyzna, włosy ciemno blond, znaczna brodawka na prawym policzku. Pochodzi z Płockiej Guberni. Ktoby wiedział o miejscu jego pobytu, albo on sam, niech doniesie do

Mrs. Mary Smith
No. 6 Marion str.
Pittsburg, Pa.

Zdolny Organista doskonale znający swój fach poszukuje odpowiedniej posady przy polskim kościele. Łaskawe zgłoszenia proszę nadsyłać do **Fr.. Wróblewski, 56—22nd Str. Pittsburg Pa.**

DO PANÓW SEKRETARZY
Unii św. Józefa.

Uprasza się wszystkich panów Sekretarzy Grup Unii św. Józefa o nadesłanie nam wszelkich potrzebnych poprawek lub niedokładności w nazwiskach urzędników lub czasu posiedzeń, jakie się znajdują w powyższym spisie Grup..

Również upraszamy o nadsyłanie wszelkich zawiadomień przed wtorkiem każdego tygodnia.

Słynny na cały świat i znany jako najlepszy specjalista chorób prywatnych i chronicznych

Dr. KOLER,

posiadający najlepsze dyploma i mający przeszło 16 lat ekspirencyi w leczeniu rozmaitych cierpień ludzkości. Wyleczył tysiące ludzi z niebezpiecznych chorób, którzy z wdzięcznosci rozgłaszają imię Dr. Koler i polecają swym znajomym, nazywając go dobrym Samarytaninem obecnego wieku.

Jego porady są bezpłatne a otwarte i pełne współczucia. Jego skuteczność w leczeniu jest dowiedziona, — przez setki podziękowań od wdzięcznych jemu pacyentów. Dr. Koler leczy wszelkie choroby skutecznie. Specyalność jego jest w leczeniu zastarzałych chorób nerkowych i reumatyzmu, kataru głowy nosa, gardła i kanałów oddechowych, kataru żołądka i kiszek, liszaji, parchów, wyrzutów, zastarzałych ran, świerzbu, choroby pęcherza lub nerek, epilepsyę, i wszelkich chorób pochodzących z krwi. On leczy z jak najlepszymi skutkami wszelkie **choroby kobiece**, a zwłaszcza zastarzałe CHOROBY MACICZNE. On zwraca szczególną uwagę na wszystkie **choroby prywatne** i zaraźliwe (czy to nabyte lub z rodziców przekazane) jako to: syfilis, utrata siły męskiej, następstwa onanii itp., i leczy je prędko i skutecznie. Nie trzeba się wstydzić, lecz leczyć natychmiast, gdyż zaniedbanie się sprowadza gorsze następstwa i złe skutki na przyszłość. Należy pamiętać, że jednarazowe przybycie do biura i zasięgnięcie porady lekarza więcej znaczy niż 20 listów pisanych przez pacyenta. Dr. Koler mówi po polsku i sam daje poradę chorym, bez pomocy tłumaczów, których znajdziecie w każdem innem doktorskim biurze w Pittsburgu.

Godziny Przyjęcia: Od 9-ej rano do 9-ej wieczór. W niedzielę od 9 rano do 4 po południu.

Dr. KOLER, 644 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Wielkie Przedstawienie

W NIEDZIELĘ DNIA 2-go CZERWCA

odegra

TOW. LITERACKIE FILARETÓW

„Jaskinia Potępieńca"

DRAMAT W 5-ciu AKTACH

w Carnegie Music Hall

W HOMESTEAD, PA.

Początek o godz. 7.30 wieczorem.

CZYSTY DOCHÓD PRZEZNACZONY NA POLSKĄ OCHRONKĘ W EMSWORTH, PA.

Do Mężczyzn nie chorych

Lecz którym trudno pracować codziennie.

Jakąkolwiek jest twoja slabość, nie rozpaczaj. Przyczyny niszczące zdrowie człowieka są liczne!

Każdego niemal dnia spotykamy ludzi, których uznano za nieuleczalnych, lecz u nas otrzymują kuracyę, która ich wyleczy!

Słabi, Zdenerwowani, Schorowani Mężczyźni!

Nie poddawajcie się zwątpieniu gdy po szukaniu pomocy u wielu specyalistów nie zostaliście wyleczeni.

Nie zostaliście wyleczeni, gdyż was nie leczył prawdziwy specyalista, tylko jakiś partacz, który dla praktyki łapie kto mu popadnie pod ręce.

Lecz jeżeli przyjdziesz do nas to się wyleczysz, bo my mamy długą praktykę w leczeniu chorób męzkich!

U nas rozmówisz się w swoim języku.

Dajemy piśmienną gwarancyę, że oddamy ci każdy cent nam zapłacony, jeżeli cię nie wyleczymy.

Bez wyleczenia nie ma zapłaty!

Oto nasze hasło! Leczymy **skutecznie** wszelkie choroby właściwe mężczyznom, sekretne i inne, rzerzęczkę, nabrzmiałę żyły i przewody ściśnięcia żył, rupturę, zdenerwowanie, upadek sił męzkich, choroby pęcherza i t. p. — Leczcie się u lekarza, który wyleczenie gwarantuje.

Nasz ofis jest jest w Sharpsburgu, dokąd karą z Pittsburga dostać się można za 5 centów. W razie niemożebności przybycia, opiszcie chorobę listownie. — Zgłoście się do:

UNIVERSAL MEDICAL INSTITUTE
nad bankiem „Farmers and Mechanics Bank", — Second Floor
MAIN STREET SHARPSBURG, PA.

POLSKI BANK

Założony w r. 1889

1338-40 Penn Avenue, Pittsburg, Pa. **JACOB KLEIN,** 207 — 6th Avenue, Homestead, Pa.

FILIA BANKOWA: Hungarian-American Savings & Trust Co., **DUQUESNE, PA.**

KAPITAŁ $175.000

SZYFKARTY	Sprzedajemy Karty okrętowe na wszystkie linie do kraju i z powrotem. Usługa szybka i akuratna.
PRZESYŁKA PIENIĘDZY	Przesyłamy pieniądze do wszystkich 3ch zaborów polskich, szybko tanio i bezpiecznie. Dajemy gwarancyę za szybkie i pewne doręczenie takowych.
BILETY KOLEJOWE	Sprzedajemy bilety kolejowe do wszystkich punktów na całym świecie po cenach umiarkowanych.
PEŁNOMOCNICTWA	Wyrabiamy pełnomocnitwa, oraz wszelkie dokumenta urzędowe, tak tutejsze jak i krajowe. Załatwiamy wszelkie sprawy wojskowe, hypoteczne i spadkowe.
NOTARYAT PUBLICZNY	Legalizujemy papiery urzędowe. Mamy uprawnienie notaryalne dla wygody naszej klienteli polskiej.
DEPOZYTA	Przyjmujemy wszelkie depozyta, za które płacimy procent w wysokości 4 od każdej setki. Przyjmujemy depozyta tak procenrowe jak i czekowe 4 od sta.
ZAPŁACIMY $50	$50 zapłacimy każdemu kto doświadczy nam swoją szyfkartą, iż kupił ją u innego taniej jak u mnie.
☞ ☞ ☞ ☞ ☞	**Na żądanie posyłamy cenniki. Na zamówienia listowne zwracamy speyalną uwagę.**

Najstarszy Polski Bank w Pittsburgu.

1338-40 Penn Ave. JACOB KLEIN, Pittsburg, Pa.

KLEIN'A

DEPARTAMENTOWY SKŁAD

PENN AVE., przy 28ej UL.

Niniejszem zawiadamiamy Szan. Polską Publiczność iż skład nasz departamentowy będzie otwarty dla wygody klienteli w zwyczajne dnie do 8mej wieczór, a w soboty da 11tej wieczór. Jest to

JEDYNY SKŁAD

tej wielkości w Pittsburgu, gdzie szanowna publiczność polska może swe potrzeby załatwić w rodowitem języku.

Polacy, którzy załatwiali i załatwiają interesa w moim

BANKU

pod numerem

1340 PENN AVENUE.

wiedzą iż zostają rzetelnie obsłużeni. Tak samo w tym nowem przedsiębiorstwie będzie mojem zadaniem, jak najtaniej i najrzetelniej towar sprzedawać. Zwracam uwagę, na wielkie

ZNIŻENIE CEN

na ubrania Przyjdźcie i przekonajcie się. Naszem dążeniem będzie sprzedać jak najwięcej towaru po

NAJNIŻSZEJ CENIE.

Nie dbamy o zarobek idzie nam tylko o to, ażeby zadowolnić odbiorców. Reszte towaru po,

GLUKOFF & Co.

sprzedamy po pół ceny ażeby zrobić miejsce na nowy towar.

Ceny jednakie dla wszystkich! Każdy dostanie w towarze pełną wartość swoich pieniędzy. Pełną wartość dollara za każdego dollara!

KLEIN'A

DEPARTAMENTOWY SKŁAD

PENN AVE., przy 28ej ulicy.

My tylko mamy na składzie NAJLEPSZE KRAJOWE i IMPORTOWANE

Likiery,

Żytniówkę, Jałowcówkę, Rum i Brandy

$1.50, 2.00, 2.50 i $3.00 Galon

N. Friedberg,

Główny Skład

2638 Penn Ave.,
PITTSBURG, PA.

U nas rozmówicie się po polsku.

TELEFONY
BELL, Fisk 918 — P. & A. Lawrence 223

Fred. H. Cole,
2905 Penn Ave.,
Pittsburg, — Penna.

HURTOWNY DOSTAWCA WIN, WODEK, LIKIEROW i PIWA.
Prędka dostawa towaru.

Czytajcie „Wielkopolanina."

Ubrania do Komunii.

Mamy wielki wybór eleganckich białych ubrań dla dziewcząt do

Pierwszej Komunii świetej

są to najlepsze ubrania w całem mieście

═ od $1.98 do $12.00. ═

Białe Wstążki, Białe Rękawiczki, Białe Pończoszki, Muślinowa spodnia bielizna, oraz wszystko co tylko dla dziewcząt potrzebujecie — u

WEILAND'S

1314 Carson ul. - - South Side

Pittsburg, Pa.

POWIEŚĆ.

Żywcem Zamurowana.

napisał Karol Miarka.

(Ciąg dalszy).

W ZABRZU.

Na zamku Zabrzeskiego Sygfryda z Szynderem prowadzi rozwiozłe życie, huczne wystrajają biesiady, goście przybywają codziennie, a we dnie i w nocy rozlega się po wiosce śpiew i wrzask biesiadujących.

Sygfryda ani nie pomyśli o swoim mężu, a zamiast się lękać, żeby go na wojnie spotkać mogło nieszczęście, życzy jemu, żeby zginął i nigdy więcej nie powrócił.

W wiosce zaś panuje smutek i narzekania na krzywdę, którą Szynder wyrządza włościanom. U kogóż mają uciśnieni szukać ratunku?

Z początku zgromadzali się każdodziennie po skończonej pracy przed laskiem i tam około krzyża wznosili płacz i modły, żebrząc Pana Jezusa, aby dobrego pana strzegł na wojnie i jak najrychlej mu użyczył szczęśliwego powrotu; tam uskarżali się na ciężkie jarzmo i krzywdy, które codziennie cierpieć musieli; lecz i tej pociechy nie życzył im złośliwy Szynder, a zakazawszy wszystkim odwiedzania Bożej Męki, często sam z batem rozganiał zgromadzających się na modlitwę, przyczem psy jego szarpały i targały odzież i nogi uciekających i kryjących się przed srogością tyrana. Biada ubogiemu, który wspomniał imię pana Zabrzeskiego i odwoływał się na jego rozkazy.

„Ja tu pan, — krzyczał Szynder — a nikt prócz mnie nie jest twym panem! — i na dowód swego panowania trapił i męczył w dwójnasób biednego człowieka, który w sercu piastował wierność dla prawdziwego pana swego.

„Mój kochanku — odezwała się niekiedy Sygfryda do Szyndera — cóż nas czeka, jak Zabrzeski powróci?

„Nigdy nie powróci — odpierał Szynder.

„Lecz jak powróci?

„To się go pozbędziemy i basta.

Mógłby kto pomyśleć, że się Sygfryda zakochała w Szynderze, ale gdzie tam. — Sygfryda była niewiastą bez serca i bez sumienia. Szynderowi była przychylną, ponieważ dogadzał jej namiętnościom, lecz o małżeństwie z nim nigdy nie pomyślała.

Szynder także nie kochał Sygfrydy, chociaż wszystkie zabiegi swoje kierował do tego celu, aby ożenić się z Sygfrydą; w głębi serca zaś utajał okropną myśl, pozbyć się jej, skoro by małżonką jego została, a po jej śmierci zagarnąć cały majątek Zabrzeskiego.

Niespodzianie gruchła wieść, że Marysia żyje; serca wieśniaków ożyły nową radością i nadzieją lepszych czasów; Sygfryda i Szynder pobledli, lecz nie dowiedziawszy się nic pewnego, uznali wieść za plotki i dalej żyli sobie tak jakby ich to nic nie obchodziło.

Pewnego popołudnia stanął na dziedzińcu obcy młodzieniec, pytając się służących, czy pan Zabrzeski jest obecnie w domu?

Sygfryda, stojąca w oknie, zatopiła swe oczy w ładnym jeźdzcu i sama sobie szeptała, że piękniejszego jeszcze nigdy nie widziała mężczyzny. Wybiegła przede drzwi, uprzejmie prosząc gościa, aby sobie odpoczął i rumakowi cokolwiek odetchnąć pozwolił.

Jerzy, — bo to był nasz znajomy panicz z Tęczyna — oddał konia słudze, a wszedł za panią do zamku.

Gosposia nie wiedziała jak się łasić około nadobnego młodzieńca, a żeby jemu się przypodobać, opowiadała o swoim mężu; że nie zważając na jej prośby i płacz, opuścił ją i poszedł na wojnę do muzułmańskich krajów, zkąd pewnie już nigdy nie powróci.

„Słyszałem, że pan Zabrzeski miał córkę? — zapytał nieśmiało Jerzy.

„Już nie żyje — odpowiedziała Sygfryda, — samutka zostałam na Bożym świecie sierotą, nie mając ani pokrewnego, ani przyjaciela, któryby mi doradzał w pełnieniu ciężkich powinności. A świat tak zepsuty, zewsząd czycha na moją szkodę i nie waha się ukrzywdzić opuszczonej niewiasty; zdaje się, że między rycerzami zanikły już dawno najszlachetniejsze uczucia!

„Nie znikły jeszcze, przepraszam Wielmożną Panią — rzekł Jerzy — oto dłoń moją ofiaruję na usługę Szanownej Pani, i daję słowo honoru, że nie pozwolę nikomu ukrzywdzić słabej niewiasty. Proszę Pani, mianuj mi nikczemników, którzy się odważają ubliżać tobie?

Rycerska postać i szlachetny zapał młodzieńca oczarował niepoczciwą Sygfrydę. „Wygrałam,“ pomyśliła sobie chytra niemka — „ptaszek ślepo idzie na mój lep, już go nie puszczę.“ Lecz nie wyrzekła myśli swych, owszem udając wdzięczność i rozczulenie, zawołała z płaczem.

„Dzięki ci szlachetny młodzieńcze za twoje współczucie; słowa twoje pocieszają opuszczone i słabe stworzenie, które najwdzięczniej przyjmuje obietnice i mężną pomoc twoję.“

Z temi słowy rzuciła się na łono Jerzego, który po pierwszy raz widział się w objęciu młodej niewiasty.

Pomieszany i zawstydzony aż po za uszy poczciwy młodzieniec posadził panią na krześle, a stanąwszy przed nią, zapytał: „W czemże ci najpierw pomódz?“

„Szlachetny Panie! twoja wspaniałomyślność tak mnie pomieszała, że sama niewiem o co najpierw prosić: przedewszystkiem powiedz mi, kto jesteś i zkąd pochodzisz poczciwy rycerzu.“

„Jestem Jerzy Szlachecki, syn nieboszyką Jana Szlacheckiego, pana na Tęczynie, — Boże świeć jego duszy — i mieszkam na zamku praojców, kilka godzin drogi od zamku Pani.“

„A obiecujesz mi, często mnie odwiedzać i udzielić mi twej pomocy?“

„Zawsze jestem gotów dla usługi Pani; skoro mnie potrzebujesz, poślij gońca do Tęczyna.“

„Poco gońca, szlachetny Panie? — przybądź tak rychło jak możesz.“

Sygfryda postawiła dzban miodu i spory kawał pieczeni przed Jerzym, przymuszała do jedzenia i picia, i obsypała go pochlebstwami tak sowicie, że poczciwy a niedoświadczony młodzieniec byłby utonął, gdyby go Anioł Stróż nie był podpierał przypominając mu zmarłego ojca, matkę i Marysię.

Powracając do domu, rozważał sobie Jerzy Szlachecki wszystko, co na zamku Zabrzeskiego był usłyszał lecz rozumieć nie mógł, co prawda a co fałsz.

Marysia mówiła mu, że ojciec w domu, Sygfryda zaś przeciwnie opowiadała, że Zabrzeski wyjechał na wojaczkę, a że córka Zabrzeskiego dawno umarła. „Pani Zabrzeska“ — mówił Jerzy sam do siebie — „nie kłamała, o tem mnie przekonały jej łzy, jej czułość, jej dziwne dla mojej osoby przywiązanie — Uboga pani opuszczona, z nikąd nie ma pomocy! — lecz ja będę wiernym jej opiekunem, a ktoby ją skrzywdził, pozna mnie Jerzego, wiernego potomka Szlacheckich.“

Wierzchowiec unosił go coraz dalej od Zabrza, lecz myśli jego co chwilkę uciekały do Sygfrydy i bawiły się z nią; słudzy Jerzego, z zadziwieniem spoglądali na panicza i nie mogli pojąć dziwnej odmiany, która się z nim stała. Dawniej panicz wesoły ciągle rozprawiał i żartował z towarzyszami, dziś milczy jak oczarowany i jedzie w myślach zatopiony, że nawet nie zważa na jelenie i sarny, które mu drogę zabiegają.

Przyjechawszy późno w nocy do domu, udał się Jerzy zaraz na spoczynek, lecz sen go mijał, a myśli bawiły się na przemianę dwóma obrazami; z jednej strony namiętna Sygfryda, ze łzami żebrząca go o opiekę, a z drugiej strony skromna postać Marysi, podobna do Anioła nadziemskiego.

———o———

MATKA — ANIÓŁ STRÓŻ.

Sygfryda, rozstawiwszy wszystkie sidła namiętniej kobiety ujęła Jerzego tak chytrze, że poczciwy młodzieniec niemógł się wybawić z sieci zdradliwych.

Nie poznał się ubogi na zdradzie a nigdy nie bawił się złą myślą, owszem zdawało mu się, że wspierając opuszczoną wdowę, pełni podług woli Bożej tylko powinność rycerzą chrześciańskiego.

I cóż go zachowało przed upadkiem?

Oto modły matki ukochanej na zamku Tęczyńskim i pobożnej Marysi w Krakowie, obie bowiem niewiasty nieustannie prosiły Matki Najśw. aby nie spuściła Jerzego z opieki swej macierzyńskiej.

A ponieważ i Jerzy codziennie o pomoc wzywał św. Anioła Stróża, więc szczęśliwie z każdego wyszedł niebezpieczeństwa.

Matka, niepokojąc się częstemi odwiedzinami syna u pani Zabrzeskiej, posłała po księdza Pawła do Krakowa, aby u niego zasięgnąć zbawiennej rady.

Na zamku zawitała wielka radość, strojono kaplicę i gotowano się na nabożeństwo i na św. Spowiedź, do której wszyscy mieszkańcy okolicy przystępowali, ile razy ks. Paweł zamek Tęczyński odwiedził, co się kilka razy w roku powtarzało.

Serdecznie witano oczekiwanego gościa, który dopiero ku wieczorowi nadjechał. „Serdeczne pozdrowienie przynoszę od Marysi“ opowiada ks. Paweł, — „nie uwierzycie, jak ją wszyscy kochamy dla jej skromności i pobożności!“

Słowa te mocno uderzyły Jerzego, zmieszany zapłonął aż po uszy, nie tak z radości, jak raczej ze wstydu, że w ostatnich czasach zgoła był zapomniał o dziewicy, którą sobie w sercu był poślubił za małżonkę.

„I cóż to, że mi pan Jerzy ani nie dziękuje za pozdrowienie od tak zacnej panienki?“

Jerzył zakrył twarz dłońmi, lecz nagle rzuca się do nóg matki wołając: „Zgrzeszyłem matko! Ojcze wszystko wyznam przed tobą!“

„Dzięki Bogu, synu mój,“ — odzywa się kapłan — „przyznanie się do winy jest pierwszy krok do nawrócenia się; jutro przystąp do spowiedzi św.“

„Nie jutro mój ojcze“ — odpowiada Jerzy w pokorze — dziś wyznam winę moją przed matką najdroższą, abym od niej zyskał przebaczenie, niżeli przystąpię do św. spowiedzi.“

„Cóż usłyszę? ‘ — szeptała matka przestraszona i usiadła na krześle; obok niej stał staruszek kapłan, pilnie słuchając na wyznanie Jerzego, który szczerze opowiadał, że przed Panem Bogiem ślubował sobie, pojąć Marysię za żonę, lecz że o tym ślubie w ostatnim czasie zapomniawszy, tylko o Sygfrydzie myślał i o jej względy się starał!“

„Mój Boże“ — rzekła matka — „czyliż nie pamiętałeś synu o tem, że mąż Sygfrydy może jeszcze żyje?“

„Powtarzała wciąż, że umarł, i ja chętnie uwierzyłem, chociaż mi sumienie szeptało, że to kłamstwo,“ odpowiedział Jerzy.

„A czyliż macosze nie oznajmiłeś, że córka Zabrzeskiego żyje ocalona w Krakowie?“ — pyta się ks. Paweł.

„Nigdy przed Sygfrydą nie wspomniałem o Marysi.“

Po długiej chwili milczenia, rzekł ks. Paweł: „Synu, dziękuj Matce Najśw. i twemu Patronowi św., że cię ocucili z marzenia grzesznego, które cię mogło doprowadzić do upadku najokropniejszego. Staraj się naprawić złe, a oznajmij Sygfrydzie, że Marysia żyje i że ją pragniesz pojąć w małżeństwo.“

„Jeszcze dziś to uczynię,“ odpowiada Jerzy.

„Dziś już za późno, bo noc nadeszła; jutro możesz wypełnić przedsięwzięcie twoje.“

„A nabożeństwo jutrzejsze?“ pyta się matka.

„Odłożymy na pojutrze“ — rozstrzygł ks. Paweł. — „Teraz zmówmy modlitwę wieczorną.“

Jerzy zwołał czeladkę a podług zwyczaju ówczesnego wtorowali wszyscy modli wy wieczorne, które pobożny kapłan głośno odprawiał.

———ooo———

Zdradziecka chytrość Sygfrydy.

Wiadomość, że Marysia żyje w Krakowie a że Jerzy, którego namiętnie kochała, weźmie nieznośną jej pasierbicę za żonę, jak grzmot z jasnego nieba przestraszył Sygfrydę, lecz ukrywając złość serca, udawała największą radość z ocalenia Marysi a nareszcie prosiła Jerzego, aby wraz z nią jechał do Krakowa.

„A więc zezwalasz na nasz związek szlachetna Pani?“ — pyta się rozczulony Jerzy.

„Mój Panie“ — udawała Sygfryda — „byłeś mi opiekunem przez kilka tygodni, czyliż mogę lepiej się odwdzięczyć mojemu przyjacielowi, jak przez to, że pełniąc życzenia serca jego, oddaję mu najukochańszą córkę za żonę?“

„Jakże ci się odwdzięczę, Pani najszlachetniejsza!“ — zawołał Jerzy, upadając do nóg Sygfrydy, która zakrywszy twarz dłońmi, wyszła do pobocznej komory. Tam się rzuciła na łoże, płacząc od złości i nienawiści, lecz nagle zerwała się z pościeli, a otarłszy łzy, stanęła w groźnej postawie na pośród alkierza złowrogi wzrok rzucając na wszystkie strony.

(Ciąg dalszy nastąpi).

A. DROŻYŃSKI

PIWA, WÓDKI, WINA i LIKIERY krajowe oraz importowane.

Salun i Restauracya

Zimne i Gorące PRZEKĄSKI. Usługa uprzejma.

2417 Penn ave.

R. W. RAMSDEN, PLUMBER.

Zakłada pompy, wanny kąpielowe, rury, wodociągowe i gazowe, — po nizkich cenach. —

1913 PENN AVE.

W. STEFANOWICZ,

2812 PENN AVENUE.

Salun i Restauracya

Chcesz się napić dobrych trunków i najeść się dobrze — udaj się do dobrze znanego obywatela.

Usługa Prawdziwie Polska.

Fallert

Fotografista

Fotografujemy przy elektrycznym świetle, nie potrzebujemy słońca.

OTWARTE w sobotę do 9,30 wieczór, w niedz. do 5-ej popołud.

1207 Carson St. S. S.

R. MATUSZEWSKI,

— PIERWSZORZĘDNY —

SKŁAD RZEŹNICZY.

Mięso świeże i wędzone. — Towar jak najlepszy, niskie ceny.

1909 PENN AVENUE.

FOTOGRAFIE.

Wyrabia najlepsze i najtrwalsze Fotografie — Ślubów. Grup weselnych, Familijnych, Grup towarzyskich i Dzieci, półpiersia, figury całe robi w różnych wielkościach najpiękniejszych najmodniejszych fasonach znany ogólnie Fotograf

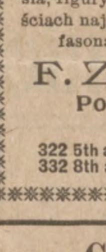
F. ZJAWINSKI,

Polski Fotografista

DWIE GALERYE.

322 5th ave. — McKeesport, Penna.

332 8th ave. — Homestead, Penna.

GDY cierpicie na Cholerę, Cholerynę Biegunkę, Ko'iki Painters Colic, na Letnią Chorobę. Spazmy, Boleści brzucha i inne, gdy dzieci cierpią, na rozwolnienie używajcie Dr Laudera Absolute Specific najlepsze lekarstwo familijne. Żądajcie te od aptekarza lub przyszlemy je poeztą. CENA 25c i 30c. Adres:

Ch. Lauder,

ALLEGHENY, PA.

FR. GALLANT,

Polski Kontraktor — i — Budowniczy.

Buduję domy, szkoły, kościoły i podejmuje się wszelkiej reperacyi, jako to: kopanie sklepów, cementowanie, przeprowadzanie domów i w ogóle wszelkiej pracy w zakres Budownictwa wchodzącej.

Prace wykonuję tanio i dobrze.

ADRES: **4065 Liberty st.** Pittsburg, Pa.

Telefon: P. & A. 1091 L.

BARRY HOUSE

50 Pokoi z wszelką obsługą.

Ma na składzie krajowe i importowane trunki oraz wonne cygara.

Piękna chłodna jadalnia.

ZIMNE I GORĄCE PRZEKĄSKI.

2943-45 Penn Ave.

FARMY w Clark County Wisconsin przy Miasteczku OWEN,

gdzie grunt jest dobry, klimat zdrowy roboty pod dostatkiem, warunki kupna bardzo przystępne bo można dostrć na łatwe wypłaty. Targ jest dobry na wszystko co można uchować. Polaków w okolicy jest dużo i prawie wszyscy się dobrze mają. Kościoły i szkoły są blisko tych gruntów.

Po bliższe informacye z głoście się do: EDMUNDA SZAJKOWSKIEGO, 2593 MILWAUKEE AVE. CHICAGO ILL.

— Chcesz wiedzieć, co się dzieje w świecie? Zapisz sobie „Wielkopolanina“!

— Chcesz robić dobry interes, ogłaszaj się w Wielkopolaninie.

MAŁE POCZĄTKI

Każda poważna choroba ma mały początek. A w dziewięciu wypadkach na dziesięć początek ten jest w kiszkach lub organach trawienia. Jedna choroba toruje drogę dla wszystkich innych.

Czy tracicie energię życiową? Czy wasz język jest lekko obłożony? Czy macie ból głowy? Czy trawienie zdaje się być za powolnem? Czy doznajecie czasem zawrotu głowy? Czy cierpicie na zatwardzenie?

Jedynym sposobem, aby się pozbyć wszystkich tych symptomów, jest brać

SEVERY

BALSAM ŻYCIA

Działanie tego lekarstwa na organizm jest cudowne. Ci, którzy go używali, pozyskali nowe siły, a osobom starszym daje on uczucie odnowionej młodości i przywraca prawdziwie zdrową działalność wszystkim organom ciała. Cena 75c

„Otrzymałam pański Balsam Życia i jestem z niego zadowolona. Cierpiałam na dolegliwości żołądka, lecz po używaniu pańskiego lekarstwa przez dwa tygodnie jestem zupełnie zdrowa. Będę teraz zawsze trzymała w domu Severy Balsam Życia“.

Mrs. Thomas Ligman, Aniwa, Wis.

„Z przyjemnością mogę powiedzieć, że pański „Balsam Życia“ działa zadziwiająco i polecam go wszystkim w tej okolicy. Jeżeli tylko czuję boleści wewnętrzne, biorę dozę pańskiego Balsamu Życia i czuję się lepiej natychmiast. Dzięki serdeczne za Pańskie doskonałe lekarstwo i akuratność“.

Marcin Ramuta, Coalgate Colo

Gdy tylko krew się zanieczyści, to zaraz osłabia czynność rozmaitych organów ciała ludzkiego. Z tego często powstają jakieś niebezpieczne choroby, jak szkarlatyna, nabrzmienie gruczołów, wrzody, karbunkuły, szkrofuły, salt rheum. róża, wyrzuty, i choroby skóry

SEVERY CZYŚCICIEL KRWI

pokonywa wszystkie te przypadłości. Oczyszcza on krew i usuwa przyczynę. Odnawia on i wzmacnia płyn życiowy — krew. Cena $1.00.

We wszystkich aptekach. Porada lekarska darmo.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

ŻMIJECZNIK.

Najskuteczniejszy i najlepszy środek przeciw Reumatyzmowi, Bolenie krzyża, Neuralgii, Katarowi, Bólowi głowy, Zaziębieniu, Bólowi gardła i Kurczom.

LEKARSTWA POLSKIE wyleczyły tysiące, uzdrowią i ciebie.

Spis i Ceny Polskich Lekarstw, które można dostać u każdego sztornika.

Egiuterro No 1	25c
Egiuterro No 2	50c
Żmijecznik	25c
Krople Maciczne	35c
Maść Niedźwiedzia	25c
Trojanka	25c
Liniment dla dzieci	25c
Lekarstwa na kaszel ostry	25c
Lipowy Balsam na Płuca	25c
Anty Lakson dla dzieci	25c
Proszki od robaków dla dzieci	25c
Proszki od robaków dla dorosłych	35c
w oda od Boleści Ocz	25c
Ogniociąg na Poparzenie	25c
Krople Żołądkowe	25c
Lekarstwo na zatrzymanie Krwawej Biegunki dla dorosłych	75c
Nowa kuracya Reumatyzmu	$3.50c
Lekarstwo na niestrawność	50c
Proszki na uśmierzenie bólu głowy	10c
Krople na ból zębów	10c
Maść przeciw psuciu się i poceniu nóg	25c
Żelazny Wzmocniciel Zdrowia	50c
Lekarstwo na uspokojenie dzieci	25c
Lekarstwo na odciski czyli nagniotki	15c
Gryp Kiur	$1.25
włos-Ochron	50c
Proszki na Wątrobę	35c
Rekosiek	25c
Kinder Balsam	25c
Krople Bobrowe	50c
Łagodnik	$1 00
Odnowiciel Krwi	$2.00
Nerwocisz	$1.00

Specyalne Leki przyrządza podług dokładnego opisu choroby. — Załączcie 2c. markę pocztową i piszcie do:

Albert G. Groblewski, 111 Main Street PLYMOUTH, PA.

Potrzeba: Na każdą okolicę, gdzie jeszcze nie ma, potrzeba mi dobrego Agenta w celu rozpowszechnienia Żmijeczniku Lekarstw Polskich. Napiszcie po warunki.

JAN RATAJCZYK, — Salun i Restauracya. — 1319 PENN AVENUE. Wyborne napoje. — Ciepłe przekąski, wyborowe obiady

W. DOGONKA, KONTRAKTOR i BUDOWNICZY. 124-42nd Str., — Pittsburg, Pa.

J. GRABOWSKI, SALUN I RESTAURACYA. 1441 Penn Ave. Zawsze świeże piwo. Dobre cygara.

THEO. DEELEY, PLUMBER, zakłada pompy, wanny kąpielowe, rury wodociągowe i gazowe, — po możliwie niskiej cenie. — 3250 Dickson ulica.

Grocernia Skład rzeźnicki. 2005 Penn Avenue. W pierwszorzędnym składzie rzeźniczym oraz w grocerni, znajdziecie zawsze świeże wędliny, słoninę, szynki, kiełbasy własnego wyrobu, jak i wiktuały spożywcze, — POPIERAJCIE RODAKA! — IGNACY OSTROWSKI.

F. A. PIEKARSKI Polski Adwokat Ofis: St. Nicholas Building 450 — 4th Ave. Pittsburg, Pa. Wieczorem od godz. 7ej. 1305 Carson ul. South Side,

Salun i Restauracya, JAN D. KLAWON, Prop. 1519 PENN AVENUE. Salun mój zaopatrzony w najrozmaitszego gatunku napoje, jako to: Wina, Likiery, Wódki i Piwa.

Najnowszy Wynalazek. Najniezawodniejszy środek na porost włosów i zapobiegający wypadaniu. Porada darmo! Adres: Prof. J. M. Brundza, Brooklyn, N. Y.

TELEFON P. & A. 310 — Bell 1787 Grant. JOHN KEARNS, Skład Wyśmienitych WIN, WÓDEK i LIKIERÓW. 1539 PENN AVENUE.

DOBRA ROBOTA. NISKIE CENY. JOSEPH IRLBACHER, CZYSCI NAPRAWIA i ODPRASOWUJE UBRANIA. Po zniżonych cenach. nar. 37ej i Butler ul. Pittsburg, Pa. OBA TELEFONY.

Paweł Skonieczny, 3549 Brereton Ave. Sprzedaje tanio loty i domy. Loty od $500 do $1000; domy od $1500 do $4000.

ANTONI JAWORSKI, Pierwszorzędny WYRĄB MIĘSA (BUCZERNIA) 3208 Dickson ul. Ma na składzie zawsze świeże Mięso i Wędliny. Usługa uprzejma i szybka. Waga uczciwa. Popierajcie Rodaka!

CZYTAJCIE „WIELKOPOLANINA.“

OPŁACI się wam oddawać waszą bieliznę do prania DO BARNES LAUNDRY CO. jeżeli chcecie mieć dobrą pracę. TROY LAUNDRY, 30 S Penn Ave. PITTSBURG.

Galingera bargain store 1200 Penn Avenue. 1200 Zeg. Elgin i Waltham 3.75 i wyżej. Złote Pierścienie Slubne 1.50 i wyżej. Pierścienie z prawdziwymi dyamentami, szpilki i spinki od 3.95 i wyż. Skrzypce, Gitary, Mandoliny, od 1.65 i wyżej. Bassy od 7.75 i wyż. Pożyczamy pieniądze na zastaw na 5 pr

M. SZELĄG Pierwszorzędny WYRĄB MIĘSA (BUCZERNIA). 318 Hancock St. Mięso świeże i Wędliny. Usługa uprzejma i szybka. Waga uczciwa. Poleca się poparciu Rodaków.

Hotel Merkle, Charles Merkle, właśc. Najlepsze Piwa, Wina, Wódki, i likiery. Najsmaczniejsze przekąski. 1521 Penn Ave. TELEFON: P. & A. 717 MAIN

Chas. Brosky, POLSKI HOTEL, Importowane i Krajowe Wina, Likiery, Brandy, rozmaite piwa i wonne cygara. PIERWSZORZĘDNA RESTAURACYA w której zawsze dostać można polskie obiady Usługa grzeczna i skora. 2734 PENN AVENUE.

KUPUJ Swieże Lekarstwa — u — Vilsack Drug Co. Świeże leki! Najniższe ceny. Ceny zniżone na wszystkie Lekarstwa. Vilsack Drug Co. Róg Penn ave., i 29 ulica.

Dążmy do oświaty.

„Lecz zaklinam was, niech żywi [nie tracą nadziei,
I przed narodem niosą oświaty [kaganiec“.
J. Słowacki.

Dwuwiersz powyższy, wypowiedziany przez jednego z naszych największych poetów, — który spoglądając swego czasu na nieszczęścia Ojczyzny naszej; przewidział doskonale, czego narodowi potrzeba, aby tenże naród aczkolwiek zgnębiony, uciskany, ustawicznie prześladowany — nie zginął. Dla tego to nasz wielki geniusz woła z całej piersi: Zaklinam niech żywi nie tracą nadziei! Chce przez to powiedzieć, że kto ma choć trochę życia i czucia w sobie, niech nie rozpacza, lecz raczej puści w niepamięć błędy narodu minione, a chwyta kaganiec oświaty i niosąc go płomiennym przed innymi, oświeca im drogi, którzy nieraz mimowoli dźwigają zasłonę ciemną na oczach, duszy i serca, a jako tacy, łatwo z drogi, którą kroczyć powinni, zboczyć mogą.

Ponieważ dwuwiersz powyższy tak rzeźwo i dobitnie do serca nam przemawia, pozwólmy sobie zatem, nieco bliżej przejrzeć się temuż i zastanowić nad treścią i znaczeniem powyższych wyrażeń.

Zaprawdę, wielką miłością musiało pałać serce naszego genialnego mistrza pióra, ku ojczyźnie i rodakom, kiedy, zrozumiawszy czem dla nas miała być w przyszłości oświata, nie prosi delikatnemi słowy, lecz grzmi dobitnie: „Zaklinam! niech żywi nie tracą nadziei“. A więc twierdzi niejako temi słowy, że naród polski zachwiał się, upadł, lecz żyć jednak nie przestał. Wzywa nas, że tak powiem, do walki, kto żyje i ma choć iskierkę nadziei, walczyć nie przestanie. A my właśnie, jako naród, żyjemy, bośmy zachowali religię i język ojczysty. Nas nie może połknąć i strawić wroga nam „t r ó j c a“, tak jak strawili Rzymianie Hellenów. Wrogowie nasi już stępili poniekąd szpony swej zajadłości, na tarczach wytrwałości i poświęcenia się naszego. Najlepszym dowodem tego są młode serduszka we Wrześni i podziś dzień haniebna walka ze strony rządu pruskiego z polskiemi dziećmi. Pod moskalem zaś, gdy tylko błysnął ukaz tolerancyi religijnej w państwie rosyjskiem, tysiące Unitów zrzuciło jarzmo narzuconej im szyzmy. Przypatrzywszy się dziejom porozbiorowym, trzeba przyznać, że mimo utraty znaczenia politycznego, z innej strony naród nasz nabrał znaczenia; Literatura nasza wzbogaca się z dniem każdym. Wyższa oświata to główny przedmiot rozpraw — (niestety, tylko rozpraw przeważnie). Gwiazda za gwiazdą ukazuje się nam w ciele rodaka lub rodaczki i przyświeca swą sławą. Takie gwiazdy spostrzegamy na wszystkich prawie horyzontach, literatury, muzyki, sztuk pięknych itp., itp. Czyż, wzrastając w ten sposób, mamy uważać się za umarłych, lub tracić nadzieję zwycięstwa? Nie ani na chwilę nawet!

Dalej, następne wyrazy dwuwiersza brzmią: „przed narodem niosą oświaty kaganiec“. Jak powyżej zastanowiliśmy się nad żywotnością naszą, tak tutaj właśnie nad sposobami utrzymania tego życia. Różne są pokarmy dla rozmaitych istot żyjących. A mówiąc tutaj o narodzie, wiemy z doświadczenia, że naród, nie mający sposobu zażywać pokarmu oświaty, jest nader chwiejnym, słabym i duch tego narodu znajduje się na płaszczyźnie pochyłej, po której wybić się na wyżyny nie potrafi. Chcąc zatem, by dany naród był dzielnym, pewnym siebie i ludzkości pożytecznym, trzeba, by on odżywiany był należytem mu pokarmem, a takim jest o ś w i a t a.

Zachodzi tedy pytanie, dlaczego tylko oświata ma być tak doniosłym czynnikiem w narodzie? Odpowiedź na to jest: Bo oświata czyni naród religijnym, sprawiedliwym, walecznym, łagodnym, potężnym. Czyni naród religijnym; kto jest prawdziwie religijny, ten kocha Boga, a tem samem już kocha i i Ojczyznę swoją. Czyni oświata naród sprawiedliwym; a jako taki, będzie postępował tylko drogami prawemi, nie splami się zbrodnią wobec ludzkości. Dalej czyni go walecznym; obywatel takiego narodu nie będzie walczył jako niewolnik lub żołdak pędzony knutem, lecz z ideą w sercu, że walczy za najświętszą sprawę w obronie matki, ojczyzny swojej. Wreszcie czyni naród łagodnym; gdyż łagodność narodu pielęgnuje w łonie swem tylko to, co jest szlachetne, wzniosłe, a obfitując w te wszystkie przymioty, będzie dany naród tem samem potężnym. Bo pod p r a w d z i w ą o ś w i a t ą narodu, winniśmy rozumieć nie tylko samo wyższe wykształcenie, lecz równocześnie także udoskonalenie zwyczajów i obyczajów. Nie możemy tedy powiedzieć, że w Rosyi kwitnie oświata, bo to naród jeszcze na pół azyatycko dziki, nie całkiem ucywilizowany jak i inne tem podobne narody. Stąd wnosić możemy, że Słowacki wzywając do niesienia kagańca oświaty, miał na celu ową prawdziwą oświatę. Zważywszy te powyższe uwagi, przekonujemy się, czem jest oświata dla narodu; a będąc o tem przekonanym, nieśmy ten kaganiec wysoko i wytrwale, dolewając nieustannie oliwy,— by płonąć ani na chwilę nie przestał.

Może ktoś powie, że przecież oświatę mogą szerzyć tylko uczeni, inteligencya, wielcy i sławni artyści, a może i księża, będąc już niejako świecznikami warstw niższych. Nie pod tym i temu podobnym względem o wyjątkach mowy być nie może, bo to jest sprawa ogólna i święta, a jako do takiej, zobowiązany jest każdy członek danego społeczeństwa. Przypatrzmy się tedy jak też spełnia wyższa sfera swe pod tym względem obowiązki. Najpierw artyści, ta chluba harodu naszego. Potężny H. Sienkiewicz, nie pobocznie lecz wprost pracuje nad oświatą, bo w swym cudnym języku przedstawia nam w artystyczn. dziełach, jak unikać tego, w czem nasi praojcowie błądzili, a z drugiej strony poucza i oświeca jak postępować nadal. Muzycy nie tylko wprawiają w podziw świat cały swym artyzmem, lecz czynem dowodzą, że są Polakami. Mistrze pędzla i dłuta swemi arcydziełami starają się podnieść znaczenie i cześć narodu, byśmy z chlubą mogli zawsze wspominać, żeśmy Polakami. Głos polski w śpiewie rozbrzmiewa po całym świecie wielkim echem przypominający nam dźwięki języka naszego. Inteligencya nasza pracuje o ile może, już to jako profesorowie lub urzędnicy, — walcząc z wrogimi nam rządami, pod trzema zaborami. Księża, ci nie ustępują pod tym względem. Owe szkoły parąfialne, tu w Ameryce, ta tarcza spiżowa, chroniąca od wynarowienia się; towarzystwa kościelne, kółka literackie i amatorskie, urządzane obchody patryotyczne i przedstawienia teatralne, na tle dziejów historyi naszej, to wszystko prawie praca i zabiegi kleru naszego, by nas tu na obczyźnie zagrzewać do czynu i pamięci o matce ojczyźnie. Widzimy zatem, że wyższa sfera bynajmniej nie próżnuje, lecz bezustannie podnieca w nas zapał i dobre chęci. A razem wszystko wziąwszy, widzimy w tem znaczny postęp w p r a d z i w e j o ś w i a c i e.

Poznawszy więc jak pracują ci, którzy uważani są przez nas za ludzi, należących do wyższej sfery, zapytajmy teraz samych siebie, jak i o ile też pracujemy w tym kierunku? Może ktoś sobie pomyśli, czytając to, — „toć jabym szerzył oświatę, gdybym to tak był nieco więcej okrzesany, umiał choć poprawnie pisać, ale tak, będąc samemu ciemnym poniekąd, niepodobna drugich oświecać“. — Przyjacielu tak nie jest, bo prawdziwa oświata nie na samych naukach polega tylko, lecz równocześnie na uszlachetnianiu się wzajemnem, a to szerzyć można bez wyższego wykształcenia, mając tylko dobrą wolę i zalety wzniosłe. Stąd wypływa wniosek, że kto jest z gruntu cnotliwym, żyje i zachowuje się zawsze i wszędzie wzorowo i przykładnie, już tem samem przyświeca tym, którzy błądzą po bezdrożach. Niechże tedy rodzice dzieciom, przełożeni poddanym, starsi młodszym świecą cnotliwem życiem, godnymi naśladowania przykładami, pouczając ich tylko o tem, co jest wzniosłe i godne Polaka, a nie dawają zgorszenia młodym latoroślom, to mogą zdziałać więcej niż niejeden autor kilku książek; jak łacińskie przysłowie mówi, że „verba docent, exempla trahunt“ to znaczy: słowa uczą, a przykłady pociągają. Więc czynem i przykładem świecić można i światło to jest najkorzystniejsze, bo najlepiej oddziaływa na umysłach, a siejąc takie ziarno na naszą młodą jeszcze glebę, możemy byś pewni obfitego plonu w przyszłości.

Dobry mamy zwyczaj, — a zwłaszcza tu w Ameryce wspominać dosyć często o patryotyzmie zasługach i wielkich czynach Kościuszki i Pułaskiego. Prawda, że wielcy i zasłużeni są ci mężowie, lecz odważę się tu powiedzieć, że człowiek, któryby się podjął wykorzenić po dły nałóg pijaństwa, tak swawolnie wśród ludu naszego grasujący, a osiągnąwszy cel, bez jednej kropli krwi rozlewu, wystawiłby sobie nie mniej trwały pomnik, jakim jest kopiec Kościuszki pod Krakowem, lub inne, na cześć tego wielkiego męża wystawione pomniki. To samo dałoby się powiedzieć o tym „trądzie“, który nas jeszcze dotąd prześladuje — o niezgodzie. Jest to jeden z najgłówniejszych czynników, które popchnęły ojczyznę naszą do upadku, a myśmy stąd ponieśli niepowetowane klęski, mimo jednak to, nie możemy jeszcze dotąd pozbyć się tej brzydkiej „choroby“.

Jest niepodobieństwem, ażeby jakikolwiek naród składał się z samej tylko inteligencyi, ludzi uczonych. Więc też starajmy się na swój sposób pracować dla dobra drugich, nie zapominając i o tem, że nam wykształconych potrzeba jak najwięcej, To też nie zaniedbywajmy sposobności łatwego się wykształcenia tu, w tym wolnym kraju. Im będzie liczniejsza inteligencya, tem łatwiej dopniemy celu.

Naprzód tedy Rodacy! Jak kto może niech pracuje nad sobą i innymi. Jest ta chwalebna praca i korzystna, więc w myśl naszego geniusza, oświecajmy się wspólnie. Niechaj ci, którzy dotąd pracowali już nie mało dla narodu, i nadal wytrwale postępują naprzód; ci zaś, którzy jeszcze mało, albo wcale nic nie zdziałali, niech nie usuwają się od przykładania cegiełki do budowy gmachu — wolności naszej — wznoszącego się z gruzów, choć powoli co prawda, lecz stale.

Jeżeli więc tak będziemy rozumieć p r a w d z i w ą o ś w i a t ę i takową należycie cenić, a ceniąc będziemy ją w sobie zaszczepiać, to możemy być pewni, że w ten sposób wybijemy się na wyżyny, jako naród humanitarny, a przy pierwszej sposobności zrzucimy krępujące nas od lat kilkudziesięciu jarzmo niewoli.

Szczęsny M.

AGENCI „WIELKOPOLANINA“

Agentami „Wielkopolanina“, upoważnionymi do zapisywania abonentów, do zamawiania ogłoszeń i robót drukarskich dla „Wielkopolanina“ i do kolektowania wszelkich należności za prenumeratę, ogłoszenia i druki, są następujący panowie:

—ooo—

Pittsburg, Pa.
Józef F. Kozakiewicz.
F. Szarejko, 2711 Pen ave.

—ooo—

South Side.
A. Dolata, 2315 Mission str.,
A. Kaczorowski, 84 — 15 st.,
J. Kopera, 1817 Fox Alley, S. S.
S. Krantz, 2631 Josephine str.,
J. Maciejewski, 145 Pius str.,
S. Nowakowski, 5 Birmingham,
J. Pilarski, 37 Welsh Road, S. S.
T. Pilarski, 42 Welsh Road, S. S.

—ooo—

Barnesboro, Pa.
V. J. Pedracki.
Braddock, Pa.
F. Kanarkowski, 852 Talbot ave.
Carnegie, Pa.
A. Wodziński, box 967.
J. Świtała, 9 Orchard st., Glendale.
Claridge, Pa.
John Bush.
De Lancey, Pa.
J. Zdrajkowski.
Duquesne, Pa.
W. Gaca, 101 Medeow street.
Erie, Pa.
W. Filipowski, 529 E. 14 st.
Everson, Pa.
K. Firlik.
Ford City, Pa.
F. Sporny, box 142.
Forest City, Pa
M. Wiśniewski, box 551.
New Kensington, Pa.
S. Nadolski. 1129 3rd ave., 11 st.
Glassport, Pa.
F. Królikowski.
Mount Carmel, Pa.
R. W. Rosiński, 439 — 5 st.
J. Kaźmierczak, 213 Walnut st.
Nanticoke, Pa.
F. J. Elbert, Market st.
New Castle, Pa.
A. Laski, 514 Jefferson st.
North Braddock, Pa.
V. Wiśniewski.
Shamokin, Pa.
P. Wachowiak, 901 Hemlock st.
Sharpsburg, Pa.
L. Handzlik, 20 Bridge st.
United, Pa.
W. Olmiński, box 35.
Vandergrift, Pa.
H. Kamiński.

—ooo—

Alpena, Mich.
M. Snigurski, 301 — 11 st.
Argenta, Ark.
M. P. Wilkiewicz, 316 W. 7 st.
Ashton, Neb.
T. Jamrog.
Bay City, Mich.
A. Michalak, 708 Van Buren st.
Brenham, Texas.
J. Nowak.
Brooklyn, N. Y.
W. Grochowski, 299 Oakland st.
Chicago, Ill.
F. Świadek, 8341 Ontario ave.
Częstochowa, Texas.
A. Zajonc, Post Master.
Detroit, Mich.
M. Wasielewski, 385 Grandy ave.
J. Iwanicki, 780 Mitchel st.
Dunkirk, N. Y.
A. J. Papierski, 23 Genet st.
Falls City, Texas.
J. W. Szałwiński.
Gaylord, Mich.
W. Mankowski.
Grand Rapids, Mich.
T. Haraburda, 161 Fourth st.
Isadore, Mich.
M. Brzeziński,
J. Rosiński, Jr., Post Master.
Lockhart, Texas.
T. Szałwiński, R. F. D. No. 21.
Manitowoc, Wis.
A. Zondała, 25 & Washington st.
Marchee, Ark.
N. Malachowski, Post Master.
Pulaski, Wis.
M. Witczak.
Radom, Ill.
J. Brzeziński.
St. Hedwig, Texas.
A. Strzelczyk.
West Warren, Mass.
L. Topór, P. O. Box 185.
Wheeling, W. Va.
J. Turczyński, 4412 Wetzel st.
Yorktown, Texas.
A. J. Styra.

Dr. Regans Medical Co., 720 Penn Ave., Pittsburg.

Medyczna Kompania posiadająca w ofisie po polsku mówiących lekarzy, egzaminrwanych w kraju, z którymi można się rozmówić w rodzinnym języku. Jeżeliś jest chory na jaką chorobę przeczytaj uważnie to ogłoszenie, jeśli chcesz odzyskać zdrowie.

Tysiące ludzi cierpią latami na choroby które mogą łatwo być wyleczone gdyby mogl opowiedzieć swoje cierpienia w swej własnej mowie i gdyby się u nas leczyli. Gwarantujemy wyzdrowiente chorób wyleczalnych; my sami dostarczamy medycyn z własnego laboratoryum. Medycyny te importujemy ze starego kraju. Nasza kompania składa się z lekarzy, którzy mają długoletnie doświadczenie w szpitalach i którzy egzaminowani byli w sławnych uniwersytetach w starym kraju i byli w wojsku. Leczymy wszelkie wyleczalne choroby pod gwarancyą i wyleczyliśmy wiele takich chorób, których inni wyleczyć nie mogli. My nie prowadzimy żadnego humbugu i jeżeli widzimy, że choroba twoja jest niewyleczalna, to ci to zataz powiemy i nie chcemy nic od ciebie. Uczciwość jest naszą polityką. Mamy tysiące takich ludzi cośmy wyleczyli i ci nam poświadczą.

Naszą specyalnością są choroby sekretne u mężczyzn i kobiet.
Leczymy wszelkie choroby sekretne pod gwarancyą.

Nie dajcie się humbugować patentowemi medecynami i szumnemi ogłoszeniami, co obiecują wyleczyć wszelkie choroby. Gdyś chory, to wstąp do nas a my ci powiemy co ci jest; jeśli nie możesz przyjść to pisz do nas, a my ci odpiszemy w twej mowie i damy darmo poradę.

Dr. REGANS MEDICAL COMPANY, 720 PENN AVE.
GODZINY: Od 9 r. do 6 w. W Srodę i Sobotę od 9 r. do 9 w. W Niedzielę od 9 r. do 4 po poł.
Telefon P. & A. 2171 F.

POTRZEBA DZIEWCZĄT DO PRACY
— W PIEKARNI. —
Zgłosić się do:
WARD MACKEY Co., 3212 LIBERTY AVENUE. — 21 —

1907 TAPETY ✻ TAPETY 1907

Przeszło 900 gatunków Tapet w najpiękniejsze desenie po cenach od 3 centy za zwój (roll) i wyżej.

Nie kupujcie papieru tego (Tapet) nigdzie, dopóki nie obejrzycie mojego zapasu i doboru! Nasze tapety Was zadowolnią i oszczędzą Wam wydatku.

Towar uczciwy, Dobór rzetelny, Najniższe ceny!

Także wielka tańość u mnie na Rolosy, Zasłony do okien, Linoleum, Cer ty na podłogi i na stoły, Farby gotowe do użycia, Werniksy, Farby do podłóg. Pendzle itp.

3546 Butler St. M. H. Hager naprost 36 ulicy.
NAJSTARSZY TAKI SKŁAD W TEJ CZĘŚCI MIASTA.

50,000 KSIĄŻEK DARMO PRZEZ POCZTĘ,
Omawiających choroby męzkie szczególnie.

Ta książka zawiera wiele illustracyi i jest składem wiedzy tak dla młodych jak dla starych, którzy cierpią na osłabienie, nadużycia, nerwowe choroby, zatrucie krwi, reumatyzm, nerek lub pęcherza. Ona wskazuje, jak by można w tajemnicy i z powodzeniem wyleczyć się w domu.

Adresujcie: **DR. JOS. LISTER & CO., 40 Dearborn Street, P. A 11, CHICAGO, ILL., U. S. A.**

TELEFON: BELL 287-L, Grant.
Dr. J. H. HIEBER,
SPECYALISTA CHRONICZNYCH CHORÓB.
1705 PENN AVE., — PITTSBURG, PA.
Przyjmuje chorych od 8ej do 9ej rano, od 12ej do 2ej po południu i od 6ej do 8ej wieczorem.

LEKARZ ZE STAREGO KRAJU.
DR. M. KOWACZEWICZ
Leczy wewnętrzne i sekretne Choroby.
2627 PENN AVE., PITTSBURG, PA.
Przyjmuje chorych od 8-ej do 12-ej rano i od 2-ej do 7-ej wieczorem.

Bell 'Phone 1766 R Court — P. & A. 'Phode, 3982 F
Sławny Wielki Skład Napoi
JOZEFA FREEAUFA,
FRED KALINA, Mgr.
409 Water St., NAPRZECIW BALTIMORE DEPOT, Pittsburg.

NAZWA	CENY TRUNKÓW
Czerwona lub biała żytniówka	$2, 2.50, $3 galon
Czerw. lub biała stara żytniów.	$3.50, 4, 5, 6 „
Gin (Jałowcówka)	$2, 2.50, 3, 3.50 „
Borowica imdortowana	$1.50, za butelkę
Kminkówka	$2, 2.50, 3 galon
Anyżówka	$2, 2.50, 3, „
Czysty spirytus (alkohol)	$3, 4, „
Sliwowica	$2.50, 3, 3.50, „
Sliwowica importowana	$4, 4.50, 5, 6, „
Terkelica	$2.50, 3. 3.50, „
Terkelica importowana	$4, 4.50, 5, 6, „
Koniak	$2, 2.50, 3, 3.50, „
Koniak francuski	$4, 4.50, 5, 6, „

NAZWA	CENY TRUNKÓW
Jabłecznik (Apple Brandy)	$2, 2.50, 3, 3.50, 4, „
Likier (Roztopczyn)	$2.70, 3, „
Likier (Rozelisz)	$2.50, 3, „
Jamaika Rum	$2, 2.50, 3, 3.50, „
Jamaika Rum importowany	$4, 5, 6, „

WINA KALIFORNIJSKIE

Czsrwone i biale wino stołowe	$1.25, 1.50, 2 galon
Port i Sherry	$1.50, 2, 2.50, 3, „
Muszkatłowe i tokajskie	$1.50, 2, 2.50, 3, „
Malaga i Eadera	$1.50, 2, 2.50, 3, „
Blacberry	$1.50, 2, 2.50, 3, „
Żołądkowe gorzkie	$2, 2.50, 3,

SZAMPANSKIE $1.50, 2, 3 ZA BUTELKE.

Mam na składzie rozmaite węgierskie, francuskie, niemieckie, hiszpańskei i włoskie wina w wielkim wyborze. **Pieniądze trzeba posyłać na Money Order** lub w registrowanym liście. Zamówienia od $5 i wyżej odstawiamy bezpłatnie. Listy adresować:
JOSEPH F. FREEAUF, 409 Water St., Pittsburg, Pa.

—Pamiętajcie o—
Polskich Sierotkach
W EMSWORTH, PA.

Jedyna Polska
LECZNICA
w Pittsburgu.

By zaradzić dawno odczuwającemu się brakowi prawdziwie Polskiej Lecznicy, w którejby chorzy Polacy znaleźli rzetelną poradę i pomoc, założoną została **Jedyna Polska Lecznica**, pod kierownictwem Polaków, którzy studya swe ukończyli i dyplomowani zostali w Europie i w tamtejszych szpitalach i zakładach leczniczych nabyli szerokiej praktyki i wiedzy.

To też śmiało powiedzieć możemy, że Lecznica nasza nie ma równej sobie pod żadnym względem, tak co do należytego traktowania chorych, badania chorób, porady i opłaty za leczenie. Kto raz tylko porady naszej użyje, ten niezawodnie będzie zadowolony, bo jeśli tylko jest możebnem, co najlepsza wiedza lekarska wskazuje i uczy, — uczynimy, by choremu zdrowie, rzecz najdroższą na świecie, — przywrócić

Szybko, Gruntownie i często bez Przerwy w Pracy.

W badaniu chorych pomocne nam są kosztowne maszyny i instrumenta, jak n. p. Aparat do leczenia Reumatyzmu, Neuralgii, Bolów w kościach itd.

Aparat rzucający światło Roentgena, pozwala nam badać wnętrze chorego, tak, iż widzimy jak na dłoni stan serca, płuc, nerek, wątroby i wogóle wszystkich organów człowieka.

Lecznica nasza zaopatrzona jest we wielki zapas najrozmaitszych lekarstw zawsze czystych a świeżych, a więc skutecznych.

Jeśli potrzebujecie porady lekarskiej, zwróćcie się do nas z całem zaufaniem, bośmy wasi Rodacy.

Na listy w okolicy odpowiadamy natychmiastowo.

Leczymy niezawodnie:

CHOROBY KOBIECE, upławy, boleści i ból w krzyżach.
CHOROBY SKÓRNE, krosty, wyrzuty, zaziębienia, puchliznę, świerzby, ograszkę itd.
CHOROBY ÓCZ, uszów, nosa, krtani gardłowej, gardła i jamy ustnej.
CHOROBY wewnętrzne, płuc, początek suchot wyleczymy zupełnie.
CHOROBY sercowe, jako to: bicie serca, raptowny przestrach, kolki w piersiach itd.
KAMIENIE na wątrobie, reumatyzm, bole głowy pochodzące z różnych przyczyn.
CHOROBY nerwowe, wyleczymy zupełnie.
CHOROBY pęcherza, ciężką urynę, kamienie w pęcherzu, zaziębienie nerek, zaziębienie żołądka.
CHOROBY żołądkowe, niestrawność żołądka, boleść w dołku nad żołądkiem, raka w żołądku wyleczymy zupełnie i taką metodą, która jest znaną tylko jedynie nam, dlatego, że mieliśmy duże praktyki i wykurowali-my tysiące osób.
CHOROBY zaraźliwe, choroby sekretne, zakażenie krwi wyleczamy sumiennie i tanio.
CHOROBY skrofuliczne i inne wyleczymy gruntownie.

Przyjdźcie i przekonajcie się. Adres nasz jest:
EUROPEJSKIE SANITARIUM
3613 Penn ave. Pittsburg, Pa.

Bacznosć Rodacy!

Wszyscy, którzy pracujecie w fabrykach, kopalniach, macie nad sobą bossów a chcecie mieć życie niezależne i być panami siebie — zwróćcie się z całem zaufaniem do mnie a ja Wam doradzę jak z małym kapitałem możecie urządzić swój własny dom. Bądźcie panami siebie. Mam na sprzedaż dużo ziemi uprawnej z domami, lub nieuprawnej, która się da łatwo uprawić.— Ziemia równa, bez kamieni, dobra woda, kanały przecinają farmy. Cena niska. Jest tam dużo Słowianów już zagospodarowanych, którym się dobrze powodzi i są szczęśliwi. Dobre urodzaje i bliskie rynki handlowe. Ziemia ta leży w stanie Virginia.

Zgłosić się pod adresem:
JOHN JELINEK, 1116 Pine Alley, BRADDOCK, PENNA.

Baczność Polacy!

Znany Lekarz Polski z Warszawy,
Dr. A. Wilinsky,
123 Main Street, — Springfield, Mass.

Specyalne badanie i leczenie chorób Męzkich, Kobiecych i Dziecięcych, jako to: Bóle i zawrót głowy, Opuchnięcie wątroby, Łamanie w kościach, Bóle reumatyczne, Żołądkowe i Niestrawność, Zatwardzenie, Bóle gardła, piersi i kaszel, Ból w krzyżach i choroby skórne:
Swierzb, Liszaje itd., a także wszelkie rany na ciele.
Zatem możecie śmiało udać się do Swego Rodaka
Telefon No. 1248 14.

Pennsylvania National Bank
Narożnik Penn i Butler ulicy pomiędzy 34-tą i 35-tą ulicą.

Kapitał i nadwyżka:
przeszło $370.000.

Jest to jeden z najpewniejszych Banków w Pittsburgu. — Płaci 4 dolary od sta od wkładek na dłuższy czas. — Wysyłamy pieniądze do starego kraju po niskich cenach — i sprzedajemy szyfkarty do i z Europy.

Godziny bankowe: codziennie od 9-ej rano do 3 ej po poł. — w sobotę od 9-ej do 12-ej w połud. i od 5-ej do 9-ej wieczorem.

I. J. SZCZYGIEL, Zarządca polskiego oddziału.
J. S. SEAMAN, Prezydent. R. M. DAVIS, Vice-prezydent.
S. M. BAUERSMITH, Kasyer.

Z PITTSBURGA i OKOLICY.

— **Zimna wiosna!** .. ..

— **Przymrozki i** szron mieliśmy tu jeszcze w poniedziałek i we wtorek; te zimna opóźnią wzrost zbóż i ogrodowizn i spowodują drożyznę.

— **Znowu** pięciu zabitych! — W stalowni Jones and Laughlin przy Second Avenue w Pittsburgu miała miejsce explozya gazu we wtorek o pół do szóstej; pięciu ludzi zostało żywcem upieczonych. Życie stracili: trzech „forejnerów", może polaków, nieznanego nazwiska i dwóch amerykanów: E. B. Willard superintendent odlewni i John West forman odlewni. Czterech robotników zostało przytem śmiertelnie poparzonych. W tej samej odlewni (Elisa Furnace) straciło życie zeszłej jesieni kilkunastu ludzi.

— **Przypominamy** Rodakom zamieszkałym w Pittsburgu i okolicy, że polscy studenci z Kollegium św. Ducha (Filareci) pracują oddawna usilnie nad przygotowaniem teatralnego Przedstawienia jakie odegrają wkrótce na korzyść Polskiej Ochronki w Emsworth. — Odegrają oni sztukę pod tytułem: „Jaskinia Potępieńca" i to: najprzód w Carnegie Hali w mieście Homestead, dnia 2go Czerwca, a później i w samym Pittsburgu, w śródmieściu, w teatrze Gayety, w poniedziałek dnia 10go Czerwca.

Zwracamy też uwagę Szan. Publiczności na zmianę dnia Przedstawienia w Gayety: przedtem głoszone było, że Przedstawienie odbędzie się dnia 9go Czerwca — lecz musiano dzień (datę) zmienić na 10go Czerwca z powodu przeszkód urzędowych, gdyż tego teatru nie chcieli studentom wydzierżawić na 9go, jako że to niedziela; więc Przedstawienie odbędzie się w Gayety w poniedziałek wieczorem dnia 10go Czerwca — Studenci (Filareci) mają nadzieję, że Szan. Publiczność licznie przybędzie na to Przedstawienie, — a warci są tego publicznego uznania, gdyż zawsze dobrze swoje role odgrywają, dochód na dobre polskie cele obracają i usilnie pracują nad zachowaniem między sobą polskiego ducha! — Brawo Filareci! Życzymy powodzenia!

— **Tutejsza policya** zabrała się ponownie do łapania psów i „maśierów" (mashers) to jest zdechlaków takich, co wystawają na narożnikach ulic i zaczepiają młode kobiety i dziewczęta Zeszłej niedzieli aresztowano kilkadziesięciu i skazano na znaczne kary pieniężne. Dobrze tak zdechlakom — Burmistrz Guthrie wydał też niedawno rozkaz, że wszystkim psom w mieście mają być koniecznie nałożone kagańce, aby ludzi nie kąsały.

Wydarzają się częste wypadki wścieklizny, więc kagańce są konieczne; każdy pies bez kagańca (muzzle) zostanie zastrzelony. Ostre prawo wyszło o psach i o ulicznikach!

— **W jednym** domu przy Steuben ulicy na West End w mieszkaniu rodziny Firewicz (?) ściągnęło małe dziecko **obrus ze stołu** wraz z naftową lampą zeszłej niedzieli. Powstały z tego ogień zniszczył Firewiczom wszystkie sprzęty i 400 dollarów pieniędzy. — Matka dziecka, chcąc z ognia ratować pieniądze, bardzo się poparzyła.

—**Na słowackich** chrzcinach przy ulicy McClure w Allegheny przyszło tej niedzieli, jak zwykle do bójki. Gdy policya nadeszła, pijacy-bijacy pouciekali na dach, lecz i tam ich połapano i odstawiono do dziury, poczem zapłacili znaczne koszta i kary. W tem miejscu aresztowano 21 osób; na chrzcinach przy Benton street aresztowano 14 osób a przy Warner street 25 osób!... Strach pomyśleć na jaką hańbę i straty naraża pijaństwo słowaków i polaków.

— **W rzece** Allegheny, niedaleko mostu Point Bridge znaleziono w niedzielę utopione ciało maleńkiego dzieciątka.

— **Policya** w 17ej i 18ej Wardzie wzięła się w tych dniach ostro do aresztowania loferków, wystawających na narożnikach ulic i zaczepiających kobiety — Tacy powinni dostawać baty!

— **W miejscowości** Sygan w kopalni węgla Bluthes, należącej do kompanii Panhandle, zabity został dnia 15go maja przez spadające węgle i kamienie górnik nazwiskiem A. McCloskey.

— **Zabezpieczaj** się w Unii św. Józefa na wszelki wypadek, gdyż nie wiesz ani dnia ani godziny, gdy śmierć cię zaskoczyć może i rodzinę twą pogrążyć w biedzie i nędzy!

— **Przekonano** się, że kompanie Mesta w West Homestead, gdzie panuje spokojny strajk maszynistów, — zupełnie bezprawnie sprowadziła na postrach strajkierom kilku konnych stanowych żołnierzy-policyantów (constabulary), osławionych z okrucieństwa i zuchwałości i zwanych wzgardliwie „kozakami". — Strajkierzy zachowują się spokojnie od początku, gwałtów żadnych tam nie ma, a jednak główny urzędnik tej kompanii sprowadził samowolnie tych kozaków, choć ani miejscowa policya, ani powiatowy szeryf o tę zbrojną pomoc nie prosił!

Tak to magnaci i milionerzy kpią sobie poprostu z wszelkich praw i uczuć ludności. To wstyd i hańba na powiat Allegheny i na ludność, aby sprowadzać takich kozaków, gdy tutaj panuje pokój i porządek! — Tacy konni, stanowi policyanci są utrzymywani tylko na to, aby sprowadzano ich tylko tam, gdzie są wielkie rozruchy i bójki, niszczenie budynków, i gdzie policya i szeryf rady sobie z burzycielami dać nie mogą. A tu na wstyd dla wszystkich, zuchwały kapitalista sprowadza sobie kozaków, zupełnie tu niepotrzebnych! — Prawdziwie po moskiewsku zaczynają gospodarować amerykańscy magnaci! —

— **Towarzystwo** „Sokół Polski im. K. Pułaskiego" w McKeesport Pa., urządza dnia 29go maja Przedstawienie i Bal w hali Langiego przy Evans Avenue w McKeesport, Pa. Spodziewana jest liczna Publiczność.

— **Trust** gazowy uczynił znów nowy zamach na kieszenie ubogiej ludności, gdyż oznajmił w tych dniach, że od dnia 16go Czerwca podwyższy cenę naturalnego gazu o 20 c. na dolarze! Kto za 1000 stóp kubicznych gazu płacił dotąd 25c., ten od pół Czerwca płacić musi 30c., z góry, lub 32c z dołu!... Ci zaś co za wrzuceniem do gazometru 25c otrzymywali 1000 stóp gazu, otrzymają go za to samo tylko 800 stóp!... Otmacie coraz lepsze czasy!... — Trust ten podwyższył cenę dla tego że urząd miasta zarządał od niego niedawno większego podatku od tramwajów (100 dol. od wagonu rocznie zamiast 60 dol.) Trust ten gazowy „Philadelphia Company" jest właścicielem wszystkich kolei tramwajowych w Pittsburgu i okolicy a także i wielu kopalni węgla. — Miasto chce by trust płacił podatki, a trust pieniądze na to wydusza od ubogich, zmuszonych używać gazu!...

Burmistrz naszego miasta i Rada Miejska chcą się oprzeć temu i zabronić prawem trustowi owego zdzierstwa, — lecz wątpić trzeba czy się to uda, — zresztą: nim tłusty schudnie to chudy zdechnie! — Przytem i ceny żywności podrożały niesłychanie, — a jeszcze śmią niektórzy mówić że to coraz lepsze czasy!...

— **W szpitalu** Ohio Valley w McKeesRocks miała miejsce eksplozya gazu dnia 17go maja rano, przyczem dziewczyna jedna tak została popalona, że potem umarła.

— **W tureckiej** łaźni przy Bedford Avenue poparzeni zostali dnia 17go kąpiący się goście i jeden sługa tego zakładu, tak że dwóch z nich potem z tego umarło. Później, tegóż samego dnia utonął w tym samym zakładzie 19 letni chłopak Izydor Bondy.

— **Państwu Fr. Kujawskim** z Allegheny przyniósł bocian dzielnego syna, po 13 latach tęsknego wyczekiwania. Lepiej później niż nigdy. Winszujemy!

— **Przed** sędzią policyjnym L. F. Kimmel na stacyi policyjnej No. 7 stawał w minionym tygodniu niejaki A. Jekakowski (?) oskarżony o kradzież mosiądzu z jednej fabryki na South Side. — Podczas przesłuchów w sądzie, broniła go żona, wymawiając go straszną biedą w ich domu; mówiła ona że mąż zarabia ledwie $1. 25 dziennie i że przytem od kilku tygodni mieli w domu chorobę i że w minionym tygodniu umarło im dwoje dzieci!... Sędzia zawiesił wyrok do następnego tygodnia. Co za straszne stosunki!... Milionerów tu pełno, nie wiedzących już nawet co robić z pieniędzmi, a przytem inni cierpią nędzę i biedę! Ale cóż! W miastach jest wszędzie tak; na wsi na farmach, ludzie nie potrzebują umierać z głodu. Czemuż tedy wszyscy pchają się do miast, na te za dollara dziennego zarobku rozkosze?! Na farmach wprawdzie codzień nie widzi dollara, — ale nigdy nie ma głodu a ostatecznie dorobi się prędzej niż większość robotników w mieście. Jak sobie kto pościele tak się wyśpi.

— **Dowiadujemy** się osobiście od Wgo ks. Jastrzembskiego, proboszcza z Glassport, Pa., — który dnia 20go maja odwiedził Redakcyę naszą, że budowa polskiego kościoła i plebanii w Glassport będzie rozpoczęta w pierwszych dniach Czerwca. — Plany budowy są już zatwierdzone przez Biskupa; kościół i plebania staną kosztem 15,000 dollarów, na którą to sumę Biskup pozwolił zaciągnąć pożyczkę.

Kościół stanie murowany, w stylu gotyckim, z jedną wieżą, dosyć piękny, tych samych rozmiarów jak poprzedni, spalony.

Tymczasem nabożeństwa odprawiają się w ajryskim kościele św. Cecylii, przy 8ej ulicy; ranna Msza św. w niedzielę o godzinie 7ej a Summa o kwadrans przed 12ą, w dni powszednie: Msza św. o 8ej rano, codziennie.

— Donoszą nam, że pan Andrzej Drzus , znany w Ambridge, Pa., (niedaleko Pittsburga) kupiec, został wybrany honorowym Delegatem przez miejscowe Gniazdo Sokoła T. C. Y. No. 62 na Zjazd czeskich Sokołów do Pragi w Europie. Wyjedzie on 28go maja do New Yorku, zkąd okrętem „La Bretagne" odjedzie dnia 1go Czerwca do portu Havre we Francyi.

W Paryżu pobędzie kilka dni i ztamtąd w towarzystwie tamtejszych Sokołów uda się na Zlot do Pragi. — Z tamtąd uda się na Zlot Polskich Sokołów do Lwowa a potem odwiedzi krewnych i znajomych w Tarnopolu. Do interesu swego w Ambridge, Pa., wróci niezadługo. Życzymy szczęśliwej i przyjemnej podróży.

— **W Connellsvile, Pa.,** panuje jescze strajk w stalowniach, ale panuje tam spokój. Kompanije nasprowadzały sobie do roboty murzynów a przytem około 10ciu stanowych policyantów konnych tak zwanych „constabulary" znienawidzonych przez całą ludność, gdyż policyanci ci są zbyt ostrzy i zuchwali.

Bortnik i gazdyni.

(Ballada jakich wiele.)

„Mądry austryak po szkodzie" — mówi stare przysłowie! „Jak mu konia ukradną, to on wtedy stajnię zamyka". —

Tutejsze angielskie gazety z dnia 15go bm. opisują podobną przygodę:

Theodore Mashosky (?) austryjak (?), — (dobrze że tym razem nie polak!...) pracujący w stalowniach w części miasta zwanej West End, chodził zrozpaczony i zapłakany po swej ulicy, — rozpytując znajomych ażali nie wiedzą, gdzie się podziała jego młoda żona, malutkie dziecko, pieniądze i..... bortnik u niego zamieszkały?!... Rozczuleni znajomi odpowiadali mu że nie wiedzą, boć gdy bortnik z czyją żoną i pieniędzmi ucieka, to nie ma zwyczaju opowiadać się nikomu!

„Osierocony" mąż tak był zrozpaczony, że znajomi dali o nim znać na policyę, aby sobie czasem co nie zrobił.

Mieszkał on z żoną pod No. 45 Steuben str., i ma lat 24 a ona, łasica, ma lat 20, a ich dziecię jest 15 miesięcy „stare" — Aby zaś jaknajprędzej dorobić się milionów, — małżeństwo to, rozumie się, — jak to tu jest zwyczajem i bez czego głupi mężowie a bardziej jeszcze ich żony, — nie mogą wytrzymać, — małżeństwo to trzymało bortnika, czyli stołownika, nazwiskiem John Murdock (Merdak?) także krajana, — rozumie się, — austryaka, liczącego lat 28.

Gdy krótkowidz mąż szedł do pracy, — żonkę jego „bawił" kochany bortnik, no i stało się to, co się i innym ślepym i chciwym mężom trafi i przygodzi prędzej lub później, — że kochany bortnik uciekł z gazdynią i z 280 dolarami pieniędzy a łatwowiernego męża zostawił na lodzie choć to lato blizko!

Teraz mąż opłakuje stratę żony dziecka i pieniędzy a „bortnik" śmieje się w kułak z łatwowiernego męża i używa świata!

Podobne „radości" spotkają jeszcze wielu ślepych mężów co trzymają bortników! Zapóźno żałować po harapie i stajnię zamykać gdy kobyłkę wykradzono!

Kaszlanie w Kościele.

Kogóż nie niecierpliwi, nie drażni i do roztargnienia nie doprowadza kaszlanie innych w kościele? Nieraz, — właśnie gdy kaznodzieja najważniejsze tłumaczy rzeczy, gdy człowiek nie rad by i jednego utracić słowa. — naraz jeden lub więcej ludzi zaczynają kaszleć gwałtownie i głośno, — zagłuszając w ten sposób kaznodzieję i pozbawiając słuchaczy najlepszej części kazania! — Prawda, że bardzo często trudno się komuś wstrzymać od kaszlu, lecz przy dobrej woli można by się **wstrzymać od kaszlu, a już conajmniej od niepotrzebnego głośnego krząkania i pokasływania.** Krząkacz taki powinien pamiętać, że przez ten głośny nałóg swój przeszkadza innym w wysłuchaniu potrzebnej nam nauki i że nieraz, nieobyczajnym tym hałasem podrażnia drugich z tego powodu, pobudza do gniewu i wprawia w w roztargnienie.

Niejeden, co wobec jakiego bogatego i znaczniejszego człowieka wstrzymywał by się od głośnego kaszlu i krząkania, — ten sam, w kościele, w domu Bożym, — kaszle i krząka jak najęty, jakby mu kto za to płacił.

Bernardi's

daje „Union Stamps". Są to znaczki, na których się nie zawiedziecie, a każdy prawie je składa.

Najnowszej mody piękne Ubrania damskie

i inne rzeczy po zniżonych cenach

WSZYSTKO ZROBIONE WEDŁUG NAJNOWSZEJ MODY.

Ubrania

żakietowe, wyglądające jak sukienne po $5.98.

UBRANIA Z MATERYI NOVELTY warte $15.00 do 16.00 zniżone na $9.98.

UBRANIA ŚLUBNE tylko po $5.00 - $10.00 - $15.00 - $20.00.

Bardzo ŁADNE NOVELTY UBRANIA najnowszej mody warte $20.00 po $14.98.

ELEGANCKIE CHIFFON PANAMA UBRANIA warte $30.00 po . $22.50.

Suknie

PANAMA, bawełniane i Novelty suknie po $2.98.

Wielki wybór $5.00 sukien gładkich i ubieranych po . . . $3.98.

VOILE suknie warte $8.00 po $5.00.

INNE SUKNIE po $5.00 - 6.50 - 7.98 - 8.98 - 10.00 - 12.50.

Żakiety

Eleganckie Check Żakiety welwetem ubierane w tym tygodniu po . $2.98.

Czarne i Covert Żakiety tylko po $3.98.

Dobre Żakiety tylko po . . . . $5.00.

Wielki wybór żakietów po . $8.75 i $10.00.

Bluzki

zrobione według najnowszej mody tylko po 95c.

Wielki wybór bluzek po $1.50 - 1.98 - 2.25 - 2.98 i 3.98

Wielki wybór ciemnych satynowych Bluzek wartych 75c. teraz po . . . . . 50c.

Spodnice

Mocne, czarne, podobne do jedwabnych spodnic tylko po $1.00

Satynowe i Haeterbloomowe spodnice $1.50 do 3.98

Perkalowe spodnice po . 50c. - 75c. i $1.00.

Muślinowe Spodnice

Koronkami ubierane spodnice warte $1.00 po 69c.

Koronkami lub haftem ubierane spodnice po $1.00 - 1.50 - 1.98$ i 2.98.

NOCNE KOSZULE muślinowe lub Nainsooks po 50c. - 75c. - $1.00 i 1.50

Nakrycia na gorsety po 25c. - 39c. - 50c. i 75c.

MAJTKI po . . . . . 25c. - 50. i 75c.

Ubrania dla dziewcząt do Komunii św.

Białe ubrania po $1.00, 1.69, 1.98, 2.98 i 5.00.

Ginghamowe i perkalikowe ubrania po 50c, $1.00, 1.50 i 1.98.

Majtki dla dziewcząt po 19c, 25, 39 i 50.

Białe spodniczki dla dziewcząt po 25c, 50, 75 i $1.00.

„Little Beanty" bluzeczki po 25c, 39 i 50c.

Gorsetowe bluzeczki po 50 i 75c.

Gorsety dla dziewcząt po 50c.

Dla niemowląt:

Ubrańka od	. .	25c	do	$5.00
Sukienki od	. .	25c	do	$2.98
Flanelowe sukienki od		25c	do	$2.98
Płaszczyki od	. .	$1.00	do	7.50
Czapeczki od	. .	25c	do	1.25
Szaliki od	. .	50c	do	2.98
Pończoszki od	. .	15c	do	1.50
Gumowe pieluszki od		25c	do	50c

DARMO Specyalnie dla naszych polskich kostumerów, kupujących u nas pierze, dajemy wsypki tak duże jak krajowe darmo licząc za pierze 50c, 75c i $1.00 funt.

- - - Na poduszkę potrzeba cztery funty pierza. - - -

BERNARDI'S 1313-15 Carson ul.

SOUTH SIDE.

OBCHÓD MAJOWY
w par. św. Stanisława Kostki w Pittsburgu, Pa.

Zeszłej niedzieli po nieszporach, w hali szkólnej par. św. Stanisława odbył się Obchód Konstytucyi 3go Maja, urządzony staraniem niem miejscowych Nauczycielek, — Wnych Sióstr Nazaretanek.

W obchodzie brała udział czynny głównie dziatwa szkólna, wykonując różne patryotyczne śpiewy i deklamacye, co w serca tej dziatwy tu na obczyźnie zrodzonej najlepiej wszczepia polski patryotyzm i praktyki narodowe, wrażając w ich pamięć historyę naszej Ojczyzny, Polski.

Hala dość obszerna przepełniona była po brzegi patryotyczną Publicznością; Obchód udał się bardzo dobrze.

Najprzód Chór prześpiewał pieśni patryotyczne, poczem Wny ks. C. Tomaszewski wygłosił gorącą mowę patryotyczną, objaśniając cel i znaczenie Obchodu i zachęcając starszych i dziatwę do coraz większej miłości ku naszej Ojczyźnie, której, dzięki Bogu, — obecnie rzeczywiście zaczyna przyświecać nadzieja lepszej przyszłości.

Po tej mowie odegrała dziatwa bardzo udatnio przedstawienie patryotyczne a różne role odegrano jak następuje:

Rolę Króla Bolesława Krzywoustego odegrał Antoni Bombich; rolę ochmisttrza Żelisława oddał Stefan Kułakowski; role synów królewskich: Władysława, Mieczysława, Bolesława, Henryka i Kazimierza odegrali chłopcy: J. Ruszkowski, B. Grzanko, K. Czapiewski, S. Kalkowski i M. Gauss.

Mowę wypowiedział J. Krupski — deklamacyę „Spartanka" wykonała dziewczynka E. Kramp. Pamtomimy do powyższej deklamacyi wykonali: M. Wysocka i K. Czapiewski.

Potem odbyły się ćwiczenia pochodowe (mustra)starszych dziewcząt, — poczem Obchód zakończono patryotycznym śpiewem Chóru. —

POSZUKIWANIE.

Jan Szymański, polak, znany dobrze na Penn Avenue między polakami, który miał wprawione w gardle sztuczne rurki do oddychania, — potrzebny jest bardzo do zbadania doktorom specyalistom, a szczególniej Drowi Jackson, który mu zrobił tę operacyę i życie mu wtedy przez to uratował. Za stawienie się teraz u doktora otrzyma nagrodę. Niech się zgłosi do Dra Jacksona w Pittsburgu lub do ks. St. Jastrzębskiego w Glassport, Pa., (do Glassport bierze się w Pittsburgu przy 3ciej ulicy karę (tramwaj) „McKeesport" poczem na niej dostanie się transfer do Glassport). Może się też zgłosić do Redakcyi Wielkopolanina.

Doktorzy chcą go koniecznie widzieć, aby zbadać jak leczenie postępuje i chcą darmo wygoić go i wyleczyć, byle tylko się zgłosił. Powinien się zgłosić czemprędzej, bo jeśli zaniedba zagojenie przeciętego gardła, to z tego wkrótce umrze. Powinien się zgłosić jaknajprędzej. Kto by z Rodaków wiedział gdzie ów Szymański przebywa, niech mu powtórzy to poszukiwanie.

Ks. St. Jastrzembski,
Glassport, Pa.

. — **Doktorowi** T. A. Starzyńskiemu przez łamy Wielkopolanina składam podziękowanie i polecam całej Polonii, za skuteczne wyleczenie mnie z kataru żołądka na który cierpiałem od lat i na który się leczyłem u rozmaitych lekarzy i w rozmaitych szpitalach lecz zawsze było bez skutku.

Z szacunkiem
Edward Kolczyński,
104 Orchart st., Knoxville, S. S.

Miej zawsze w domu, aby w potrzebie była pod ręką , flaszeczka Dra Richtera „Kotwicznego Pain Expelleru." Na reumatyzm, neuralgie, bóle w krzyżach, podagrę, jako też i inne choroby muszkułów i nerwów nie ma nic lepszego Tylko 25 i 50 centów za buteleczkę.

Nowy Park.

Polonia pittsburska będzie miała wielką wygodę z urządzaniem „Pikników" (majówek) tego lata, bo gdy przedtem trzeba było dopraszać się o miejsce na piknik, gdzie nie było żadnej wygody, to teraz w nowym parku K. G. Cieślaka można mieć wygodne i miłe miejsce na różne wycieczki pikniki lub też prywatne majówki. W parku K. G. Cieślaka jest piękny las, a w nim obszerny Pawilon do tańca, huśtawki, ławki, stoły, czysta źródłowa woda do picia i wogóle wszelkie wygody jakich sobie można życzyć.

Prawdziwie polska Apteka

Podaje do wiadomości Polonii na Stronie Południowej i okolicy że w tych dniach otrzymałem kompletny zapas rozmaitych lekarstw ziół i korzeni Europejskich. — Oprócz tgo mam na składzie rozmaite lekarstwa własnego wyrobu a mianowicie: lekarstwo na letnie choroby dzieci, proszki na ból głowy, maść na nagniotki i inne rozmaite lekarstwa na różne choroby. — Pamiętajcie adres: Apteka **Narodowa, pod No. 1305 Carson ulica, South Side,** blizko składu Bernardi'ego, naprost składu ubrań Wosznera, — jedyna prawdziwie polska apteka przy Carson ulicy.

Z uszanowaniem
Michał Skonieczkowski.

— **Popierajcie** te firmy kupieckie które się ogłaszają w „Wielkopolaninie", a kupując od nich, powiedzcie żeście widzieli ich ogłoszenie w „Wielkopolaninie".

O Fotografiach.

Dla czego wszyscy idą po fotografie do K. G. Cieślaka pod No. 2737 Penn Avenue?

Odpowiedź: — Dla tego, że wyrób jego fotografii jest trwały, pozy gustownie robione a ceny umiarkowane. A więc, jeżeli Młodzi Państwo chcą aby fotografie ślubne były trwałe a grupy modnie ustawione i chcą na tem zaoszczędzić pieniędzy, to niech idą do fotografii do najstarszego polskiego Zakładu Fotograficznego w Pittsburgu, Kazimierza G. Cieślaka, pod No. 2737 Penn Avenue, ponad składem obuwia, naprost składu Braci Zmudów, — a zaś na South Side: narożnik 12ej i Carson ulicy.

— **Na stare** pytanie: „Gdzie mam składać swe oszczędności?" dajemy codziennie odpowiedź. — Nasz bank podaje wam takie same sposobności do zbogacenia się z oszczędności jak i inne banki w Ameryce. — Cztery procent płacimy od sta tak samo jak inne banki, a do tego u nas pieniądze złożone nigdy wam nie przepadną.

Iron & Glass Dollar Savings Bank
1115 Carson str., Pittsburg, Pa.

— **Prawdziwie** Polska Apteka na Penn Avenue, jest Apteka R. **Ćwiklińskiego 2627 Penn Ave.** — W Aptece mojej możecie dostać wszystko w zakres Aptekarski wchodzące, jako to: rozmaite starokrajowe korzenie, zioła, herbaty, mydła na liszaje i wyrzuty skórne itd. — Recepty są naszą specyalnością, wykonujemy je jak nastaranniej.